

**Sprawozdanie o wypłacalności
i kondycji finansowej
Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes
S.A.
sporządzone za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2017 roku.**

Spis treści

Kluczowe terminy i skróty	5
A. Działalność i wyniki operacyjne	13
A.1. Działalność.....	13
A.1.1. Informacje ogólne o TU Euler Hermes	13
A.1.2. Pozycja TU Euler Hermes w strukturze organizacyjnej grupy	14
A.1.3. Istotne linie biznesowe zakładu ubezpieczeń, obszary geograficzne.....	15
A.1.4. Istotne zdarzenia gospodarcze w okresie sprawozdawczym	16
A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej.....	16
A.2.1. Przedstawienie informacji ilościowych i jakościowych o wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na linie biznesowe i obszary geograficzne	16
A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej).....	17
A.3.1. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej.....	17
A.3.2. Zyski i straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym	17
A.3.3. Inwestycje związane z sekurytyzacją	18
A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	18
A.5. Wszelkie inne informacje	19
B. System zarządzania.....	20
B.1. Ogólne informacje o systemie zarządzania.....	20
B.1.1. System zarządzania w TU Euler Hermes S.A.	20
B.1.2. Istotne zmiany systemu zarządzania w 2017 roku	29
B.1.3. Zasady wynagradzania w TU Euler Hermes S.A.	29
B.1.4. Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami w 2017 roku	30
B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji.....	30
B.2.1. Definicje	31
B.2.2. Zasady Kompetencji i Reputacji	31
B.2.3. Proces zapewniający odpowiednie podejście do kompetencji i reputacji	33
B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA).....	37
B.3.1. System zarządzania ryzykiem.....	37
B.3.2. Ocena własna ryzyka i wypłacalności (ORSA).....	40
B.4. System kontroli wewnętrznej.....	43
B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej	43
B.4.2. Funkcja zgodności z przepisami (compliance)	46
B.5. Funkcja audytu wewnętrznego.....	47

B.5.1.	Opis implementacji Funkcji audytu wewnętrznego w TU Euler Hermes S.A.	47
B.5.2.	Niezależność i obiektywność Funkcji audytu wewnętrznego.....	47
B.6.	Funkcja aktuarialna.....	49
B.6.1.	Opis implementacji Funkcji aktuarialnej	49
B.6.2.	Zakres obowiązków Funkcji aktuarialnej	50
B.7.	Outsourcing.....	51
B.7.1.	Zasady outsourcingu w TU Euler Hermes.....	51
B.7.2.	Outsourcing Kluczowych funkcji.....	52
B.7.3.	Jurysdykcja, w której są zlokalizowani usługodawcy wykonujący wszelkie podstawowe lub ważne funkcje lub czynności operacyjne.....	52
B.8.	Wszelkie inne informacje	53
C.	Profil ryzyka	54
C.1.	Ryzyko ubezpieczeniowe	57
C.2.	Ryzyko rynkowe	59
C.3.	Ryzyko kredytowe (kontrahenta).....	61
C.4.	Ryzyko płynności	63
C.5.	Ryzyko operacyjne.....	64
C.6.	Pozostałe istotne ryzyka	65
C.6.1.	Ryzyko reputacyjne.....	65
C.6.2.	Ryzyko biznesowe	66
C.6.3.	Ryzyko strategiczne	66
C.7.	Wszelkie inne informacje	67
C.7.1.	Techniki ograniczania ryzyka	67
C.7.2.	Zasada „ostrożnego inwestora”	69
C.7.3.	Koncentracja ryzyk.....	70
C.7.4.	Analiza wrażliwości i testy warunków skrajnych.....	74
C.7.5.	Inne informacje.....	77
D.	Wycena do celów wypłacalności.....	78
D.1.	Aktywa	78
D.1.1.	Zasady ujmowania i wyceny aktywów do celów wypłacalności (MVBS) oraz na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego.....	78
D.1.2.	Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i Wypłacalności II dla każdej istotnej grupy aktywów	83
D.1.3.	Wyliczenie aktywów – istotne zmiany w ciągu roku	84
D.2.	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	84
D.2.1.	Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	84
D.2.2.	Poziom niepewności związanej z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	88

D.2.3.	Różnice pomiędzy metodyką wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodyką wyceny rezerw na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego	88
D.2.4.	Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (Kwoty należne z umów reasekuracji związane z rezerwami techniczno –ubezpieczeniowymi Wypłacalność II)	92
D.2.5.	Wyliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – istotne zmiany w ciągu roku	92
D.3.	Inne zobowiązania	93
D.3.1.	Zasady ujmowania i wyceny zobowiązań.....	93
D.3.2.	Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i Wypłacalności II dla każdej istotnej grupy zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.....	95
D.3.3.	Wyliczenie innych zobowiązań– istotne zmiany w ciągu roku	95
D.4.	Alternatywne metody wyceny	96
D.5.	Adekwatność wyceny	97
D.6.	Niepewność wyceny.....	97
D.7.	Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTA i DTL)	98
D.8.	Rynki aktywne	100
D.9.	Wszelkie inne informacje	100
E.	Zarządzanie kapitałem.....	101
E.1.	Środki własne.....	101
E.1.1.	Wykaz środków własnych	101
E.1.2.	Klasyfikacja środków własnych	103
E.1.3.	Różnice pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności	104
E.1.4.	Strategia zarządzania kapitałem	105
E.2.	Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	106
E.2.1.	Kapitałowy wymóg wypłacalności.....	106
E.2.2.	Minimalny wymóg kapitałowy	107
E.3.	Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	108
E.4.	Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	108
E.5.	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	108
E.6.	Wszelkie inne informacje	108
F.	Spis tabel i rysunków	109
F.1.	Tabele.....	109
F.2.	Rysunki	109
G.	Załączniki do raportu.....	111

Kluczowe terminy i skróty

Terminy/skróty	Oznaczenie
ALM	Assets Liabilities Management – Zarządzanie aktywami i zobowiązaniami
BEL	Best Estimate Liabilities - Najlepsze oszacowanie rezerw techniczno - ubezpieczeniowych
BSCR	Basic Solvency Capital Requirement - Podstawowy wymóg kapitałowy
CDC	Career Development Committee – Komitet rozwoju kariery
CEO	Chief Executive Officer - Prezes Zarządu
CFAO	Chief Financial and Administration Officer - Członek Zarządu odpowiedzialny za Pion Finansów i Administracji
DAC	Deferred acquisition cost - odroczone koszty akwizycji
DTA	Deferred Tax Assets – Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego
DTL	Deferred Tax Liabilities - Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego
EH Re	Euler Hermes Reinsurance
EIOPA	European Insurance and Occupational Pensions Authority - Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych
ERM	Enterprise Risk Management - Zarządzanie ryzykiem w przedsiębiorstwie
Formuła standardowa	Algorytm służący do kalkulacji kapitałowego wymogu wypłacalności określony w Rozporządzeniu delegowanym
HR	Human Resources
IBNR	Incurred but not Reported - Rezerwa na szkody zaistniałe, ale nie zgłoszone
IMMMR	Identification, Measuring, Managing, Monitoring Reporting - Proces Identyfikacji, Mierzenia, Zarządzania, Monitoringu i Raportowania
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
MBO	Management by objectives - zarządzanie przez cele

MCR	Minimum Capital Requirement - Minimalny wymóg wypłacalności wyliczony zgodnie z wymogami Ustawy oraz Rozporządzenia Delegowanego
MMCD	Market Management, Commercial and Distribution - Pion Sprzedaży i Marketingu
MVBS	Market Value Balance Sheet - Bilans ekonomiczny w systemie Wypłacalność II
OREC	Operational Risk Event Capture - Rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego
ORSA	Own Risk and Solvency Assessment - Własna ocena ryzyka i wypłacalności
PSR	Polskie Standardy Rachunkowości
QS	Quota Share – Kwotowa umowa reasekuracji proporcjonalnej
RCSA	Risk and Control Self Assessment - Proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych
RIC	Risk Information and Claims - Pion Ryzyka i Likwidacji Szkód
Rozporządzenie Delegowane = Akt Delegowany	Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
Risk Capital	Kapitałowy Wymóg
SCR	Solvency Capital Requirement - Kapitałowy wymóg wypłacalności wyliczony zgodnie z wymogami Ustawy, Rozporządzenia Delegowanego oraz standardami technicznymi
SFCR	Solvency and Financial Condition Report - Sprawozdanie na temat Wypłacalności i Kondycji Finansowej
SII	Solvency II – System Wypłacalność II (WII)
SL	Stop Loss – Nadwyżka szkodowości, umowa reasekuracji nieproporcjonalnej
SST	Stress and Scenario Testing - Testy warunków skrajnych
TRA	Top Risk Assessment - Ocena największych ryzyk
TU Euler Hermes	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.
Ustawa	Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015r.
XoL	Excess of Loss - Nadwyżka szkody, umowa reasekuracji nieproporcjonalnej

Podsumowanie

Podstawa prawna sporządzenia

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej obejmuje rok 2017 i prezentuje dane według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku, przy czym opisano w nim również istotne zmiany, które nastąpiły w działalności Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. do daty sporządzenia sprawozdania. Sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i wytycznymi:

1. Rozdziałem 11 „Ujawnianie Informacji” Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1844 z dnia 10 listopada 2015 r. z późniejszymi zmianami),
2. Rozdziałem XII „Publiczne ujawnianie informacji” Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L.12 z dnia 17 stycznia 2015 r., s.1 z późniejszymi zmianami),
3. Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE (Dz. U. UE L 347 z dnia 31 grudnia 2015 r., s.1285 z późniejszymi zmianami),
4. Wytycznymi dotyczącymi sprawozdawczości i publicznego ujawniania informacji (EIOPA-BoS-15/109).

Informacje jakościowe i ilościowe ujawnione w niniejszym sprawozdaniu są prezentowane na zasadzie istotności zgodnie z art. 291 Rozporządzenia Delegowanego, tj. ujawniono wszelkie istotne informacje, których ewentualne pominięcie mogłoby mieć wpływ na decyzję lub opinię użytkownika. Wszelkie dane liczbowe zawarte w sprawozdaniu wykazane są w tysiącach złotych, chyba że wskazano inaczej. Różnice pomiędzy sumą poszczególnych wierszy, a zaprezentowaną ich sumą kontrolną wynikają z zaokrągleń matematycznych.

Struktura sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej ma strukturę zgodną z załącznikiem XX do ww. Rozporządzenia Delegowanego i podzielona jest na pięć głównych części:.

- 1) Opis działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.,
- 2) Opis systemu zarządzania Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.,

- 3) Opis profilu ryzyka Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A., w tym odrębnych opisów dla zdefiniowanych kategorii ryzyk,
- 4) Wycenę do celów wypłacalności aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych i innych zobowiązań, podstaw i metod stosowanych do ich wyceny wraz z wyjaśnieniem wszelkich znacznych różnic w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do ich wyceny w sprawozdaniu finansowym,
- 5) Opis zarządzania kapitałem w Towarzystwie Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Najważniejsze kwestie w odniesieniu do działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. (dalej TU Euler Hermes) jest częścią międzynarodowej grupy ubezpieczeniowo-finansowej należącej do Euler Hermes Group. Głównym akcjonariuszem posiadającym 100% akcji TU Euler Hermes jest Euler Hermes Société Anonyme z siedzibą w Brukseli.

TU Euler Hermes działa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i promuje rozwój biznesowy firm, bez względu na ich rozmiar bądź obszar działalności poprzez dostarczanie następujących rozwiązań:

- Ubezpieczenie należności, klasyfikowane, jako linia biznesu ubezpieczeń kredytu poręczeń (działalność podstawowa)

Podstawowym celem ubezpieczenia kredytu jest dostarczenie klientowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek braku płatności należności handlowych przez kontrahentów (odbiorców) ubezpieczającego. Jest to również strategiczne narzędzie pozwalające firmom lepiej zrozumieć ich klientów oraz ryzyka, które są z nimi związane. Ponadto, pozwala ono firmom bezpiecznie rozwijać się na nowych rynkach.

- Gwarancje ubezpieczeniowe, również klasyfikowane, jako linia biznesu ubezpieczeń kredytu i poręczeń

Celem tych produktów jest zapewnienie osób trzecich, iż wykonawca kontraktu wypełni swoje zobowiązania względem nich.

- Ubezpieczenie ryzyk sprzeniewierzenia, klasyfikowane jako linia biznesu różnych strat finansowych

Celem ubezpieczenia ryzyk sprzeniewierzenia jest dostarczenie przedsiębiorstwom ochrony przed stratami finansowymi spowodowanymi nadużyciami ze strony ich pracowników bądź zewnętrznych dostawców usług lub cyberprzestępstwami.

Wyżej wymienione produkty są w ofercie TU Euler Hermes od początku działalności Spółki i póki co model biznesowy, w tym zakresie nie uległ zmianie.

W 2017 roku wynik finansowy wyniósł 1 283 tys. zł i był niższy o 4 196 tys. zł w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, co wynikało głównie z pogorszenia wyniku technicznego o 3 988 tys. zł (tj. do kwoty 227 tys. zł). Spadek wyniku technicznego był wynikiem wzrostu wypłaconych odszkodowań. Należy jednak zauważyć, że w analizowanym okresie Spółka odnotowała wzrost składki zarobionej o 6 733 tys. zł, na co wpływ ma strategia sprzedaży zarówno w obrębie produktu kredytu kupieckiego jak i gwarancji ubezpieczeniowych.

Najważniejsze kwestie w odniesieniu do systemu zarządzania

W celu zapewnienia skutecznego i prawidłowego działania systemu zarządzania w TU Euler Hermes wprowadzono strukturę organizacyjną opierającą się na przejrzystym podziale obowiązków nadzorczych i kierowniczych, który służy, zapobieganiu konfliktom interesów i zapewnieniu sprawnego podejmowania decyzji. Zgodnie z ww. strukturą Zarząd odpowiada za prowadzenie spraw i reprezentację Spółki, natomiast Rada Nadzorcza jest organem sprawującym nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Ich działania są wspomagane przez funkcjonujące w ramach TU Euler Hermes komitety, w szczególności Komitet Audytu będący ciałem konsultacyjno – doradczym dla Rady Nadzorczej.

W strukturze organizacyjnej TU Euler Hermes wyodrębnione zostały również 4 funkcje kluczowe, tj. funkcja zarządzania ryzykiem, funkcja zgodności z przepisami, funkcja audytu wewnętrznego i funkcja aktuarialna, w taki sposób aby zapewnić niezależność operacyjną od kontrolnej.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że głównym z elementów systemu zarządzania jest system zarządzania ryzykiem (w tym proces własnej oceny ryzyk i wypłacalności), który służy do identyfikacji, pomiaru oraz kontrolowania ryzyk mierzalnych i niemierzalnych, na które narażone jest TU Euler Hermes. Dodatkowo system zarządzania ryzykiem oparty jest na zasadzie „trzech linii obrony” opisanej szczegółowo w części B Sprawozdania.

Ponadto, w Spółce opracowano szereg procedur i polityk, które mają na celu poprawę kontroli wewnętrznej i usprawnienie procesów, przy jednoczesnej realizacji celów biznesowych i strategicznych.

W roku 2017 odnotowano w Towarzystwie zmiany personalne w Zarządzie Spółki, jak również w Radzie Nadzorczej i Komitecie Audytu. Poza zmianami personalnymi w 2017 roku, mając na względzie ciągle udoskonalanie systemu zarządzania działającego w Spółce, wprowadzono szereg zmian w politykach, procedurach i regulaminach obowiązujących w TU Euler Hermes oraz utworzono nowe lub zmodyfikowano istniejące komitety, tak aby zapewnić efektywność ich funkcjonowania. Wszystkie zmiany zostały szczegółowo opisane w części B Sprawozdania.

Najważniejsze kwestie w odniesieniu do profilu ryzyka

Biorąc pod uwagę strukturę portfela Spółki, TU Euler Hermes posiada ekspozycje głównie na ryzyko ubezpieczeniowe, które reprezentuje ryzyko kredytowe dłużników, jako że ochrona ubezpieczeniowa pokrywa ryzyko, iż nabywca staje się niewypłacalny bądź nie dokonuje zapłaty w uzgodnionym terminie. W celu prawidłowego zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, Spółka wprowadziła kompleksowy system oceny i monitorowania ryzyka. TU Euler Hermes stworzyło dedykowane jednostki odpowiedzialne za analizę kondycji finansowej dłużników. W rezultacie kontrahentom przyznawany jest odpowiedni rating wiarygodności kredytowej, który jest podstawą do przyznania określonego limitu kredytowego. Kondycja finansowa kontrahentów jest stale monitorowana, a limity podlegają weryfikacji w zależności od aktualnej oceny ryzyka. Co więcej, TU Euler Hermes posiada zdywersyfikowany portfel ryzyk ubezpieczenia należności, co minimalizuje potencjalny wpływ szkód wynikających z niewypłacalności pojedynczego dłużnika, dekonstrukury w określonym sektorze bądź zdarzenia kredytowego w danym kraju.

Drugim co do wielkości ryzykiem jest ryzyko niewypłacalności/upadłości kontrahenta ze względu na skalę wykorzystywanej przez TU Euler Hermes reasekuracji (cesja składki na poziomie 75%-90%).

W przypadku innych ryzyk, jako że nie są one ściśle powiązane z działalnością podstawową Spółki, TU Euler Hermes stosuje politykę minimalizacji ekspozycji na ryzyko i są one bardzo ograniczone. W szczególności, w odniesieniu do ryzyka rynkowego, ustanowiono zestaw reguł i limitów mających na celu redukcję ryzyka straty finansowej, co przekłada się na inwestycje przede wszystkim w obligacje rządowe i depozyty bankowe.

Oprócz analizy ryzyk ilościowych, Spółka przeprowadziła również ocenę odpowiednich ryzyk jakościowych w ramach procesu oceny największych ryzyk. W oparciu o przeprowadzone działania nie zostało zidentyfikowane zapotrzebowanie na dodatkowy kapitał, wykraczające poza wymóg kapitałowy wynikający z formuły standardowej.

W analizowanym okresie w profilu ryzyka TU Euler Hermes pojawiło się nowe ryzyko, tj. ryzyko cen akcji wynikające z posiadanych środków trwałych. Ze względu na niewielką ekspozycję z tytułu tego ryzyka strategia zarządzania ryzykiem Spółki nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Najważniejsze kwestie w odniesieniu do wyceny

TU Euler Hermes do wyceny aktywów i pasywów w bilansie ekonomicznym stosuje metody opisane w Ustawie, Rozporządzeniu Delegowanym oraz ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. 2018, poz. 395).

Aktywa wyceniane są w wartości za jaką mogłyby zostać wymienione pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, wzajemnie niezależnymi partnerami biznesowym.

Pasywa wycenia się w wartości stosowanej przez zainteresowane i dobrze poinformowane strony w celu przeniesienia ich lub zachowania zgodności z nimi w ramach zwykłej transakcji rynkowej.

W roku 2017 TU Euler Hermes wprowadził zmiany w:

- regulaminie tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (dodanie opisu metodologii rezerwy IBNR re-open oraz aktualizacja istniejących zapisów, w tym głównie w zakresie rezerwy składki dla celów wypłacalności),
- polityce rachunkowości, które miały na celu doprecyzowanie zapisów (nie nastąpiły natomiast istotne zmiany w samych zasadach ujmowania czy też metodach wyceny aktywów oraz zobowiązań).

Najważniejsze kwestie w odniesieniu do zarządzania kapitałem

Zgodnie z analizami przeprowadzonymi przez TU Euler Hermes, rzeczywisty profil ryzyka Spółki nie odbiega w istotny sposób od założeń leżących u podstaw kalkulacji formuły standardowej. W związku z tym kapitał potrzebny do wypełnienia ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności jest równy kapitałowemu wymogowi wypłacalności (SCR), wyliczonemu w oparciu o metodykę formuły standardowej.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. współczynnik wypłacalności liczony jako wartość dostępnych środków na pokrycie wymogu kapitałowego do kapitałowego wymogu wypłacalności wynosił 121% (dla porównania na dzień 31 grudnia 2016 r. wskaźnik wyniósł 124%). Powyższe oznacza, że wskaźnik utrzymuje się na bezpiecznym i stałym poziomie. Należy jednocześnie zaznaczyć, że TU Euler Hermes wyliczając swoje wskaźniki wypłacalności nie korzysta z przepisów dotyczących środków przejściowych oraz nie stosuje paramentów specyficznych, korekty dopasowującej czy też korekty z tytułu zmienności. Natomiast środki wykorzystywane na pokrycie wymogów to przede wszystkim środki kat. 1 nieograniczonej (tj. najwyższej jakości), do których zaliczony jest kapitał podstawowy oraz rezerwa uzgodnieniowa składająca się z zysków zatrzymanych. Do kategorii 2 zaklasyfikowana została długoterminowa pożyczka podporządkowana, natomiast kategorii 3 stanowią aktywa netto z tytułu podatku odroczonego.

Tabela 1 Środki na pokrycie wymogów (dane w tys. PLN)

Stan na 31.12.2017 r.	Ogółem	Kat.1 - nieograniczone	Kat. 1 - ograniczone	Kat.2	Kat. 3
Środki własne na pokrycie SCR	99 623	84 838	0	13 112	1 673
Środki własne na pokrycie MCR	89 003	84 838	0	4 165	0
SCR	83 287				
MCR	20 822				
Wskaźnik pokrycia SCR	120%				
Wskaźnik pokrycia MCR	427%				

Ponadto, w oparciu o wyniki analizy testów stresu oraz prognozowanych współczynników wypłacalności w kolejnych latach, poziom środków własnych Spółki jest wystarczający, aby zapewnić ciągłość funkcjonowania Spółki w zgodności z wymogami kapitałowymi również w przypadku zrealizowania się niekorzystnych scenariuszy stresowych.

Zdarzenia mające wpływ na działalność i wypłacalność zakładu w okresie sprawozdawczym

W roku 2017 został podpisany aneks do umowy długoterminowej pożyczki podporządkowanej, czego następstwem była reklasyfikacja pożyczki podporządkowanej z kategorii 1 ograniczonej do kategorii 2. Dodatkowo zmianie uległa również waluta pożyczki z EUR na PLN. Powyższe miało wpływ na wskaźniki pokrycia wymogów kapitałowych TU Euler Hermes.

Dodatkowo w 2017 roku rozpoczęły się działania związane ze zmianami w Grupie Allianz nie mające bezpośredniego wpływu na działalność TU Euler Hermes w Polsce.

Dane statystyczne dotyczące postępowań pozasądowych

Na podstawie art. 288 Ustawy TU Euler Hermes S.A. w ramach sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej ma obowiązek ujawnia danych statystycznych dotyczących postępowań pozasądowych, o których mowa w rozdziale 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. 2015, poz. 1348 ze zm.) z udziałem TU Euler Hermes. Aktualny stan ilości spraw to: 1 (słownie: jeden). Dla porównania stan spraw na koniec 2016 roku wynosił: 0 (słownie: zero).

A. Działalność i wyniki operacyjne

A.1. Działalność

A.1.1. Informacje ogólne o TU Euler Hermes

TU Euler Hermes posiada jedyne akcjonariusza – spółkę Euler Hermes Société Anonyme z siedzibą w Brukseli i tym samym jest częścią międzynarodowej grupy ubezpieczeniowo – finansowej Euler Hermes, posiadającej w swojej ofercie produkty takie jak: ubezpieczenie należności handlowych, windykację wierzytelności i windykację sądową, gwarancje ubezpieczeniowe, ocenę kondycji finansowej podmiotów gospodarczych, sprzeniewierzenie. Grupa Euler Hermes w Polsce oferuje rozwiązania dopasowane do specyfiki i indywidualnych potrzeb firm prowadzących sprzedaż z odroczonym terminem płatności.

Rysunek 1 Dane adresowe Spółki

Nazwa firmy i dane rejestrowe	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. Al. Jerozolimskie 98 00-807 Warszawa www.eulerhermes.pl Nr KRS :0000156966, NIP 521-32-31-588
Organ nadzorujący	Komisja Nadzoru Finansowego Plac Powstańców Warszawy 1 00-030 Warszawa
Organ nadzorujący Grupę Euler Hermes	National Bank of Belgium (NBB) Boulevard de Belaimont 14 1000 Brussels, Belgium
Audytork	KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa Ul. Inflancka 4A 00-001 Warszawa Jest podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wpisanym na listę pod numerem 3546 Biegły rewident: Marcin Dymek nr. ewidencyjny 9899

A.1.2. Pozycja TU Euler Hermes w strukturze organizacyjnej grupy

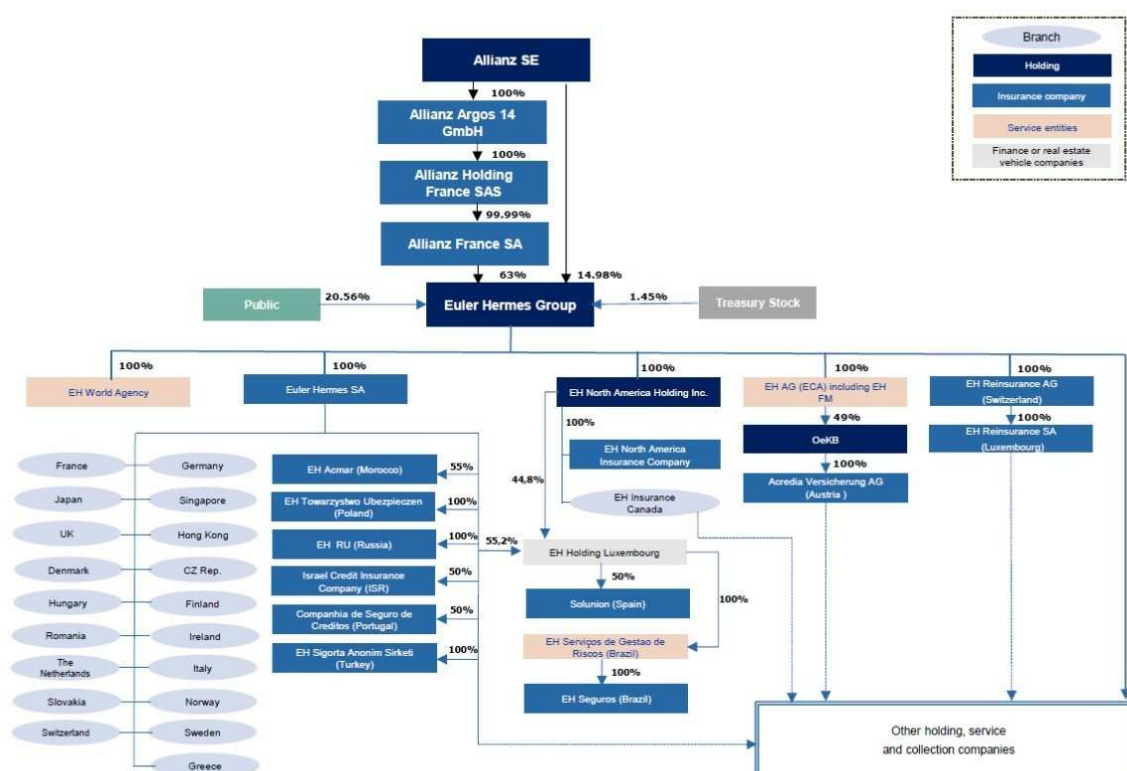
W 2017 roku nie nastąpiły zmiany w akcjonariacie bezpośrednim TU Euler Hermes. 100% udziałów i całkowite prawo głosu posiada Euler Hermes Société Anonyme z siedzibą w Brukseli, który należy w 100% do spółki holdingowej Euler Hermes Group S.A. z siedzibą w Paryżu (najwyższej jednostki dominującej w ramach Grupy Euler Hermes). Wg stanu na 31.12.2017 r. Grupa Euler Hermes w 77,98% należała do Grupy Allianz, gdzie podmiotem dominującym jest Allianz SE – spółka holdingowa z siedzibą w Monachium. W 2017 roku rozpoczęły się zmiany w strukturze Grupy Allianz, polegające na rozpoczęciu nabywania udziałów Euler Hermes przez Allianz Argos 14 GmbH. Zmiany te mają zakończyć się w 2018 roku. Powyższe zmiany nie mają bezpośredniego wpływu na działalność TU Euler Hermes w Polsce.

TU Euler Hermes nie posiada jednostek powiązanych bądź podporządkowanych.

Grupa Euler Hermes obecna jest na całym świecie poprzez system firm ubezpieczeniowych oraz oddziałów i firm serwisowych. Poniższy schemat organizacyjny przedstawia uproszczoną organizację głównych firm wchodzących w skład Grupy Euler Hermes na dzień 31 grudnia 2017 r. W porównaniu z rokiem 2016 w strukturze grupy nastąpiły następujące zmiany:

- przekształcenie spółki greckiej EH Hellas Credit Insurance w oddział.

Rysunek 2 Uproszczona struktura Grupy Euler Hermes

A.1.3. Istotne linie biznesowe zakładu ubezpieczeń, obszary geograficzne

W portfelu ubezpieczeń Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A., analogicznie jak w roku ubiegłym, znajdują się produkty wchodzące w skład 4 grup ubezpieczeń, które zostały przyporządkowane do jednej linii biznesowej wg Wyłącalność II - Ubezpieczenia kredytów i poręczeń. Powyższe związane jest z zastosowaniem zasady istotności i materialności obowiązującej w systemie Wyłącalność II. Szczegóły dotyczące klasyfikacji zostały ujęte w tabeli poniżej.

Tabela 2 Podział na grupy ubezpieczeń vs. linie biznesowe w TU Euler Hermes

Grupa i rodzaj ubezpieczeń zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	Linia biznesowa zgodnie z załącznikiem I do rozporządzenia delegowanego
9. Ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych	Grupa ta ze względu na poziom istotności i materialności nie jest wydzielona w ramach Wyłącalności II. Oznacza to, że zarówno na potrzeby kalkulacji rezerw, jak i na cele prezentacji w sprawozdaniu wg Wyłącalność II ubezpieczenia uwzględnia się w linii biznesowej 9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
14. Ubezpieczenia kredytu	9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
15. Gwarancja ubezpieczeniowa	9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń
16. Ubezpieczenia ryzyk finansowych	Grupa ta ze względu na poziom istotności i materialności nie jest wydzielona w ramach Wyłącalności II. Oznacza to, że zarówno na potrzeby kalkulacji rezerw, jak i na cele prezentacji w sprawozdaniu wg Wyłącalność II ubezpieczenia uwzględnia się w linii biznesowej 9. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń

TU Euler Hermes prowadzi działalność jedynie na terenie Polski poprzez warszawską centralę i cztery oddziały terenowe, zgodnie z poniższym grafem.

Rysunek 3 Rozlokowanie oddziałów TU Euler Hermes na terenie Polski

TU Euler Hermes S.A. nie prowadzi działalności poprzez zagraniczne oddziały.

A.1.4. Istotne zdarzenia gospodarcze w okresie sprawozdawczym

W 2017 roku nie wystąpiły istotne zdarzenia gospodarcze, które wywarłyby istotny wpływ na działalność TU Euler Hermes.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

A.2.1. Przedstawienie informacji ilościowych i jakościowych o wyniku z działalności ubezpieczeniowej w podziale na linie biznesowe i obszary geograficzne

Poniższa tabela przedstawia dane liczbowe dotyczące działalności ubezpieczeniowej w tysiącach złotych za okres bieżący od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. oraz dane liczbowe za poprzedni okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Ze względu na to, że TU Euler Hermes zaklasyfikowało swoją działalność do jednej linii biznesowej (tj. linii 9 – Ubezpieczenia kredytów i poręczeń) oraz działa jedynie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, tabela przedstawia wyniki z działalności ubezpieczeniowej na poziomie zagregowanym, które są zgodne ze sprawozdaniem lokalnym wg polskich standardów rachunkowości. Prezentacja tych samych danych w układzie wg Wyłączalność II dostępna jest w załączniku do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.05.01.

Tabela 3 Wynik z działalności ubezpieczeniowej wg 9 linii biznesowej wg Wyłączalność II (dane w tys. PLN)

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Składka zarobiona netto	53 635	60 369	6 733
Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	27 323	26 521	-802
Odszkodowania i świadczenia	31 133	40 995	9 862
Premie i rabaty na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw na premie i rabaty	6 310	6 488	178
Koszty działalności ubezpieczeniowej	30 246	29 064	-1 183
Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym	19 114	19 234	120
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	-10 059	-9 118	941
Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych	4 215	227	-3 988

W porównaniu z 2016 rokiem wynik techniczny zmniejszył się o 3 988 tys. zł, co było spowodowane przede wszystkim wzrostem wypłaconych odszkodowań i świadczeń.

Wypłacone w 2017 roku świadczenia przekroczyły wartości planowane o 51%, co było spowodowane zgłoszeniem przez klientów TU Euler Hermes dużych szkód. Z tego samego powodu również zwiększeniu uległy rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto.

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

A.3.1. Przychody i koszty z działalności lokacyjnej

Poniższa tabela przedstawia koszty i przychody w podziale na poszczególne grupy aktywów w tysiącach złotych za okres bieżący od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. oraz dane liczbowe za poprzedni okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Tabela przedstawia wynik z działalności lokacyjnej zgodnie ze sprawozdaniem lokalnym wg polskich standardów rachunkowości.

Tabela 4 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej (dane w tys. PLN)

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Przychody z lokat	5 666	4 164	-1 502
Obligacje państwowe	5 275	3 989	-1 285
Depozyty	391	174	-217
Koszty działalności lokacyjnej	292	931	639
Obligacje państwowe	256	352	96
Depozyty	36	13	-23
Wynik ujemny z realizacji lokat	0	565	565
Dodatni wynik z działalności lokacyjnej	5 374	3 233	-2 141

Zgodnie z polityką inwestycyjną, TU Euler Hermes inwestuje przede wszystkim w obligacje Skarbu Państwa oraz depozyty bankowe, tj. lokaty o wysokim poziomie bezpieczeństwa, dostępności i płynności przy jednocześnie umiarkowanym stopniu dochodowości/zyskowności. Na spadek wyniku z działalności inwestycyjnej w roku 2017 główny wpływ miał spadek przychodów z inwestycji w obligacje Skarbu Państwa oraz ujemny wynik ze sprzedaży obligacji EUR, który nastąpił w związku z przewalutowaniem pożyczki od akcjonariusza w celu dostosowania struktury aktywów do zobowiązań.

A.3.2. Zyski i straty ujęte bezpośrednio w kapitale własnym

W tabeli wykazano kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych kwalifikowanych, jako aktywa dostępne do sprzedaży. Pozycja ta prezentuje różnicę pomiędzy wyceną wg wartości godziwej a skorygowaną ceną nabycia. Na dzień 31 grudnia 2017 r., podobnie jak na dzień 31 grudnia 2016 r., Spółka wykazała stratę z tytułu aktualizacji wyceny, która pomniejszyła wartość kapitałów własnych.

Tabela 5 Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych (dane w tys. PLN)

Wyszczególnienie	31.12.2016	31.12.2017	Zmiana
Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych	-1 460	-312	1 148
Kapitały własne	86 704	89 135	2 431

A.3.3. *Inwestycje związane z sekurytyzacją*

Analogicznie jak w roku ubiegłym, Towarzystwo nie posiada inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

W tabeli poniżej przedstawione są przychody i koszty operacyjne nie ujęte w wyniku z działalności ubezpieczeniowej i lokacyjnej za okres bieżący od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.. oraz dane liczbowe za poprzedni okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r..

Tabela 6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne (dane w tys. PLN)

Wyszczególnienie	Okres poprzedni	Okres bieżący	Zmiana
Pozostałe przychody operacyjne	598	528	-71
Pozostałe koszty operacyjne	2 683	2 133	-550

Źródłem pozostałych przychodów operacyjnych są głównie: różnice kursowe, natomiast źródłem pozostałych kosztów operacyjnych są głównie: podatek od aktywów, odsetki od pożyczki podporządkowanej i różnice kursowe od pożyczki podporządkowanej.

Spadek pozycji przychodów jak i spadek kosztów w okresie bieżącym wynika głównie z różnic kursowych wycen poszczególnych pozycji aktywów i pasywów – wahania kursu euro; w szczególności ruchów na wycenie pożyczki podporządkowanej w roku 2016 oraz 2017 roku, jej przewalutowaniu z EUR na PLN oraz odsetek od tej pozycji.

A.5. Wszelkie inne informacje

Spółka w roku 2016 i 2017 nie posiadała umów leasingowych.

W okresie bieżącym, nie wystąpiły żadne zdarzenia nadzwyczajnych zysków i strat, przy czym należy zaznaczyć, że spółka poniosła stratę finansową w wyniku przewalutowania pożyczki podporządkowanej z EUR na PLN, która została opisana w pkt. A.4 oraz E.1.

B. System zarządzania

B.1. Ogólne informacje o systemie zarządzania

B.1.1. System zarządzania w TU Euler Hermes S.A.

Towarzystwo posiada jedyne akcjonariusza – spółkę Euler Hermes Société Anonyme z siedzibą w Brukseli, która posiada należytą reputację oraz dobrą sytuację finansową, a także wykonuje swoje prawa z tytułu posiadanych akcji w sposób umożliwiający należyte i ostrożne zarządzanie Spółką.

Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. posiada system zarządzania, który można uznać za adekwatny do skali i charakteru prowadzonej działalności opisanej w części A Sprawozdania ze względu na:

- 1) obowiązującą w Spółce przejrzystą i efektywną strukturę zarządzania, w której podległość służbowa, zadania oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności są wyraźnie przypisane i odpowiednio podzielone,
- 2) jednoznaczne określenie kompetencji i zakresu obowiązków każdego pionu i biura,
- 3) sporządzenie procedur, regulaminów oraz ram raportowania i czuwanie nad ich stosowaniem,
- 4) Zarząd Towarzystwa, który jest wieloosobowy i działa w sposób kolegialny, przy czym poszczególnym członkom Zarządu przydzielono w sposób przejrzysty i jednoznaczny obszary działalności Spółki, za który ponoszą odpowiedzialność i nim zarządzają,
- 5) Radę Nadzorczą, która jako organ nadzorujący sprawuje nadzór nad sprawami zakładu ubezpieczeń kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Spółki,
- 6) odpowiednią kadrę zarządzającą i kierowniczą, której członkowie cechują się dużą kompetentnością i zaangażowaniem oraz posiadają reputację, doświadczenie i wiedzę niezbędne do wykonywania powierzonych im zadań,
- 7) obowiązującą politykę wynagradzania dla osób zarządzających Spółką, która wpisuje się w jej długoterminowe cele i wartości,
- 8) zdefiniowane strategiczne cele i wartości, które są realizowane we wszystkich obszarach działalności Spółki, w tym przyjęto wewnętrzny kodeks postępowania i środki umożliwiające rozwiązywanie konfliktów interesu,
- 9) Zarząd, który w sposób należyty prowadzi sprawy Spółki, właściwie zarządza strukturą operacyjną, a także identyfikuje ryzyka związane ze świadczonymi usługami ubezpieczeniowymi.

Ponadto Towarzystwo gwarantuje swoim klientom komunikację i informację w zakresie zasad stosowanych w zarządzaniu i nadzorze Spółki.

Całość zadań związanych z zarządzaniem i nadzorowaniem Towarzystwa została powierzona dwóm organom Spółki – Radzie Nadzorczej i Zarządowi.

Rada Nadzorcza jest organem sprawującym nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Rada Nadzorcza TU Euler Hermes na dzień 31 grudnia 2017 roku i do dnia sporządzenia sprawozdania składała się z sześciu członków:

- 1) Pan Fabrice Desnos, jako Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Pan Antoine George, jako Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- 3) Pani Marine Bochot, jako Członek Rady Nadzorczej,
- 4) Pani Sarah Murrow, jako Członek Rady Nadzorczej powołana z dniem 19 października 2017 r.,
- 5) Pan Jacek Lisowski, jako Członek Rady Nadzorczej – członek niezależny powołany z dniem 1 stycznia 2017 r.,
- 6) Pan Jakub Karnowski, jako Członek Rady Nadzorczej – członek niezależny powołany z dniem 19 października 2017 r.

W 2017 roku nastąpiła rezygnacja z pełnienia roli Członka Rady Nadzorczej przez Panią Monikę Nachyły oraz Pana Milo Bogaorts.

Rada Nadzorcza wykonuje swoje czynności kolegialnie na odbywanych posiedzeniach, zwoływanych w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż cztery razy w roku obrotowym. Pracami Rady Nadzorczej kieruje jej Przewodniczący. Posiedzenia z własnej inicjatywy zwołuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub inna osoba przez niego wyznaczona, bądź na wniosek każdego z członków Rady Nadzorczej lub Zarządu.

Głównymi obowiązkami i kompetencjami Rady Nadzorczej są:

- 1) Zatwierdzanie rocznego budżetu Spółki,
- 2) Badanie i ocena sprawozdania finansowego po zakończeniu każdego roku obrotowego, w tym: bilansu oraz rachunku zysku i strat, w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
- 3) Badanie i ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
- 4) Badanie i ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku i pokrycia strat,
- 5) Składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny sprawozdań i wniosków Zarządu,
- 6) Powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
- 7) Ustalanie zasad wynagradzania dla członków Zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy,
- 8) Uchwalenie Regulaminu Zarządu,
- 9) Udzielenie zgody Zarządowi na podejmowanie strategicznych działań przez Spółkę.

Ciałem konsultacyjno – doradczym dla Rady Nadzorczej jest Komitet Audytu, który:

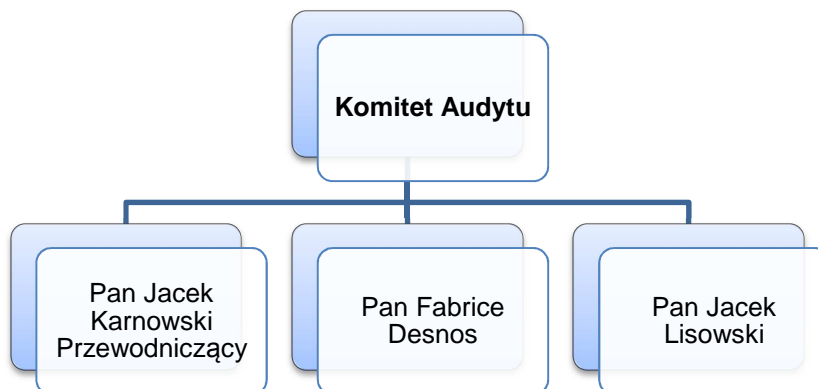
- 1) Monitoruje proces sprawozdawczości finansowej,
- 2) Monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- 3) Monitoruje wykonywanie czynności rewizji finansowej,
- 4) Monitoruje niezależność biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.

Zmiany w składzie Komitetu Audytu w roku 2017 to:

- 1) Rezygnacja Marine Bochot w dniu 3 lutego 2017 r.,
- 2) Powołanie Jacka Lisowskiego w dniu 3 lutego 2017 r.,
- 3) Rezygnacja Moniki Nachyły w dniu 25 kwietnia 2017 – skutek na dzień 30 kwietnia 2017r.,
- 4) Odwołanie Antoine George w dniu 19 października 2017 r.,
- 5) Powołanie Jakuba Karnowskiego w dniu 19 października 2017 r., który jednocześnie objął funkcję Przewodniczącego Komitetu Audytu.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku i do dnia sporządzenia sprawozdania w skład Komitetu Audytu wchodziły następujące osoby:

Rysunek 4 Skład Komitetu Audytu

Organem zarządzającym i wykonawczym Spółki jest Zarząd, który działa na podstawie obowiązujących przepisów prawa, w tym przede wszystkim Kodeksu spółek handlowych, Statutu Spółki oraz Regulaminu Zarządu.

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Do zadań Zarządu należą wszystkie sprawy niezastrzeżone do kompetencji Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej, w szczególności:

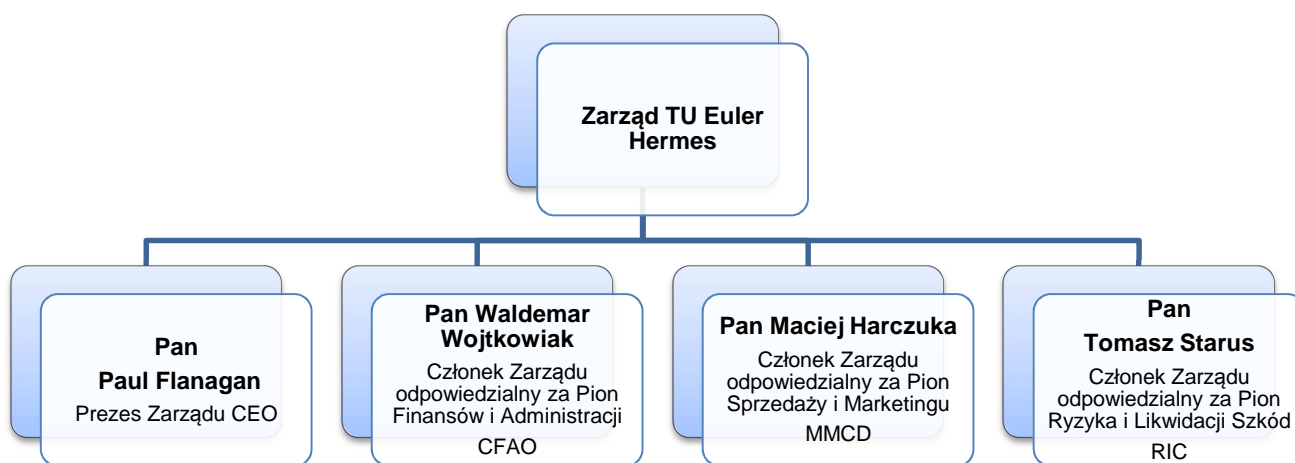
- 1) sporządzanie sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z działalności Spółki za ubiegły rok obrotowy,
- 2) sporządzanie wniosków w kwestii podziału zysku i pokrycia strat,
- 3) sporządzanie rocznego i trzyletniego planu budżetowego oraz sprawozdania z jego wykonania,
- 4) zwoływanie Walnego Zgromadzenia,
- 5) ustalanie szczególnych i ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 6) rozpatrywanie skarg i odwołań wnoszonych przez ubezpieczających lub osoby uprawnione.

Zmiany w Zarządzie w roku 2017 to:

- 1) Rezygnacja w dniu 30 stycznia 2017 r. Pana Bogdana Wiesiołka z funkcji Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Sprzedaży i Marketingu,
- 2) Powołanie w dniu 3 lutego 2017 r. Pana Macieja Harczuka jako Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Sprzedaży i Marketingu.

W skład Zarządu Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2017 roku i do dnia sporządzenia sprawozdania wchodziły osoby wymienione poniżej.

Rysunek 5 Struktura Zarządu TU Euler Hermes

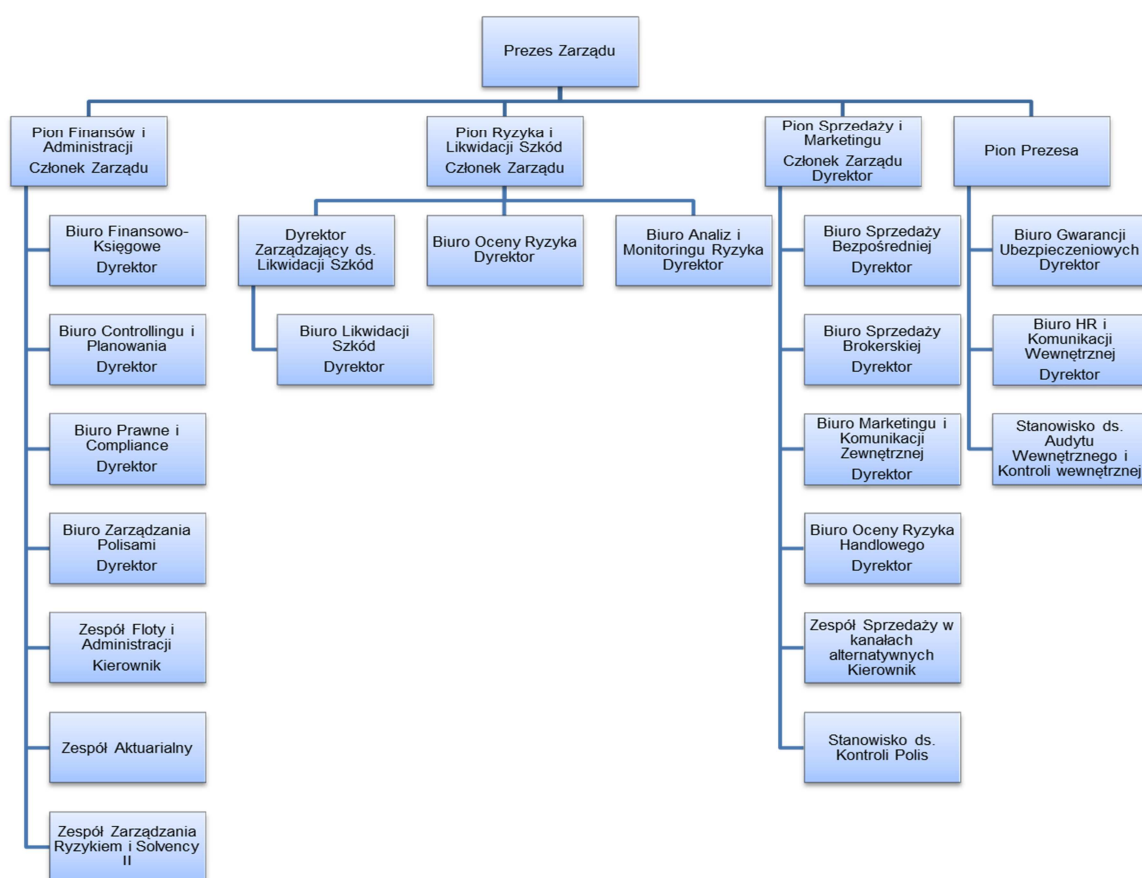
Zakład ustanowił strukturę organizacyjną, w której zakresy odpowiedzialności, procedury decyzyjne, ścieżki raportowania oraz alokacja funkcji i obowiązków zostały określone w sposób jasny i przejrzysty na wszystkich szczeblach organizacyjnych zakładu ubezpieczeń. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa są pioniki a w ramach pioników biura wykonujące

samodzielnie określoną część zadań Spółki. Piony podlegają bezpośrednio odpowiednim członkom Zarządu w ramach pełnionych przez nich funkcji i obowiązków.

W roku 2017 w strukturze organizacyjnej w ramach Pionu Ryzyka i Likwidacji Szkód wprowadzono stanowisko Dyrektora Zarządzającego ds. Likwidacji Szkód.

Poniższa grafika obrazuje strukturę organizacyjną wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

Rysunek 6 Struktura organizacyjna TU Euler Hermes

Kluczowe funkcje

W celu zapewnienia prawidłowego i obiektywnego zarządzania Spółką w ramach systemu zarządzania Spółka – zgodnie z wymogami Wyłącalność II – wyróżniła następujące funkcje kluczowe:

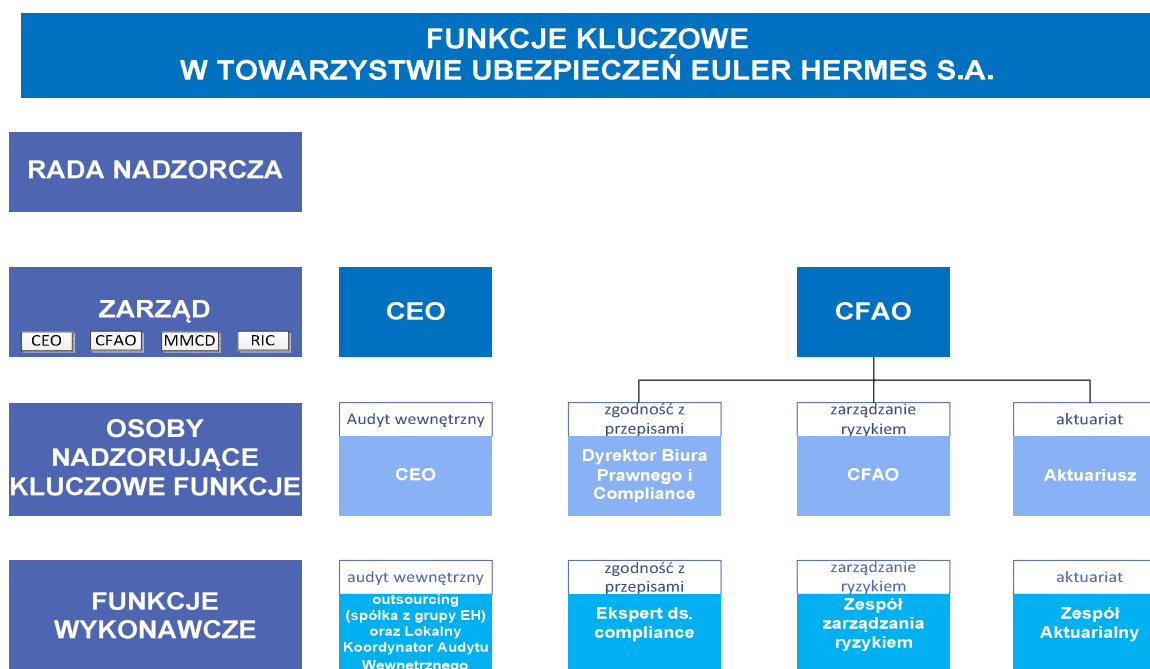
- funkcję zgodności z przepisami (compliance),

- funkcję audytu wewnętrznego,
- funkcję zarządzania ryzykiem,
- funkcję aktuarialną.

Roźmieszczenie niniejszych funkcji w strukturze Spółki obrazuje poniższy diagram:

Rysunek 7 Funkcje kluczowe w TU Euler Hermes

Funkcja zgodności z przepisami (compliance) m.in. doradza Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności wykonywanej działalności z przepisami prawa, ocenia wpływ wszelkich zmian stanu prawnego na operacje zakładu ubezpieczeń oraz określa i ocenia ryzyka związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa oraz regulacji i polityk wewnętrznych Towarzystwa, Grupy Euler Hermes i Grupy Allianz.

Funkcja audytu wewnętrznego jest funkcją niezależną i obiektywną, dokonuje oceny procesów przestrzegania wymogów prawa, procedur i zasad zarządzania. Wspomaga działanie spółki w osiągnięciu zakładanych celów poprzez niezależną, systematyczną ocenę efektywności zarządzania ryzykiem, adekwatności i efektywności funkcjonowania kontroli wewnętrznej i procesów zarządczych; ustanawia, wdraża i utrzymuje przedstawiony Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu plan audytu. Jak również raportuje powyższym organom wyniki swojej pracy oraz stan wykonania zaleconych rekomendacji.

Funkcja zarządzania ryzykiem zapewnia min. skuteczne funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem, jego monitorowanie, jak również monitorowanie ogólnego profilu ryzyka całego Towarzystwa w ścisłej współpracy z pozostałymi funkcjami.

Funkcja aktuarialna odpowiada m. in. za koordynację ustalania wartości rezerw techniczno -- ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności, zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności oraz ocenie jakości danych służących do powyższych wyliczeń. Dodatkowo wyraża opinie na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia czy programów reasekuracyjnych. Uczestniczy przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego i własnej oceny ryzyka i wypłacalności zakładu ubezpieczeń.

Osoby pełniące funkcje kluczowe mają odpowiednie uprawnienia oraz zasoby, aby wykonywać swoje zadania. Powyższe zostało zagwarantowane w obowiązującej w TU Euler Hermes Polityce Zarządzania i Kontroli m.in. poprzez:

- współpracę z innymi funkcjami,
- prawo do komunikacji z własnej inicjatywy z każdym pracownikiem,
- nieograniczony dostęp do wszystkich istotnych informacji niezbędnych do wykonywania powierzonych im obowiązków,
- prawo do zgłaszania Zarządowi lub Radzie Nadzorczej/Komitetowi Audytu wszelkich istotnych kwestii dotyczących obszaru ich odpowiedzialności.

Ponadto funkcje te są niezależne operacyjnie, co sprzyja udzielaniu właściwych porad organowi administracyjnemu i zarządczemu. Kwestie raportowania, dostępu do Zarządu oraz samodzielności, jak również związane z unikaniem konfliktu interesów, są uregulowane w wewnętrznych regulacjach, w szczególności w:

- Regulaminie Organizacyjnym, zgodnie z którym każda funkcja kluczowa jest sprawowana w ramach ostatecznej odpowiedzialności Zarządu lub Rady Nadzorczej, a osoby wykonujące czynności w ramach danej funkcji zgłaszają wszelkie istotne kwestie dotyczące obszaru ich odpowiedzialności Zarządowi lub Radzie Nadzorczej; jak również w ramach bezpośredniego dostępu do Komitetu Audytu,
- Polityce Zarządzania i Kontroli, zgodnie z którą ścieżki raportowania są zorganizowane w ramach struktury organizacyjnej Spółki, w taki sposób aby eliminować jakichkolwiek wpływy, które mogłyby zakłócić zdolność osoby pełniącej daną funkcję do wypełnienia obowiązków w obiektywny, uczciwy i niezależny sposób,

- Procedurze Zarządzania Ryzykami Zgodności (Compliance), gdzie szczegółowo opisany jest proces współpracy z pozostałymi 2 funkcjami kluczowymi (aktuariat i zarządzanie ryzykiem),
- Polityce Fit & Proper, która wskazuje na sposoby rozwiązywania konfliktu interesów oraz współpracy z pozostałymi funkcjami kluczowymi.

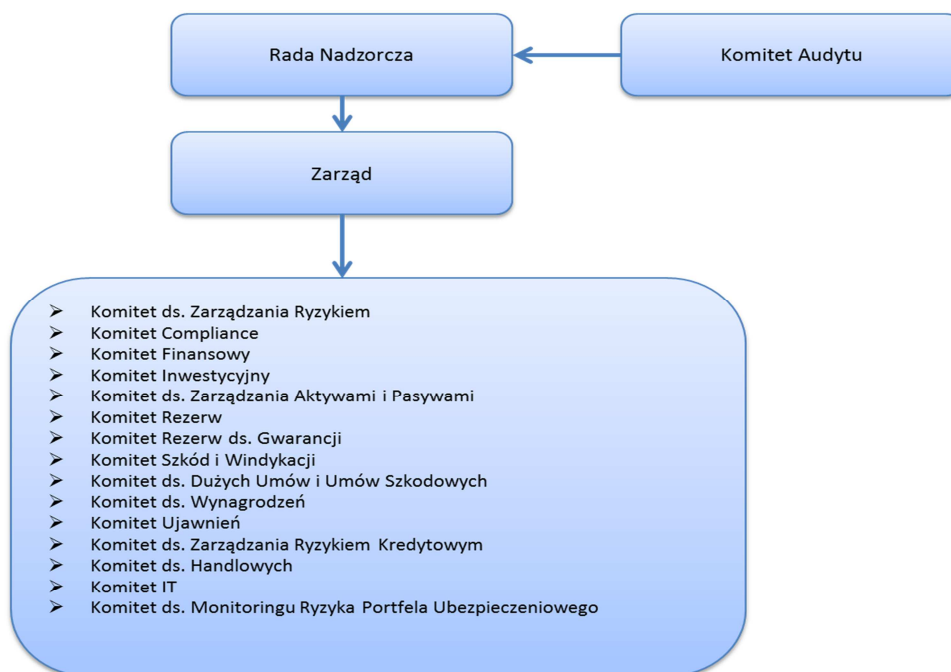
Spółka wyróżniła również trzy Inne Istotne Funkcje Zarządzania, które w toku pełnienia wykonywanej działalności operacyjnej wspierają system zarządzania. Są to:

- funkcja prawna sprawująca ogólny nadzór nad obszarami związanymi z przepisami prawa, zasad i regulacji oraz monitorująca bieżące zmiany w tym zakresie, jak również udzielająca Członkom Zarządu porad prawnych,
- funkcja oceny ryzyka, która ocenia zdolność i wiarygodność kredytową podmiotów gospodarczych zgodnie z obowiązującymi standardami i zasadami oceny ryzyka kredytowego,
- funkcja rachunkowości i sprawozdawczości, przekazująca rzetelne informacje finansowe Członkom Zarządu oraz instytucjom nadzorczym poprzez nadzór nad zamknięciami kwartalnymi i rocznymi, regularnymi sprawozdaniem planami i prognozami.

Komitety

Towarzystwo przyjęło następującą strukturę Komitetów wspierających system zarządzania Spółką, oraz pełniących funkcję doradczą odpowiednio dla Rady Nadzorczej, Zarządu lub komórek wewnętrznych, a którym Zarząd powierzył kompetencje decyzyjne w danym obszarze.

Rysunek 8 Struktura komitetów funkcjonujących w TU Euler Hermes

W 2017 roku w TU Euler Hermes zostały utworzone trzy dodatkowe komitety: Komitet Szkód i Windykacji, Komitet ds. Dużych Umów i Umów Szkodowych, Komitet ds. Monitoringu Ryzyka Portfela Ubezpieczeniowego. Komitety spotykają się z częstotliwością konieczną do realizacji swoich zadań. Ich skład stanowią Członkowie Komitetów wraz z Przewodniczącym Komitetu i wybranym Sekretarzem Komitetu oraz zaproszeni goście. Opinie Komitetów przyjmowane są większością głosów Członków Komitetów. W przypadku ilości głosów oddanych „za” i „przeciw” decydujący jest głos Przewodniczącego Komitetu. Opinie mogą być wydawane w trybie pisemnym lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość.

Do głównych obowiązków najważniejszych z komitetów należą odpowiednio:

- Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem – monitorowanie profilu ryzyka Spółki, w kontekście przyjętego apetytu na ryzyko, statusu implementacji wytycznych dotyczących zarządzania ryzykiem oraz przegląd raportów przeprowadzonych audytów, pod kątem istotnych ustaleń w obszarze ryzyka, określenie działań ograniczających ryzyko oraz zapewnienie zgodności systemu zarządzania ryzykiem ze wszystkimi wymogami, w tym nadzorczymi;
- Komitet Finansowy – monitorowanie, analiza i ocena spraw budżetowych i finansowych Spółki;
- Komitet Rezerw – monitorowanie, analiza i ocena działań związanych z rezerwami w Spółce w celu zapewnienia optymalnego poziomu rezerw dla zobowiązań Spółki;
- Komitet ds. Wynagrodzeń – monitorowania, analiza i ocena struktury i poziomu wynagrodzeń pracowników Spółki;
- Komitet Ujawnień – Monitorowanie, analiza i ocena zobowiązań do ujawniania informacji poufnych i rozstrzyganie ewentualnych wątpliwości w tym zakresie oraz identyfikacja informacji poufnych, które mają zostać przekazane do publicznej wiadomości, w szczególności raport SFCR;
- Komitet ds. Handlowych - Koordynacja działań i analiza osiągniętych rezultatów sprzedażowych, doradztwo przy kontynuacji istniejących umów;
- Komitet IT – Kształtowanie architektury informatycznej zapewniającej właściwe funkcjonowanie Spółki oraz zapewniającej realizację celów jej działalności, monitorowania i ocena działań informatycznych w zakresie zapewnienia zgodności z wymogami bezpieczeństwa, normami i rekomendacjami dotyczącymi systemów Spółki oraz monitorowanie i ocena działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa (fizycznego, bezpieczeństwa informacji, sieci komputerowych, ochrona danych komputerowych) z punktu widzenia potrzeb klientów Spółki oraz potrzeb Spółki.

B.1.2. *Istotne zmiany systemu zarządzania w 2017 roku*

W Towarzystwie odnotowano istotne zmiany w systemie Zarządzania w roku 2017, oparte na zmianach personalnych, które zostały opisane w części B.1.1.

Poza zmianami personalnymi w systemie zarządzania, ciągłym zmianom ulegają procesy mające poprawić funkcjonowanie Spółki, podejmowanie przez nią odpowiednich decyzji biznesowych. Do takich zmian można zaliczyć: tworzenie nowych lub modyfikowanie istniejących komitetów, tak, aby jak najefektywniej spełniały swoją funkcję, co w szczególności zostało opisane w części B.1.1.

B.1.3. *Zasady wynagradzania w TU Euler Hermes S.A*

Polityka wynagrodzeń Spółki jest zgodna ze strategią działalności, tolerancją ryzyka, celami korporacyjnymi i długoterminowymi interesami Spółki w celu osiągnięcia zrównoważonego wzrostu. Polityka wynagrodzenia została opracowana w celu zapewnienia należytego i skutecznego zarządzania ryzykiem ograniczając jednocześnie jego nadmierne podejmowanie.

Pracownicy Spółki otrzymują wynagrodzenie złożone z dwóch elementów:

1. Części stałej – wynagrodzenia podstawowego zawartego w umowie o pracę.
Wynagrodzenie to zostaje ustalone w odniesieniu do standardów rynkowych i podlega corocznej analizie i/lub w przypadku wakatu na dane stanowisko.
2. Części zmiennej – premii bonusowej uzależnionej od realizacji celów firmowych i indywidualnych. Każdego roku pracownicy otrzymują roczne cele korporacyjne i indywidualne, zarówno jakościowe jak i ilościowe, które rozliczane są po zakończeniu roku kalendarzowego.

Zakres dla każdego celu w liście docelowej wynosi od 0% do 165 % maksymalnego osiągnięcia. Podstawę do określenia wielkości bonusu MBO nad poziomem standardowym stanowi roczne zasadnicze wynagrodzenie pracownika brutto.

Bazowy składnik wynagrodzenia, czyli część stała obejmuje ogólne potrzeby w zakresie właściwego utrzymania pracowników, stanowi jego główną część i pozwala na to, że, w przypadku trudnej sytuacji Spółki, wynagrodzenie zmienne może być ustawione na zero. Takie podejście minimalizuje podejmowanie ryzyka w tym obszarze.

Zmienna część wynagrodzenia bazuje na osiągnięciu celi indywidualnych i korporacyjnych zgodnie z przyjętymi przez pracownika założeniami. Wyjątek stanowią osoby pełniące funkcje kluczowe takie jak: Funkcja zarządzania ryzykiem, Funkcja aktuarialna, Funkcja ds. zgodności z przepisami (compliance), Funkcja audytu wewnętrznego, którzy ze względu na zniwelowanie konfliktu interesów, mają wyłączoną część finansową (cele korporacyjne) ze swojej premii.

W przypadku części zmiennej wynagrodzenia członków Zarządu TU Euler Hermes, jest ona uzależniona od obiektywnych kryteriów, oceny wyników pracy i obszarów działalności, za które dany członek Zarządu jest odpowiedzialny oraz ogólnych wyników osiągniętych przez Spółkę i Grupę Euler Hermes. Wynagrodzenie zmienne Zarządu zawiera odroczone składniki uwzględniające charakter i ramy czasowe, które nie mogą być krótsze niż trzy lata.

Wyniki osiągane przez pracowników mierzone są na podstawie kombinacji celów jakościowych i ilościowych, które mają na celu uniknięcie konfliktu interesów i niepożądanego ryzyka. Cele korporacyjne i indywidualne, wraz z wagami, definicjami i sposobem ich rozliczania ustalane są na okres jednego roku kalendarzowego i po jego zakończeniu rozliczane są w następujący sposób:

- a) Gdy realizacja celu nie została wykonana lub wykonana poniżej standardu stanowiącego 100% to wykonanie tego celu będzie mieściło się w przedziale 0% a 100%
- b) Gdy realizacja celu zostanie wykonana na poziomie przewyższającym standard, a nawet powyżej poziomu maksymalnego wówczas wykonanie tego celu będzie oscylowało w przedziale 100% - 165%.

Zarządzanie systemem wynagrodzeń w Spółce opiera się również na funkcjonowaniu Komitetu ds. wynagrodzeń, który monitoruje i analizuje poziomy wynagrodzeń pracowników Spółki, w tym elementów zmiennych oraz rekomenduje odpowiednie praktyki w zakresie wynagradzania.

W porównaniu z 2016 rokiem nie nastąpiły istotne zmiany w systemie wynagradzania.

W TU Euler Hermes nie posiada dodatkowych programów emerytalno-rentowych lub programów wcześniejszych emerytur dla członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego i innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

B.1.4. *Informacja dotycząca istotnych transakcji z udziałowcami w 2017 roku*

W roku 2017 Towarzystwo Euler Hermes S.A. posiadało umowę z Euler Hermes S.A. dotyczącą świadczenia usług w zakresie wewnątrzgrupowego serwisu zarządzania. Innych transakcji, zawieranych w okresie sprawozdawczym z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na Spółkę oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego nie było.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Spełnienie wymogów Wyłączalność II wymusza wysoki poziom standardów dla osób zarządzających wyższego szczebla oraz osób obejmujących kluczowe funkcje w firmie. W tym zakresie w Spółce ustanowione zostały odpowiednie podstawowe zasady oraz procesy niezbędne

do zapewnienia wystarczającej wiedzy, doświadczenia i kwalifikacji zawodowych a także niezbędnej integralności i trafności oceny.

B.2.1. *Definicje*

Kompetencje

Daną osobę uważa się za kompetentną, jeżeli jej kwalifikacje zawodowe, wiedza oraz doświadczenie są adekwatne i zapewniają właściwe i odpowiednie pełnienie jej roli. Powyższe obejmuje doświadczenie w zakresie przywództwa oraz umiejętności zarządcze, jak również odpowiednie kwalifikacje, wiedzę oraz doświadczenie odpowiednie do pełnienia danej roli.

Reputacja

Uważa się, że dana osoba posiada odpowiednią reputację, jeżeli cieszy się dobrą opinią, wykazuje się uczciwością, jest godna zaufania, wykazuje właściwe zachowanie na płaszczyźnie osobistej oraz właściwe postępowanie w biznesie, w tym również pod względem zgodności z przepisami prawa karnego, oraz regulacjami nadzorczymi. Osoba ciesząca się dobrą reputacją charakteryzuje się uczciwością i stabilnością finansową, pozwalającą na pełnienie jej funkcji w sposób stabilny i rozważny.

B.2.2. *Zasady Kompetencji i Reputacji*

Kompetencje

W zakresie kompetencji, wymagane kwalifikacje, wiedza oraz doświadczenie są zależne od danego stanowiska:

Członkowie Zarządu

Członkiem Zarządu Spółki może być osoba, która spełnia łącznie następujące wymagania:

- a) Posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- b) Posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu przepisów właściwych tego państwa;
- c) Nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu.

Ponadto Członkowie Zarządu powinni dawać rękojmię prowadzenia spraw Euler Hermes w sposób należyty i łącznie posiadać kwalifikacje, wiedzę oraz doświadczenie w zakresie:

- a) Ubezpieczeń i/lub zarządzania aktywami oraz rynków finansowych, tj. znajomość środowiska biznesowego, gospodarczego, w którym działa Spółka;
- b) Strategii biznesowej oraz modelu biznesowego Spółki;

- c) Kwestii związanych z zarządzaniem Spółką, tj. posiadać znajomość ryzyka, przed jakim stoi Spółka oraz umiejętność zarządzania nim i oceny zdolności Spółki do realizacji skutecznego zarządu, nadzoru oraz kontroli;
- d) Analizy finansowej i aktuarialnej, tj. posiadać umiejętność interpretacji informacji finansowych i aktuarialnych dotyczących Spółki, identyfikacji najważniejszych kwestii, wdrażania odpowiednich środków kontroli oraz podejmowania koniecznych działań na podstawie takich informacji;
- e) Systemu oraz wymagań prawnych, tj. posiadać znajomość systemu prawnego, w którym działa Spółka oraz zdolność adaptacji do zmian w nim zachodzących.
- f) W przypadku każdorazowych zmian w składzie Zarządu, konieczne jest zapewnienie odpowiedniej różnorodności kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia wśród Członków Zarządu, a także ich łącznych kompetencji.

Mimo że, nie każdy indywidualnie Członek Zarządu ma obowiązek posiadania specjalistycznej wiedzy, kompetencji oraz doświadczenia we wszystkich obszarach dotyczących Spółki, muszą oni posiadać kwalifikacje, doświadczenie oraz wiedzę konieczne do wypełniania konkretnych przydzielonych im obowiązków w ramach Zarządu.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje

Osobą nadzorującą Kluczową Funkcję Ustawową może być osoba, która będzie spełniać łącznie następujące wymagania:

- a) Posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- b) Posiada wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa;
- c) Nie była skazana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe prawomocnym wyrokiem sądu;
- d) Daje rękojmię wykonywania zadań w sposób należyty;
- e) Posiada doświadczenie zawodowe niezbędne do nadzoru funkcji kluczowej (w przypadku osoby nadzorującej Funkcję aktuarialną musi posiadać licencję aktuarialną).

Reputacja

Podczas gdy w zakresie Kompetencji występują pewne wymogi, które muszą być w sposób pozytywny spełnione przez daną osobę, w odniesieniu do Reputacji nie występują takie kryteria pozytywne, lecz raczej okoliczności negatywne wskazujące, że dana osoba może nie posiadać odpowiedniej Reputacji. W związku z powyższym, ocena Reputacji nie polega, jak w przypadku

oceny Kompetencji, na weryfikacji spełnienia wymogów, lecz na rozważeniu wszelkich sygnałów, które mogą powodować wątpliwości w zakresie Reputacji danej osoby. Sygnały takie to:

- a) Skazanie w przeszłości lub trwające postępowanie, które może prowadzić do skazania za przestępstwo kryminalne, w szczególności za przestępstwa na gruncie przepisów prawa dotyczącego usług finansowych (np. przepisów prawa dotyczącego prania brudnych pieniędzy, manipulowania rynkiem lub przekazywania informacji poufnych, oszustw oraz przestępstw finansowych), naruszenia przepisów prawa dotyczących spółek, niewypłacalności oraz ochrony konsumentów;
- b) Skazanie w przeszłości lub trwające postępowanie, które może prowadzić do skazania za istotne wykroczenie dyscyplinarne;
- c) Wszelkie istotne niezgodności w odniesieniu do wykształcenia lub doświadczenia zawodowego kandydata; oraz
- d) Ewentualne inne okoliczności powodujące ryzyko przestępstw finansowych, niezgodności z przepisami prawa lub narażające na szwank właściwe i rozważne zarządzanie działalnością Spółki

B.2.3. Proces zapewniający odpowiednie podejście do kompetencji i reputacji

Dla zapewnienia właściwych Kompetencji i Reputacji konieczne jest stosowanie odpowiednich procesów w czasie rekrutacji oraz ocen regularnych i ad hoc, jak również zapewnienie właściwych szkoleń.

Rekrutacja

Obowiązkiem Spółki jest zapewnienie, że w czasie procesu rekrutacyjnego każdego Członka Zarządu lub osoby nadzorującej/wykonującej Kluczową Funkcję Ustawową oraz osoby pełniącej Inną Istotną Funkcję Zarządzania – prowadzonego zarówno wewnątrz Euler Hermes, jak i poza nią – następuje ocena Kompetencji i Reputacji kandydata. Umowa o pracę lub świadczenie usług może zostać zawarta wyłącznie po pomyślnym zakończeniu opisanego poniżej procesu rekrutacji.

Opisy stanowisk / wymagania w zakresie Kompetencji na danym stanowisku

Opisy stanowisk wykorzystywane są w celu obsadzenia dostępnych stanowisk osób nadzorujących/wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, zarówno w drodze rekrutacji wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Biuro HR i Komunikacji Wewnętrznej ma obowiązek opracowania opisów dostępnych stanowisk zgodnie z wymogami dotyczącymi komunikacji korporacyjnej oraz lokalnymi przepisami prawa i regulacjami, w tym również zgodnie z przepisami dotyczącymi zapobiegania dyskryminacji. Każdy opis stanowiska powinien określać rolę danego stanowiska, a także zadania i najważniejsze obowiązki związane z nim, jak również Kompetencje konieczne do pełnienia danej roli w sposób odpowiedni i charakteryzujący się właściwą rozważnością. Opis stanowiska jest narzędziem do oceny kandydata.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

strona 33 z 129

W przypadku Członków Zarządu, kandydaci oceniani są zgodnie z wymaganiami dotyczącymi Kompetencji opisanymi powyżej (**zob. rozdział B.2.2**), jak również dalszymi kryteriami określonymi przez Radę Nadzorczą.

Curriculum vitae; sprawdzenie kandydata

Kandydaci zewnętrzni:

Na początku procesu rekrutacji, wszyscy kandydaci zobowiązani są przedstawić aktualne curriculum vitae.

Ostateczny kandydat na stanowisko osoby nadzorującej Kluczową Funkcję Ustawową lub pełniącą Inną Istotną Funkcję Zarządzania musi zostać poddany sprawdzeniu obejmującemu:

- a) Przedstawienie przez kandydata kopii dokumentów potwierdzających posiadanie przez niego wymaganych kwalifikacji i doświadczenia zawodowego;
- b) Przedstawienie przez kandydata zaświadczenia o niekaralności, wystawionego nie wcześniej niż na trzy miesiące przed terminem jego złożenia,
- c) Oświadczenia o toczących się przeciwko niemu postępowaniach sądowych w związku ze sprawą gospodarczą;
- d) Oświadczenia o uczestnictwie w organach zarządzających i nadzorujących innych spółek handlowych oraz
- e) Sprawdzenie referencji oraz sprawdzenie w ogólnodostępnych mediach, przeprowadzone przez Biuro HR i Komunikacji Wewnętrznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami dotyczącymi prywatności.

W stosunku do osób wykonujących kluczową funkcję lub osób współpracujących z osobami pełniącymi inną istotną funkcję zarządzania, ostateczny kandydat na stanowisko musi zostać poddany sprawdzeniu obejmującemu pkt. od (a) do (e) powyżej oraz oświadczenia o niekaralności.

Jeżeli dowolny z dokumentów, jakie powinny być przedstawione przez kandydata w celu przeprowadzenia sprawdzenia nie jest dostępny, wówczas dział/organ odpowiedzialny za rekrutację podejmuje decyzję odnośnie odpowiednich w związku z tym działań (np. wniosek o uznanie osobistego oświadczenia za dowód), z wyłączeniem zaświadczenia o niekaralności.

Kandydaci wewnętrzni:

Jeżeli kandydat jest zatrudniony w Grupie Euler Hermes lub Grupie Allianz przez mniej niż cztery lata, lub w pewnych uzasadnionych przypadkach, należy zadbać o przedstawienie przez kandydata życiorysu (curriculum vitae). Kandydat podlega ponadto sprawdzeniu opisanemu powyżej.

Rozmowy kwalifikacyjne

Wszyscy kandydaci na Członków Zarządu powinni odbyć przynajmniej dwie rozmowy rekrutacyjne, w tym jedną z Radą Nadzorczą. Osoby nadzorujące kluczowe funkcje oraz osoby pełniące inne istotne funkcje Zarządzania powinni odbyć przynajmniej dwie rozmowy kwalifikacyjne, w tym jedną z udziałem pracownika HR oraz Członka Zarządu. Osoby wykonujące kluczowe funkcje Ustawowe powinny odbyć przynajmniej jedną rozmowę kwalifikacyjną z udziałem osoby nadzorującej daną funkcję oraz pracownikiem HR.

Regularne oceny

Kompetencje i Reputacja danej osoby poddawane są regularnym ocenom w celu zapewnienia ciągłości posiadania przez daną osobę właściwych Kompetencji i Reputacji na określonym stanowisku. Ocena taka prowadzona jest:

- a) W czasie corocznych przeglądów wyników pracy, obejmujących ocenę Kompetencji danej osoby oraz uwzględniających ewentualne naruszenia przepisów prawa, które mogą prowadzić do utraty Reputacji przez daną osobę; oraz
- b) W przypadku Członków Zarządu, osób nadzorujących i wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, w czasie Przeglądu Talentów – odbywających się przynajmniej raz w roku, w trakcie, których oceniane są osiągnięte wyniki pracy na obecnym stanowisku, jak również potencjał do pełnienia nowej roli.

Oceny ad hoc

Oceny ad hoc konieczne są w pewnych wyjątkowych sytuacjach powodujących powstanie wątpliwości odnośnie do Kompetencji lub Reputacji danej osoby, np. w przypadku:

- a) Istotnego naruszenia Kodeksu Postępowania Euler Hermes/Allianz;
- b) Nieprzedstawienia wymaganych oświadczeń informacyjnych, np. oświadczeń odnośnie do odpowiedzialności lub oświadczeń dotyczących obrotu papierami wartościowymi;
- c) Dochodzenie lub innego rodzaju postępowanie, które może doprowadzić do skazania a wykroczenie karne, dyscyplinarne (w przypadku wykroczenia administracyjnego lub dyscyplinarne, należy uwzględnić jego znaczenie dla działalności Spółki oraz stanowiska danej osoby); oraz
- d) Uzasadnionej skargi w ramach Grupy Euler Hermes/Grupy Allianz (np. donos) lub jednostki nadzoru.

W przypadku ocen ad hoc, oceniana jest nie tylko konkretna okoliczność stanowiąca jego podstawę, lecz również Kompetencje i Reputacja danej osoby.

Wyniki oceny

Na podstawie informacji uzyskanych w czasie procesu rekrutacji, oceny regularnej lub ad hoc, a także w czasie oceny *due diligence* w związku z outsourcingiem, każdy przypadek należy oceniać indywidualnie, uwzględniając następujące aspekty:

- a) W odniesieniu do Kompetencji: jeżeli wydaje się, że Członek Zarządu, osoba nadzorująca/wykonująca funkcję kluczową lub osoba pełniąca inną istotną funkcję zarządzania lub kandydat na taką funkcję wykazuje brak odpowiedniej wiedzy, kompetencji lub umiejętności, należy rozważyć, czy taki brak wiedzy można naprawić poprzez określone szkolenie zawodowe, a jeżeli tak – osoba taka powinna otrzymać odpowiednie szkolenie;
- b) W odniesieniu do Reputacji: choć w czasie oceny należy brać pod uwagę wszelkie przesłanki możliwego braku właściwej, uwzględnienia wymagają również takie czynniki, jak rodzaj niewłaściwego postępowania lub rodzaj wydanego wyroku, powaga danej sprawy, możliwość apelacji (wyrok podlegający lub niepodlegający apelacji), upływ czasu od danej sprawy oraz późniejsze postępowanie danej osoby, jak również poziom odpowiedzialności danej osoby w ramach Spółki oraz znaczenie tego faktu dla danej funkcji lub stanowiska (np. narażenie osoby na danym stanowisku na ryzyko utraty integralności i oszustwa). Ponadto wszelkie wnioski związane z Reputacją danej osoby należy przekazać do Biura Prawnego i Compliance.
- c) Jeżeli po dokładnym rozpatrzeniu wniosków i konsultacji z odpowiednimi biurami/osobami, dana osoba zostanie oceniona, jako nie posiadająca właściwych Kompetencji lub Reputacji, zastosowanie mają następujące zasady:
  - 1) Jeżeli w czasie procesu rekrutacji okaże się, że kandydat nie posiada właściwych Kompetencji lub Reputacji, wystarczających dla stanowiska, o które się ubiega, taki kandydat nie może zostać na dane stanowisko mianowany lub zatrudniony;
  - 2) Jeżeli w czasie regularnej oceny lub oceny ad hoc okaże się, że danej osoby nie można już uważać za posiadającą właściwe Kompetencje lub Reputację na danym stanowisku, osobę taką należy niezwłocznie odsunąć od stanowiska, z zastrzeżeniem przepisów prawa pracy, jeżeli taka osoba jest pracownikiem TU Euler Hermes.

Szkolenie

Spółka zobowiązana jest zapewnić regularną dostępność odpowiednich szkoleń zawodowych, również realizowanych w trybie e-Learning (zarówno przez dostawców wewnętrznych, jak i zewnętrznych), dla Członków Zarządu, osób nadzorujących/wykonujących kluczowe funkcje oraz osób pełniących inne istotne funkcje zarządzania, aby osoby te mogły w sposób nieprzerwany spełniać wymagania związane z Kompetencjami dla pełnionych przez nie ról.

W odniesieniu do kryterium właściwej Reputacji, pracownik ds. zapewnienia zgodności z przepisami prawa (*compliance*) zobowiązany jest zapewniać regularne szkolenia odnośnie etycznego postępowania w biznesie, obejmujące takie tematy, jak zapobieganie oszustwom i korupcji, w czasie, których przekazywane będą pracownikom jednoznaczne zasady dotyczące właściwego postępowania, dotyczące zarówno ich samych, jak i ich podwładnych.

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym w TU Euler Hermes nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie oceny kompetencji i reputacji osób, które zarządzają Spółką lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności (ORSA)

B.3.1. System zarządzania ryzykiem

Zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem stanowi integralną część całego systemu zarządzania TU Euler Hermes i oparte jest na właściwym zrozumieniu ryzyk, dobrze określonych strukturach organizacyjnych oraz przejrzystych procesach zarządzania i kontroli ryzyka. Do kluczowych elementów zarządzania ryzykiem zaliczają się:

- Strategia zarządzania ryzykiem oraz apetyt na ryzyko;
- Proces codziennego zarządzania ryzykiem (IMMMR), obejmujący identyfikację, pomiar, monitoring, raportowanie oraz zarządzanie poszczególnymi ryzykami;
- Proces własnej oceny ryzyk oraz wyznaczania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności;
- Promowanie silnie rozwiniętej świadomości ryzyka wspieranej przez solidny system zarządzania.

Towarzystwo wprowadziło efektywny system zarządzania ryzykiem obejmujący strategię, procesy i procedury sprawozdawcze konieczne do określenia, pomiaru i monitorowania ryzyk, zarządzania nimi oraz sprawozdawczości w ich zakresie i uwzględniający kapitałowy wymóg wypłacalności zgodnie z założeniami systemu Wypłacalność II. W celu wdrożenia systemu zarządzania ryzykiem Spółka ustanowiła funkcję zarządzania ryzykiem. Osoby wykonujące tę funkcję odpowiedzialne są za:

- 1) zapewnienie skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem,
- 2) monitorowanie systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) monitorowanie ogólnego profilu ryzyka całego Towarzystwa,
- 4) szczegółową sprawozdawczość na temat ekspozycji na ryzyko i doradzenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem,
- 5) ścisłą współpracę z funkcją aktuarialną.

Funkcja zarządzania ryzykiem nadzorowana jest przez Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Finansów i Administracji, któremu Rada Nadzorcza powierzyła tę funkcję, a wykonywana jest przez Zespół Zarządzania Ryzykiem i Solvency II. W celu zapewnienia obiektywności w procesie podejmowania decyzji związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz uniknięcia konfliktu interesów przy ocenie zarządzania ryzykiem funkcja ta jest niezależna od jednostek operacyjnych, posiada osobne ścieżki raportowania oraz nieograniczony dostęp do informacji.

Istotne znaczenie dla zapewnienia efektywnego i spójnego systemu zarządzania ryzykiem w Spółce ma Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, w zakres którego obowiązków wchodzi ustalanie zasad zarządzania ryzykiem zgodnych z obowiązującym prawem, monitorowanie profilu ryzyka Towarzystwa, określanie działań ograniczających ryzyko oraz zatwierdzanie raportów przygotowywanych w ramach kluczowych procesów zarządzania ryzykiem.

Definicje ryzyk

Ryzyko jest definiowane, jako nieoczekiwana i negatywna zmiana wartości TU Euler Hermes lub, na skutek niewywiązania się przez Spółkę z zawartych umów ubezpieczenia lub niespełnienia określonych wymogów regulacyjnych, ekonomicznej sytuacji interesariuszy Spółki (np. posiadaczy polis). W powyższym kontekście wartość TU Euler Hermes obejmuje zarówno bieżącą wartość ekonomiczną, jak i wartość przyszłego biznesu.

TU Euler Hermes wyróżnia następujące kategorie oraz rodzaje ryzyka:

Tabela 7 Kategorie ryzyk wyróżnionych w TU Euler Hermes

Kategoria	Rodzaj ryzyka
Ryzyko rynkowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej • Ryzyko cen akcji • Ryzyko spreadu • Ryzyko walutowe • Ryzyko koncentracji
Ryzyko kredytowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta • Ryzyko transferu pomiędzy różnymi krajami
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż na życie	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko składki i rezerw • Ryzyko rezygnacji • Ryzyko katastroficzne

Ryzyko operacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko operacyjne • Ryzyko prawne • Ryzyko nieprawidłowości w raportowaniu zewnętrznym
Ryzyko biznesowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rezygnacji • Ryzyko kosztów
Ryzyko płynności	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko płynności
Ryzyko reputacji	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko reputacji
Ryzyko strategiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko strategiczne

W Spółce zarządzanie ryzykiem opiera się na aspekcie ilościowym, korzystającym do wyliczeń kapitałowych z Formuły Standardowej opartej na wymogach Wypłacalność II oraz jakościowym, opisanym w dalszej części dokumentu.

Kluczowymi zasadami zarządzania ryzykiem w Spółce są:

- a) Odpowiedzialność Zarządu za ustanowienie i przestrzeganie strategii ryzyka,
- b) Wykorzystanie kapitałowego wskaźnika wypłacalności (Risk Capital), jako kluczowego wskaźnika ryzyka,
- c) Oddzielenie odpowiedzialności bezpośredniego kierownictwa Spółki i niezależnego nadzoru nad ryzykiem,
- d) Jasna organizacja struktury i procesów zarządzania ryzykiem w tym procesów pomiaru i oceny ryzyka, systemów limitowych, łagodzenia ryzyka przekraczającego apetyt na ryzyko, skuteczny system monitorowania ryzyka, jego raportowania,
- e) Integracja zarządzania ryzykiem w procesach biznesowych,
- f) Kompleksowa i terminowa dokumentacja.

Strategia ryzyka i apetyt na ryzyko ustalana jest przez Zarząd zgodnie ze strategią biznesową Spółki i uwzględnia ona pięć kluczowych aspektów apetytu na ryzyko: ustalenia wskaźników docelowych dla najwyższego ryzyka, alokacji kapitału i ustalenia minimalnego wskaźnika kapitału oraz minimalnego wskaźnika kapitału docelowego, zarządzanie płynnością, określenie ilościowych limitów finansowych oraz określenie zasad, standardów i wytycznych.

Procesy zarządzania ryzykiem w Spółce opierają się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu, zarządzaniu i raportowaniu włączając w to ocenę najważniejszych ryzyk (TRA), samoocenę ryzyk

i kontroli (RCSA) oraz rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego (OREC). Procesy te przedstawiają udział pierwszej linii obrony oraz komitetów mających znaczenie dla ryzyka w tym procesie. Takie podejście pozwala na adekwatne zarządzanie ryzykiem w zależności od ich charakteru i złożoności.

Kluczowym elementem procesu raportowania ryzyka jest tworzony raz w roku raport ORSA dokonujący własnej oceny ryzyka i wypłacalności w oparciu o parametry Formuły Standardowej i jej adekwatności do profilu ryzyka Towarzystwa, określeniu bieżących i potencjalnych potrzeb wypłacalności, jak również zapewnienia ciągłej zgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności i najlepszymi szacunkami zobowiązań (SCR/BEL).

B.3.2. *Ocena własna ryzyka i wypłacalności (ORSA)*

Proces ORSA pozwala ocenić adekwatność profilu ryzyka w czasie i w różnych scenariuszach. Ryzyko i potrzeby kapitałowe są zatem uważane za integralną część procesu podejmowania decyzji biznesowych w TU Euler Hermes. Kapitał stanowi kluczowy zasób Spółki, umożliwiającą prowadzenie działalności biznesowej. Jest on powiązany ze strategią ryzyka, w której określony jest apetyt na ryzyko w relacji do zdolności ponoszenia ryzyka, z uwzględnieniem celów kapitałowych i wypłacalnościowych oraz limitów na ryzyko. Stanowi centralny element strategii biznesowej i określa zestaw czynności podejmowanych przez Spółkę w celu zapewnienia wystarczalności kapitałowej.

ORSA jest traktowana jako proces realizowany na bieżąco, w ramach funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem. Te bieżące działania uzupełnione są przez okresową, całościową, roczną ocenę oraz raport, jak również przez oceny ad-hoc w razie wystąpienia istotnych zmian profilu ryzyka.

Zmiany w profilu ryzyka są identyfikowane poprzez monitoring kluczowych parametrów w cyklach miesięcznych (tj. składka przypisana, składka zarobiona, współczynnik szkodowości, struktura aktywów i roszczenia) oraz kwartalnych (tj. wartość najlepszego oszacowania rezerw i kapitałowego wymogu wypłacalności).

Do znaczących zmian w profilu ryzyka zaliczane są:

- a) Istotna zmiana w sytuacji biznesowej lub w strategii biznesowej,
- b) Znaczące zmiany w rynku kapitałowym,
- c) Poważne szkody dla reputacji,
- d) Kluczowa zmiana w organizacji.

Proces zarządzania ryzykiem jest uwzględniony w procesach biznesowych TU Euler Hermes, w szczególności na etapie podejmowania kluczowych decyzji strategicznych, wpływających na profil ryzyka Spółki. Przyjęte podejście zapewnia, że system zarządzania ryzykiem wykorzystywany jest przede wszystkim do prospektywnej oceny ryzyka oraz podejmowania decyzji biznesowych ze świadomością zmian w profilu ryzyka, jakie z nich wynikają.

Wszystkie istotne procedury oraz procesy są dokumentowane w sposób kompleksowy, zgodnie z przyjętym harmonogramem raportowania, co zapewnia zachowanie odpowiedniej przejrzystości dokumentacji.

W proces ORSA w TU Euler Hermes zaangażowane są: Zarząd, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem, Funkcja Zarządzania Ryzykiem oraz inne jednostki wspomagające proces.

Zarząd jest odpowiedzialny za:

- a) Zapewnienie odpowiedniego wdrożenia polityki ORSA,
- b) Aktywny udział w procesie ORSA przez udział w procesie identyfikacji kluczowych ryzyk TRA, ustalaniu planów biznesowych i strategii ryzyka oraz definiowaniu testów stresu i analiz scenariuszowych,
- c) Weryfikację i akceptację wyników procesu ORSA,
- d) Wskazanie działań w oparciu o wyniki procesu ORSA.

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialny za:

- a) Nadzorowanie przygotowania i przeprowadzenia procesu ORSA,
- b) Podejmowanie decyzji o przeprowadzeniu dodatkowego procesu ORSA w przypadku zaistnienia takiej potrzeby,
- c) Przegląd i dyskusję wyników procesu ORSA oraz ich wstępną akceptację przez przekazaniem do Zarządu,
- d) Monitorowanie realizacji działań podejmowanych w oparciu o wyniki procesu ORSA.

Funkcja Zarządzania Ryzykiem jest odpowiedzialna za:

- a) Koordynację przeprowadzania procesu ORSA i przygotowanie raportu ORSA,
- b) Coroczną ocenę zgodności z zewnętrznymi wymaganiami dotyczącymi ORSA i przekazywanie do Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem informacji o wszelkich wykrytych potencjalnych niespójnościach,
- c) Przedstawienie wyników procesu ORSA Komitetowi ds. Zarządzania Ryzykiem, a następnie Zarządowi TU Euler Hermes,
- d) Raportowanie wyników procesu ORSA do Grupy,
- e) Komunikacja z organami nadzoru.

Pozostałymi uczestnikami procesu ORSA, są jednostki Spółki, które dostarczają dane w ramach procesu ORSA oraz biorą odpowiedzialność za prawidłowość przekazanych danych do wyliczeń ilościowych.

- a) Aktuariat,
- b) Biuro Finansowo – Księgowe,
- c) Biuro Oceny Ryzyka,
- d) Biuro Kontrolingu i Planowania,
- e) Pozostałe jednostki, w zależności od potrzeby.

Proces ORSA przechodzi przez pięć głównych etapów:

1. Aktualizacja i dostosowanie apetytu na ryzyko i limity ryzyka do strategii biznesowej oraz sprawdzenie zgodności z wymogami Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

Główne procesy wspomagające:

- ✓ Stosowanie strategii ryzyka, która definiuje apetyty na ryzyko podczas ustawiania celów budujących, aktualizowanych w miarę zmian strategii biznesowych;
  - ✓ Monitorowanie przestrzegania wszystkich limitów, pozycji kapitałowej, ekspozycji finansowej, alokacji aktywów i innych limitów ekspozycji;
  - ✓ Przeprowadzanie okresowego badania adekwatności pod kątem zmian otoczenia prawnego i regulacyjnego, jak i nowych scenariuszy ryzyk.
2. Identyfikacja wszystkich ryzyk, które należy rozważyć, kwantyfikowalnych i niekwantyfikowalnych z wykorzystaniem kilku różnorodnych podejść.

Główne procesy wspomagające :

- ✓ Przeprowadzenie kwartalnej oceny ryzyk TRA (Top Risk Assessment) w celu zidentyfikowania najważniejszych zagrożeń dla Spółki;
  - ✓ Przeprowadzenia corocznej samooceny ryzyka i kontroli RCSA (Risk and Control Self Assessment), mającej na celu odwzorowanie istniejących kontroli i ocenę ich skuteczności; Określenie kontroli *ad-hoc* w zakresie danych finansowych ICoFR (Internal Control Over Financial Reporting) w celu zapewnienia ich odpowiedniej jakości;
  - ✓ Coroczne podsumowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, z uwzględnieniem najnowszych wyników testów i przeglądów, a także strat operacyjnych, które w tym czasie wystąpiły;
  - ✓ Szkolenie pracowników na tematy związane z zarządzaniem ryzykiem.
3. Projekcje dotyczące środków własnych, kapitału podwyższonego ryzyka i współczynnika wypłacalności w scenariuszach bazowych i scenariuszach warunków skrajnych.

Główne procesy wspomagające :

- ✓ Obliczenie kapitału podwyższonego ryzyka w odniesieniu do wszystkich rodzajów ryzyka oraz analiza charakteru i zakresu korzyści dywersyfikacyjnych odzwierciedlonych w wyniku (w stosownych przypadkach);
- ✓ Kalkulacja pozycji wypłacalnościowej i jej wrażliwości na scenariusze warunków skrajnych;

- ✓ Opracowanie planu kapitałowego zapewniającego ciągłe przestrzeganie docelowych wskaźników kapitałowych ustalonych w apetycie na ryzyko, biorąc pod uwagę prognozy dotyczące kolejnych trzech lat (dane liczbowe planowane), zarówno w scenariuszu bazowym, jak i w scenariuszach warunków skrajnych..
- 4. Sterowanie ogólnymi potrzebami w zakresie wypłacalności w kategoriach ilościowych wraz z jakościowym opisem istotnych ryzyk oraz wskazanie zgodności przyszłych działań biznesowych ze strategią ryzyka.

Główne procesy wspomagające

- ✓ Obliczenie dostępnego kapitału na pokrycie ryzyka (środków własnych, w tym bilansu ekonomicznego i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych) oraz analiza zmian;
- ✓ Wdrożenie komitetów, w których uczestniczą przedstawiciele funkcji zarządzania ryzykiem, zgodności, audytu czy aktuariatu;
- ✓ Monitorowanie ilościowych limitów finansowych mających na celu utrzymanie kontroli nad ryzykami związanymi z działalnością Spółki.
- 5. Raportowanie wyników i analiz poprzez przygotowania raportu ORSA i rozpowszechnienie do wśród wszystkich zainteresowanych stron.

Dodatkowo zgodnie z podejściem TU Euler Hermes, Formuła Standardowa, którą postępuje się Spółka, w sposób wystarczający odzwierciedla jej rzeczywisty profil ryzyka. W procesie ORSA przeprowadzona zostaje analiza statystyczna ryzyka składki i rezerw w celu potwierdzenia prawidłowości tego podejścia.

B.4. System kontroli wewnętrznej

B.4.1. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej stosowany w Spółce pełni kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem wewnętrznym w Spółce oraz w realizacji celów strategicznych Spółki. Spółka stosuje zasady stanowiące zbiór wytycznych i zasad przyczyniających się do skutecznego wdrażania, zastosowania i rozwijania właściwych procedur i mechanizmów kontroli wewnętrznej w Spółce. System kontroli wewnętrznej w Spółce, wykonywany jest odpowiednio przez Radę Nadzorczą, Zarząd, Dyrektorów, Kierowników oraz przez wszystkich pracowników w ramach ich służbowych obowiązków. System kontroli wewnętrznej stosowany w Spółce zapewnia prawidłowe, wydajne i skuteczne działania Spółki oraz oferowanie produktów i usług wysokiej jakości, zabezpieczając Spółkę przed nadużyciem, złym zarządzaniem, błędami, oszustwami lub innymi nieprawidłowościami. Zapewnia przestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, wytycznych organów statutowych oraz

gromadzenie i utrzymywanie zbioru wiarygodnych danych finansowych i administracyjnych oraz ich terminowe przedstawianie w składanych sprawozdaniach finansowych.

Kontrole wewnętrzne w Spółce są to działania, które mają fundamentalny wpływ na operacyjną efektywność procesów i kontroli wewnętrznej Spółki. Funkcje i związana z nimi ścieżki raportowania są zorganizowane w ramach struktury organizacyjnej Spółki, zapewniają brak jakichkolwiek wpływów, które mogłyby zakłócić zdolność danej funkcji do wypełnienia obowiązków w obiektywny, uczciwy i niezależny sposób. Każda funkcja jest sprawowana w ramach ostatecznej odpowiedzialności Zarządu lub Rady Nadzorczej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:

- a) prawidłowych, oszczędnych, wydajnych i skutecznych działań oraz produktów i usług wysokiej jakości,
- b) bezpieczeństwa zasobów przed ich utratą w wyniku marnotrawstwa, nadużyć, złego zarządzania, błędów, oszustwa lub innych nieprawidłowości,
- c) przestrzegania przepisów prawa, zarządzeń i wytycznych kierownictwa,
- d) gromadzenia i utrzymywania zbioru wiarygodnych danych finansowych i administracyjnych oraz rzetelności terminowo składanych sprawozdań.

System kontroli wewnętrznej składa się z kilku współzależnych i ściśle z sobą powiązanych elementów, takich jak: środowisko wewnętrzne i kultura kontroli, ustalanie celów, identyfikacja zdarzeń, identyfikacja i ocena ryzyka, reakcja na ryzyko, działania kontrolne, przepływ informacji oraz monitorowanie. Elementy te są niezbędne dla sprawnego i efektywnego systemu kontroli wewnętrznej, mają ogromny wpływ na kondycję finansową zakładu ubezpieczeń oraz na osiągnięcie przez nie założonych celów.

Skuteczność i efektywność systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem jest monitorowana poprzez wprowadzenie procedur mających na celu ochronę dokładności i wiarygodności sprawozdań finansowych. Środkiem do osiągnięcia tego celu jest dwustopniowy system kontroli wewnętrznej procesów związanych z raportowaniem finansowym.

System kontroli wewnętrznej stanowi integralną część funkcjonowania Spółki i pełni kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem wewnętrznym Spółki, zapewniając:

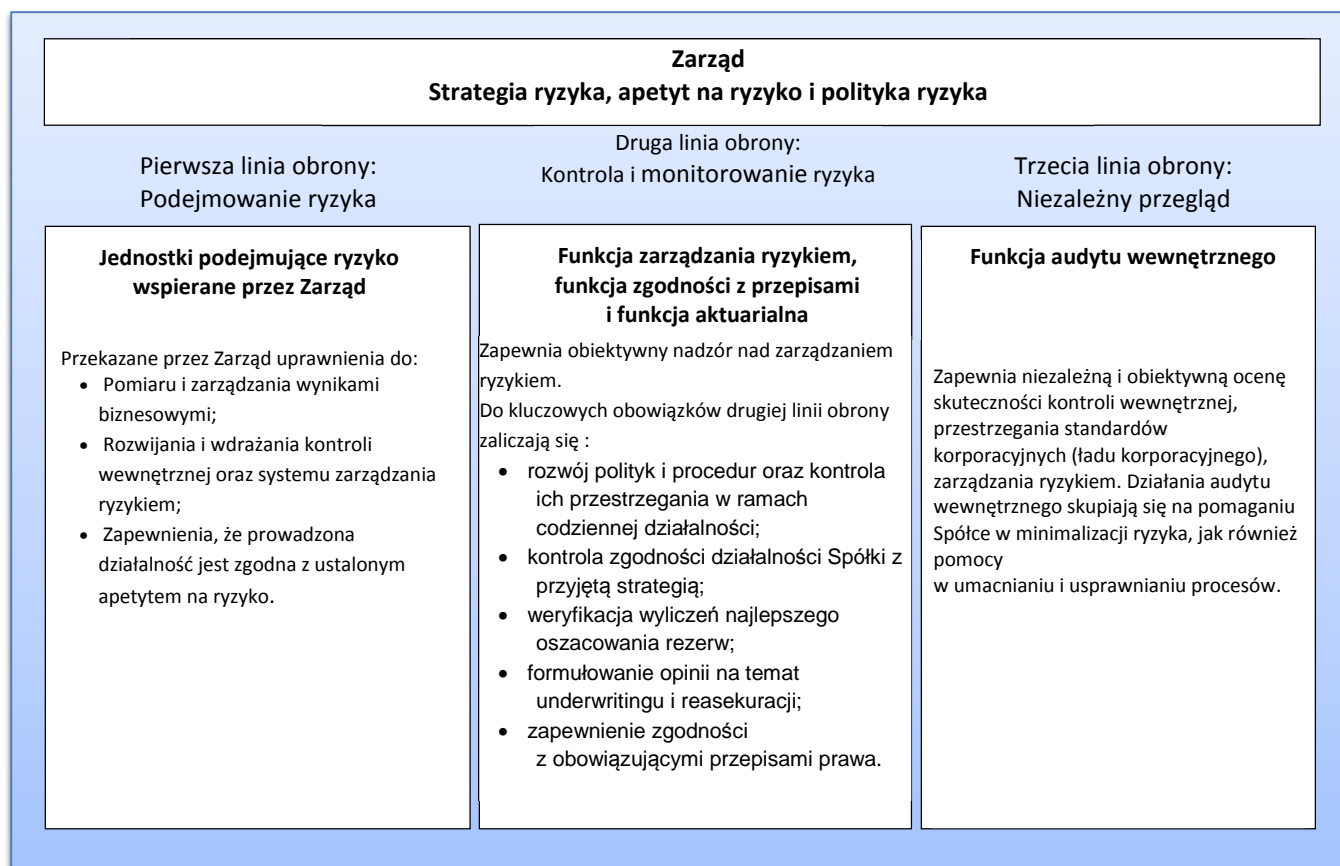
- ✓ skuteczność i efektywność wykonywanych operacji,
- ✓ wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
- ✓ zgodność z obowiązującymi przepisami prawa,
- ✓ prawidłowe zasady współpracy i przepływu informacji.

System kontroli wewnętrznej stanowi zespół działań na wszystkich szczeblach organizacyjnych Spółki wykonywanych przez jej organy kolegialne i pracowników w ramach powierzonych im obowiązków. Składa się ze współzależnych i ściśle ze sobą powiązanych elementów, takich jak:

- ✓ identyfikacja i ocena ryzyka,
- ✓ reakcja na ryzyko,
- ✓ środowisko i kultura kontroli wewnętrznej,
- ✓ ustalanie celów kontroli,
- ✓ identyfikacja zdarzeń,
- ✓ działania kontrolne i pokontrolne,
- ✓ przepływ informacji,
- ✓ monitorowanie.

W celu zapewnienia odpowiedniego działania systemu zarządzania, w Spółce przyjęty został model systemu zarządzania ryzykiem oparty na trzech liniach obrony z jasno określonymi obowiązkami w ramach każdej funkcji organizacyjnej, zgodnie z poniższym opisem:

Rysunek 9 Model trzech linii obrony wdrożony w TU Euler Hermes

Organy nadzorcze Spółki są odpowiedzialne za zapewnienie prawidłowego działania i skutecznego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, za jego zatwierdzenie, przegląd i weryfikację. Prawidłowe funkcjonowanie i monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej w Spółce

dokonywane jest za pomocą odpowiednich procedur, instrukcji, systemu informacji zarządczej (raporty, sprawozdania, analizy) oraz istnienia odpowiednich systemów informatycznych zapewniających właściwe przechowywanie i przetwarzanie danych, umożliwiające pomiar oraz monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka.

System kontroli wewnętrznej składa się z:

- ✓ z mechanizmów kontroli wewnętrznej stosowanych przez pracowników Spółki, powołanych do zarządzania określonymi rodzajami ryzyk. Spółka stosuje model Trzech Linii Obrony wykonywany przez osoby pełniące funkcje kluczowe (zarządzania ryzykiem, zgodności z przepisami – compliance, audytu wewnętrznego oraz aktuariatu, określający gradację odpowiedzialności kontrolnej),
- ✓ z mechanizmów kontroli wewnętrznej wchodzących w skład procesów wewnętrznych, mających na celu ograniczenie określonych ryzyk (procedury kontrolne, kontrole funkcjonalne, manualne, automatyczne),
- ✓ kontroli instytucjonalnej – polega na okresowym badaniu i ocenie funkcjonowania Spółki.

System kontroli wewnętrznej pojmowany jest w Spółce, jako zespół działań kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych wykonywanych przez kierownictwo, (czyli Radę Nadzorczą, Zarząd, Dyrektorów i Kierowników) i przez wszystkich pracowników w ramach swoich obowiązków, rozciągających się na wszystkie przejawy działalności zakładu ubezpieczeń, począwszy od całościowej polityki, zbioru procedur, instrukcji, metod jak i sposobów wykonywania określonych czynności, sformułowanych i wdrażanych przez kierownictwo.

B.4.2. *Funkcja zgodności z przepisami (compliance)*

Funkcja zgodności z przepisami (compliance), jest jedną z kluczowych funkcji w Spółce, stanowi integralną i istotną część systemu zarządzania ryzykiem w ramach modelu Trzech Linii Obrony (Druga Linia Obrony). Monitoruje zgodność działalności Spółki z obowiązującym prawem i wiążącymi wytycznymi organu nadzoru. Funkcja zgodności z przepisami zachowuje swoją niezależność w zakresie wykonywanych przez siebie obowiązków, raportuje bezpośrednio do Zarządu, posiada nieograniczony dostęp do informacji. Funkcja ta spełnia wymogi określone w art. 64 pkt. 2 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej doradzając Zarządowi i Radzie Nadzorczej w zakresie zgodności wykonywania działalności ubezpieczeniowej i/lub reasekuracyjnej z przepisami prawa, oceniając możliwy wpływ wszelkich zmian stanu prawnego na operacje zakładu oraz określając i oceniając ryzyka związane z nieprzestrzeganiem przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych.

Do głównych zadań Funkcji zgodności z przepisami należy: promowanie kultury i uczciwości, zapewnianie komunikacji i szkoleń z obszaru zgodności z przepisami prawa, pełnienie funkcji doradczej dla organów nadzorczych Spółki oraz dla jej pracowników, wdrażanie i weryfikacja procedur oraz nadzór nad ich przestrzeganiem, ocena adekwatności środków przyjmowanych przez

Spółkę w celu zapobiegania niezgodności z przepisami, komunikacja z organem nadzoru w zakresie ryzyk compliance.

Zarząd podejmuje decyzję w zakresie jasnego przypisania odpowiedzialności w ramach obszarów ryzyk Compliance. To w szczególności obejmuje przypisanie odpowiedzialności za zadania Compliance oraz imienne powołanie osoby do pełnienia funkcji Compliance. Powołanie osoby nadzorującej funkcję Compliance podlega akceptacji przez Zarząd.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Opis implementacji Funkcji audytu wewnętrznego w TU Euler Hermes S.A.

Towarzystwo posiada niezależną i obiektywną funkcję audytu wewnętrznego. Funkcja audytu wewnętrznego jest wykonywana przez koordynatora ds. audytu wewnętrznego, jak również na drodze umowy outsourcingu jest zlecana podmiotowi z Grupy Euler Hermes.

Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu (będącemu osobą nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego). Audyt wewnętrzny współpracuje z Komitetem Audytu Towarzystwa.

Audytorzy wewnętrzni nie wykonują funkcji operacyjnych. Organizacja działu audytu wewnętrznego odzwierciedla model operacyjny Spółki, w zakresie: oceny ryzyka kredytowego, sprzedaży/marketingu, finansów/księgowości, funkcji operacyjnych i zarządczych.

Corocznie jest ustalany plan misji audytowych. Plan audytu, który bazuje na podejściu opartym o ryzyko, wymaganiach regulacyjnych oraz uwzględnia wnioski Zarządu, definiuje misje audytowe dotyczące procesów wykonywanych przez poszczególne funkcje w ramach działalności Towarzystwa. Przygotowany plan jest przedstawiany Zarządowi, Radzie Nadzorczej i Komitetowi Audytu Towarzystwa oraz podlega procesowi zatwierdzenia przez Komitet Audytu Towarzystwa.

Ramy działania audytu wewnętrznego zostały określone w regulacjach wewnętrznych Towarzystwa, które podlegają regularnym przeglądom oraz w razie potrzeb są aktualizowane. Niniejsza dokumentacja określa, między innymi, umiejscowienie funkcji audytu wewnętrznego w strukturze Towarzystwa, uprawnienia przysługujące funkcji audytu wewnętrznego, proces przeprowadzania audytu, organizację kontroli wewnętrznej. Regulacje wewnętrzne są uzupełniane również międzynarodowymi standardami audytu wewnętrznego, regulacjami Grupy EH oraz Grupy Allianz.

B.5.2. Niezależność i obiektywność Funkcji audytu wewnętrznego

W celu zapewnienia obiektywności oraz niezależności funkcji audytu wewnętrznego zostały ustalone poniższe wymogi:

Niezależność

Funkcja Audytu wewnętrznego musi być niezależna w ramach struktury organizacyjnej Towarzystwa. Oznacza to brak nadmiernego wpływu w zakresie podległości służbowej czy też niezależności od funkcji Pierwszej i Drugiej Linii Obrony, jak również należy unikać konfliktu interesów. Osoby nadzorujące oraz wykonujące funkcję Audytu wewnętrznego posiadają upoważnienie do wyrażania opinii (oceny) i rekomendacji, ale nie mogą wydawać poleceń z wyjątkiem podejrzenia wystąpienia nielegalnych działań/nadużyć.

Struktura sprawozdawczości

Audyt wewnętrzny podlega organizacyjnie Prezesowi Zarządu, jako osobie nadzorującej funkcję audytu wewnętrznego. Osoby wykonujące funkcję audytu wewnętrznego muszą pozostawać w regularnym kontakcie z Prezesem Zarządu, jak też Komitetem Audytu. Funkcja Audytu wewnętrznego podlega również funkcjonalnie Audytowi Grupy Allianz i nadzorowi ze strony Audytu Grupy.

Nieograniczony dostęp do informacji

Audyt wewnętrzny ma obowiązek i prawo wglądu do działań, procedur i procesów we wszystkich obszarach działalności Spółki, bez ograniczania zakresu takiego wglądu.

Audyt wewnętrzny ma prawo do komunikowania się z każdym pracownikiem Towarzystwa w celu uzyskania informacji, dokumentacji lub danych umożliwiających wykonanie zadań w zakresie prawnie dozwolonym. Audyt wewnętrzny ma obowiązek i prawo wglądu do działań, procedur i procesów we wszystkich obszarach działalności Towarzystwa, bez ograniczenia zakresu takiego wglądu. Natomiast osoby zarządzające mają obowiązek informowania Audytu wewnętrznego o poważnych brakach i głównych zmianach w systemach kontroli wewnętrznej (np. wprowadzenie nowej linii działalności, nowych produktów, zmian i procedur pracy, nowych systemów lub o wykryciu niedociągnięć w zakresie bezpieczeństwa). Takie informacje muszą być traktowane przez Audyt wewnętrzny w sposób dyskretny i poufny.

Odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie

Audytorzy wewnętrzni muszą posiadać umiejętności analityczne, wiedzę w zakresie rachunkowości, jak również rozeznanie w organizacji firm ubezpieczeniowych i/lub finansowych i wiedzę z zakresu informatyki.

W celu osiągnięcia i utrzymania wymaganego poziomu umiejętności zawodowych niezbędne są ustawiczne szkolenia. Równie ważne są umiejętności z zakresu skutecznej komunikacji. W związku z tym, osoba nadzorująca Kluczową Funkcję Audytu wewnętrznego, jak również audytorzy wewnętrzni, muszą posiadać wiedzę na temat stosownych standardów, publikacji i praktyk związanych z audytem wewnętrznym.

B.6. Funkcja aktuarialna

B.6.1. Opis implementacji Funkcji aktuarialnej

Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną podlega bezpośrednio Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Finansów, Operacji i Administracji, a ponadto składa raporty Zarządowi Spółki, Radzie Nadzorczej i zespołowi aktuarialnemu w Grupie Euler Hermes. Zarząd nominuje osobę nadzorującą Funkcję Aktuarialną, a także podejmuje decyzję o jej odwołaniu.

Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną jest odpowiedzialna za wdrożenie zasad i wymogów prawa oraz najlepszych praktyk Funkcji Aktuarialnej, zgodnej ze standardami Grupy Allianz i Euler Hermes, w tym za odpowiednio wczesne zgłaszanie wszystkich kwestii mogących mieć negatywny wpływ na podejmowane decyzje. W przypadku konfliktu interesów osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną może odwołać się do Rady Nadzorczej Spółki przedkładając jej swoje stanowisko.

Funkcja Aktuarialna ściśle współpracuje z Funkcją Zarządzania Ryzykiem wnosząc wkład do efektywnego systemu zarządzania ryzykiem. Funkcja Zgodności z przepisami obejmuje swoją kontrolą właściwe umiejscowienie Funkcji Aktuarialnej w strukturze organizacyjnej Spółki.

Funkcja Aktuarialna i Funkcja Audytu Wewnętrznego są oddzielone i nie ma pomiędzy nimi żadnych służbowych zależności. Okresowe przeglądy efektywności Funkcji Aktuarialnej są częścią programu audytu wewnętrznego. Osoba nadzorująca Funkcję Audytu Wewnętrznego informuje osobę nadzorującą Funkcję Aktuarialną o wszystkich ustaleniach audytów mogących mieć wpływ na działanie Funkcji Aktuarialnej.

Funkcja Aktuarialna nie może wykonywać żadnych zadań i obowiązków, które mogą doprowadzić do potencjalnego konfliktu interesów z jej podstawowymi zadaniami.

Funkcja Aktuarialna ma prawo do uzyskania dostępu do wszelkich informacji, dokumentacji lub danych niezbędnych do wykonywania swoich zadań, w zakresie dozwolonym przez prawo. Osoba nadzorująca Funkcję Aktuarialną wykazuje się uczciwością, kompetencją i niepodważalną reputacją zgodnie z Procedurą w sprawie Kompetencji i Reputacji Spółki, jako osoba nadzorująca Kluczową Funkcję Ustawową.

Funkcja Aktuarialna jest członkiem następujących komitetów:

- a) Komitet Rezerw
- b) Komitet Szkód i Windykacji,
- c) Komitet Rezerw ds. Gwarancji,
- d) Komitet Inwestycyjny,
- e) Komitet Finansowy,
- f) Komitet ds. Monitoringu Ryzyka Portfela Ubezpieczeniowego
- g) Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem.

Komitet Rezerw jest integralną częścią Systemu Zarządzania Spółką, a jej głównym celem jest ustalenie wysokości rezerw szkodowych oraz przyszłych oszacowanych regresów. Wprowadzony w pierwszym kwartale 2017 roku Komitet ds. Monitoringu Ryzyka Portfela Ubezpieczeniowego ma za zadanie zacieśnienie współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami odpowiedzialnymi za ocenę ryzyka, sprzedaż, likwidację szkód, finanse oraz aktuariat w celu sprawnego identyfikowania oraz zrozumienia trendów biznesowych oraz podejmowania odpowiednich akcji wspierających działania biznesowe.

Lokalna Funkcja Aktuarialna raportuje równoległe do Regionalnej/Grupowej Funkcji Aktuarialnej.

B.6.2. *Zakres obowiązków Funkcji aktuarialnej*

Zadania Funkcji Aktuarialnej są wykonywane przez Zespół Aktuarialny i nadzorowane przez Aktuariusza, którzy podlegają Członkowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Finansów i Administracji.

Do głównych zadań Funkcji Aktuarialnej należą:

- 1) koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów rachunkowości (sprawozdawczości statutowej), sprawozdawczości grupowej i na potrzeby wypłacalności,
- 2) wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyk do ubezpieczenia,
- 3) wyrażanie opinii na temat poprawności rozwiązań w obszarze reasekuracji,
- 4) wsparcie procesu planowania oraz monitorowania i raportowania wyników,
- 5) współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu kontroli wewnętrznej,
- 6) współpracowanie przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem,
- 7) zapewnienie adekwatności metodyki stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- 8) ocena, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości,
- 9) porównywanie najlepszych oszacowań z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- 10) informowanie Zarządu Spółki i Rady Nadzorczej o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

Zadania związane z akceptacją i ograniczaniem ryzyka są wykonywane przez Pion Finansów i Administracji (reasekuracja), taryfikacją oraz oceną i akceptacją ryzyka przez Pion Sprzedaży i Marketingu oraz oceną ryzyka kredytowego przez Pion Ryzyka, Informacji i Szkód zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz limitami. Wymienione Piony podlegają bezpośrednio Członkom Zarządu odpowiedzialnym za poszczególne obszary biznesowe.

B.7. Outsourcing

B.7.1. Zasady outsourcingu w TU Euler Hermes

Spółka wdrożyła i systematycznie weryfikuje zasady dotyczące outsourcingu istotnych usług lub funkcji (w tym funkcji newralgicznych, tj. podstawowych lub ważnych) dla działania Spółki. Spółka uwzględnia funkcje lub usługi objęte outsourcingiem w swoim systemie zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, w celu zapewnienia, aby outsourcing nie powodował istotnego pogorszenia jakości jej systemu zarządzania ani obsługi ubezpieczających oraz nadmiernego ryzyka operacyjnego Spółki. Przed rozpoczęciem outsourcingu usług/funkcji Spółka ustanawia plan awaryjny (wraz ze strategią wyjścia) w celu rozproszenia ograniczenia przerw w działaniu systemów i procedur kontrahenta oraz na wypadek rozwiązania umowy outsourcingu.

Wewnętrzna polityka outsourcingu podlega przynajmniej corocznej weryfikacji i w razie potrzeby jest dostosowywana do istotnych zmian w systemie zarządzania Spółki.

Spółka zleciła w drodze umowy outsourcingu następujące funkcje należące do systemu zarządzania oraz czynności ubezpieczeniowe, które uważane są za podstawowe lub ważne: funkcję audytu wewnętrznego, usługi prowadzenia postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonaniem umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych, usługi lokowania środków Spółki.

Każda z zawieranych umów outsourcingu zastrzega min.:

- a) obowiązek Kontrahenta do udzielenia Spółce, jej audytorom zewnętrznym oraz organowi nadzoru ubezpieczeniowego faktycznego dostępu do wszystkich informacji dotyczących Funkcji lub Usługi objętej outsourcingiem oraz udzielania organowi nadzoru Spółki faktycznego dostępu do obiektów Kontrahenta,
- b) współpracę Kontrahenta z organem nadzoru ubezpieczeniowego Spółki w zakresie Funkcji lub Usługi objętej outsourcingiem,
- c) uorganowi nadzoru ubezpieczeniowego Spółki przeprowadzania kontroli działalności stanu majątkowego Kontrahenta w zakresie powierzonych Funkcji lub Usług,
- d) ujawnienia wszelkich zdarzeń, które mogą mieć istotny wpływ na jakość, zdolność do wykonywania zleconych mu w drodze outsourcingu Funkcji i Usług w sposób skuteczny i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i wymogami organu nadzoru ubezpieczeniowego,
- e) ochrony poufnych informacji dotyczących Spółki, jej pracowników, kontrahentów, ubezpieczających i innych osób,
- f) przestrzeganie wytycznych i polityk Spółki dotyczących Funkcji lub Usług objętych outsourcingiem,

- g) unikanie ewentualnego konfliktu interesów w relacjach ze Spółką oraz obowiązek powiadomienia Spółki o ewentualnym grożącym konflikcie interesów.

B.7.2. *Outsourcing Kluczowych funkcji*

W przypadku zlecenia kluczowej funkcji / innej istotnej funkcji zarządzania na zewnątrz zgodnie z polityką outsourcingu Euler Hermes, konieczne jest przestrzeganie następujących zasad:

- a) Dokonania analizy *due diligence* Dostawcy przez Właściciela Działalności obejmującej opis procesu stosowanego przez Dostawcę i mającej na celu zapewnienie właściwych Kompetencji oraz Reputacji jego personelu, a także pisemne potwierdzenie, że personel Dostawcy wykonujący pracę w związku z kluczową funkcją lub inną istotną funkcją zarządzania będącą przedmiotem outsourcingu wykazuje się właściwymi Kompetencjami oraz Reputacją;
- b) Spełnienia przez osobę odpowiedzialną w Spółce za zlecenia, kontrolę i weryfikację outsourcingu, w szczególności outsourcing funkcji (kluczowe funkcje) oraz innych istotnych funkcji zarządzania) wymogów w zakresie Reputacji i Kompetencji;
- c) Uwzględnienia przy outsourcingu funkcji lub czynności należących do systemu zarządzania zasad powierzenia tych funkcji lub czynności określonych w art. 75 Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- d) Zawiadomienia organu nadzoru ubezpieczeniowego, co najmniej 30 dni przed wdrożeniem outsourcingu funkcji należącej do systemu zarządzania, a także o istotnej zmianie w outsourcingu.

B.7.3. *Jurysdykcja, w której są zlokalizowani usługodawcy wykonujący wszelkie podstawowe lub ważne funkcje lub czynności operacyjne.*

Usługodawcy wykonujący dla Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. podstawowe lub ważne funkcje albo czynności operacyjne podlegają odpowiednio:

- a) Funkcja audytu wewnętrznego - jurysdykcji prawa francuskiego,
- b) Usługa prowadzenia postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonaniem umów ubezpieczenia i umów gwarancji ubezpieczeniowych - jurysdykcji prawa polskiego,
- c) Usługi lokowania środków Spółki – jurysdykcji prawa francuskiego,
- d) Usługa obsługi, utrzymania i wsparcie dla systemów informatycznych, infrastruktury lub przechowywania danych w sposób ciągły – jurysdykcji prawa francuskiego.

B.8. Wszelkie inne informacje

W 2017 roku nastąpiło:

- uchylenie starego i przyjęcie nowego Regulaminu Komitetów funkcjonujących w Towarzystwie Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.,
- zmiana Regulaminu organizacyjnego,
- zmiana Procedury w sprawie dokonywania zakupów i zamówień na towary i usługi oraz outsourcingu,
- zmiana Regulaminu audytu wewnętrznego,
- uchylenie Polityki zapobieganiu praniu brudnych pieniędzy i przyjęcie Polityki przeciwdziałania praniu pieniędzy i poznaj swojego klienta,
- zmiana Procedury zarządzania ryzykami zgodności Compliance,
- przyjęcie w nowym brzmieniu Polityki zarządzania i kontroli,
- przyjęcie w nowym brzmieniu Polityki aktuarialnej,
- przyjęcie nowego Regulaminu wynagradzania (pracowników),
- przyjęcie Polityki Euler Hermes w zakresie zgodności z przepisami dotyczącymi rynków kapitałowych,
- przyjęcie Zasad publicznego ujawniania informacji,
- zmiana Polityki Zarządzania Ryzykiem i ORSA,
- zmiana Regulaminu Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem,

Wyżej wskazane zmiany polityk, procedur i regulaminów miały na celu przede wszystkim doprecyzowanie zapisów wewnętrznych regulacji i usprawnienie procesów.

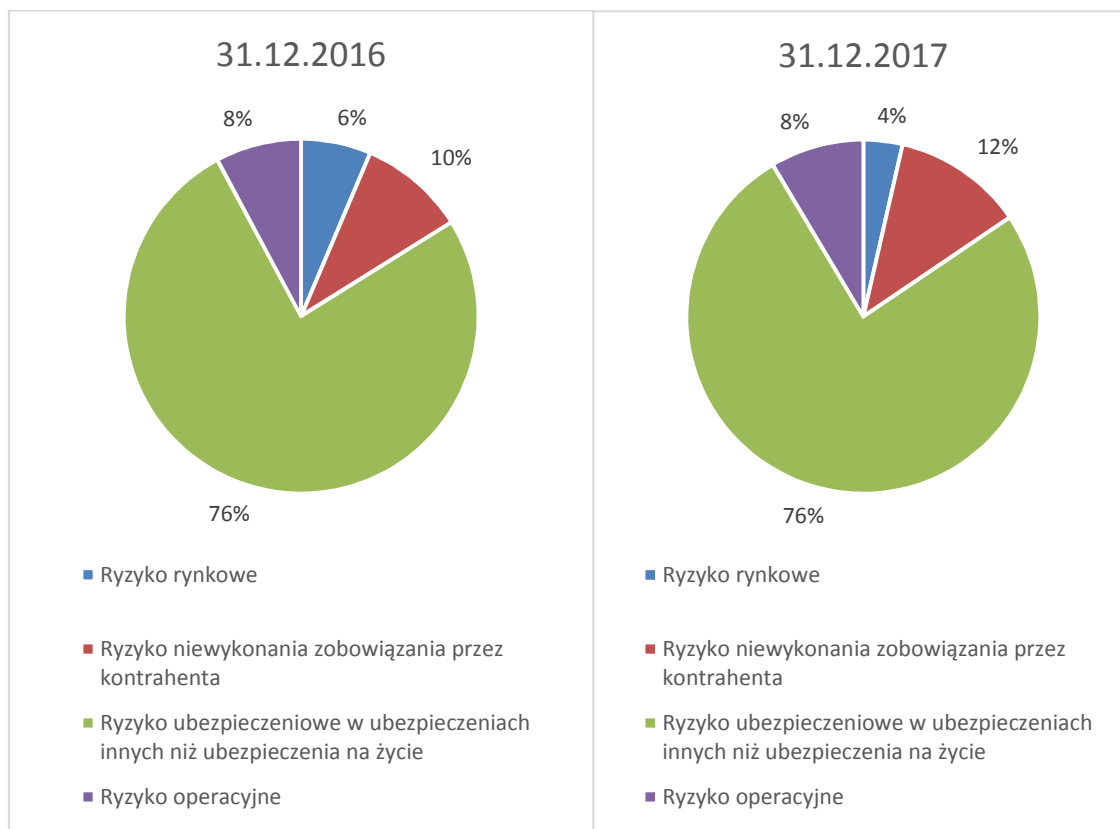
C. Profil ryzyka

W związku z charakterem prowadzonej działalności TU Euler Hermes, a także otoczeniem gospodarczym, regulacyjnym oraz konkurencją, Spółka jest narażona na różnorodne ryzyka mierzalne i niemierzalne.

Najistotniejszymi ryzykami mierzalnymi, których realizacja mogłaby istotnie wpłynąć na działalność oraz sytuację finansową Spółki i dla których pokrycie utrzymywany jest kapitał są ryzyko ubezpieczeniowe (w tym ryzyko składki i rezerw z tytułu ubezpieczenia kredytu oraz ryzyko katastroficzne), ryzyko niewypłacalności kontrahenta, ryzyko operacyjne oraz ryzyko rynkowe. Głównym narzędziem do pomiaru tych ryzyk w TU Euler Hermes jest kapitałowy wymóg wypłacalności (SCR).

Poniższy wykres prezentuje strukturę SCR w podziale na poszczególne ryzyka przed dywersyfikacją pomiędzy modułami ryzyka oraz korektą na zdolność pokrywania strat przez podatki odroczone (dalej: „dopasowanie”). Informacja dotycząca ostatecznej wielkości SCR znajduje się w załączniku do Sprawozdania – Formularz nr S.25.01.

Rysunek 10 Struktura SCR wg stanu na 31.12.2017 i 31.12.2016 przed dywersyfikacją pomiędzy modułami i korektą dopasowującą

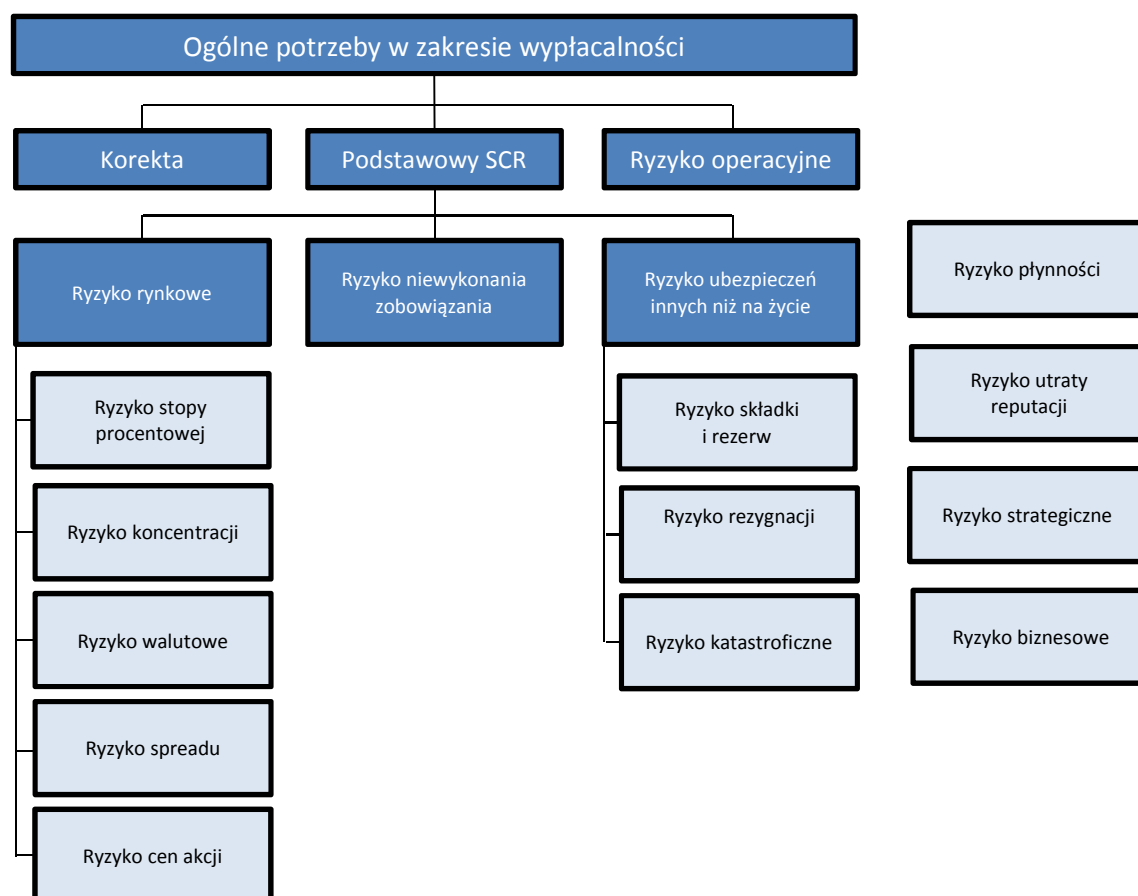

Dodatkowo oprócz ryzyk będących częścią SCR liczonego formułą standardową, TU Euler Hermes identyfikuje ryzyko płynności oraz ryzyka niemierzalne takie jak ryzyko reputacyjne czy strategiczne. Dla ryzyk tych nie jest rezerwowany dodatkowy kapitał na pokrycie ewentualnych strat z tytułu ich realizacji. Natomiast są one objęte odpowiednimi procedurami zarządzania ryzykiem. Do ich pomiaru stosowane są techniki jakościowe oraz wykorzystuje się np. system OREC (Operational Risk Event Capture), w którym każdy właściciel ryzyka musi miesięcznie zaraportować zdarzenia operacyjne wraz z kwotą poniesionych albo możliwych strat z tego tytułu.

W trakcie okresu sprawozdawczego nie nastąpiły znaczące zmiany istotności poszczególnych ryzyk, na które narażona jest Spółka. W szczególności wciąż dominującą kategorią ryzyka pozostaje ryzyko ubezpieczeniowe.

Poniższy schemat przedstawia profil ryzyka TU Euler Hermes uwzględniający wszystkie zidentyfikowane ryzyka będący podstawą oszacowania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności w ramach procesu ORSA w 2017 roku.

Rysunek 11 Profil ryzyka TU Euler Hermes

W porównaniu z rokiem 2016, w profilu ryzyka w zakresie ryzyka rynkowego pojawiło się nowe ryzyko – ryzyko akcji, którego źródłem są środki trwale posiadane przez TU Euler Hermes. Należy jednak zauważyć, że pomimo identyfikacji nowego ryzyka ekspozycja na ryzyko rynkowe ogółem w SCR uległa zmniejszeniu.

W TU Euler Hermes proces zarządzania ryzykiem obejmuje etapy od identyfikacji ryzyk i ich pomiaru do raportowania i podejmowania strategicznych decyzji.

W szczególności, do procesu zarządzania ryzykiem należy zaliczyć bieżące operacyjne zarządzanie ryzykiem przez wszystkich pracowników Spółki. Właściciele ryzyk lub procesów, będąc częścią pierwszej linii obrony, identyfikują ryzyka podczas codziennych działań i decydują o odpowiednim poziomie tolerancji ryzyka. Na podstawie tego wprowadzają adekwatne działania ograniczające ryzyko tam, gdzie jest to wymagane, aż do momentu osiągnięcia docelowego poziomu tolerancji dla ryzyka. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem jest głównym organem decyzyjnym w procesie zarządzania poszczególnymi ryzykami. Na posiedzeniach Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem omawiane są zidentyfikowane nowe ryzyka i podejmuje się decyzje na temat podejścia TU Euler Hermes do danego ryzyka.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne zmiany środków zastosowanych w celu oceny ryzyk. Zmiany w Polityce zarządzania ryzykiem i ORSA obejmowały przede wszystkim aktualizację listy i regulaminów komitetów mających na celu zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem, uszczegółowienie opisu zadań funkcji zarządzania ryzykiem oraz rozszerzenie listy stosowanych grupowych standardów wytycznych.

W kontekście apetytu na ryzyko TU Euler Hemes zdecydowanie unika ryzyka niezwiązanego z podstawową działalnością. Dotyczy to w szczególności ryzyka rynkowego, w przypadku którego prowadzone są działania mające na celu minimalizację/eliminację ryzyka koncentracji (poprzez redukcję udziału depozytów bankowych w portfelu na rzecz obligacji Skarbu Państwa oraz większą dywersyfikację banków) i ryzyka walutowego (poprzez utrzymywanie płynnych aktywów walutowych w wysokości odpowiadającej przewidywanym zobowiązaniom walutowym). W przypadku ryzyka stopy procentowej Spółka nie dopuszcza znacznych rozbieżności zapadalności aktywów i zobowiązań.

W przypadku ryzyk, które są bezpośrednio powiązane z modelem biznesowym, czyli ryzyka ubezpieczeniowego (działalność podstawowa) oraz ryzyka upadłości kontrahenta (wynikającego z wykorzystywania w znacznym stopniu reasekuracji proporcjonalnej), Spółka je akceptuje i stara się nim odpowiednio zarządzać.

Jeśli chodzi o adekwatność kapitałową, założeniem Spółki jest dążenie do osiągnięcia założonego w polityce zarządzania kapitałem docelowego poziomu pokrycia środkami własnymi kapitałowego wymogu wypłacalności.

C.1. Ryzyko ubezpieczeniowe

Tabela 8 Ryzyko aktuarialne

Typ Ryzyka	Ryzyko ubezpieczeń
Źródła ekspozycji	Ryzyko składki i rezerw, ryzyko rezygnacji z umów, ryzyko katastroficzne
Opis	<p>Ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty na skutek niewystarczalności składki lub rezerw szkodowych do pokrycia przyszłych zobowiązań ubezpieczeniowych Spółki. Do ryzyka ubezpieczeniowego zaliczają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko składki: ryzyko straty wynikającej z nieoczekiwanego wzrostu szkodowości powodującego niewystarczalność składek do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych; • Ryzyko rezerw: ryzyko straty z powodu niewystarczalności rezerwy szkodowej do pokrycia przyszłych wypłat odszkodowań z tytułu szkód, które już się wydarzyły. Ryzyko to jest efektem zmienności w czasie i wysokości wypłacanych odszkodowań; • Ryzyko rezygnacji z umów: ryzyko straty wynikającej z odchylenia rzeczywistego wskaźnika rezygnacji z umów od oczekiwanego; • Ryzyko katastroficzne w ubezpieczeniach innych niż na życie: ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub wyjątkowymi zdarzeniami; <p>Ze względu na profil działalności Spółki, największe ryzyko stanowi ryzyko składki i rezerw, na co wpływa wolumen planowanej składki oraz poziom utrzymywanych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.</p> <p>Istotnym ryzykiem jest również ryzyko katastrof spowodowanych przez człowieka, na które wpływa w znacznym stopniu zarówno ryzyko niewykonania dużego zobowiązania kredytowego, jak i ryzyko recesji.</p>
Środki zastosowane w celu oceny ryzyka	<p>Wielkość SCR wg stanu na 31.12.2017 r., gdzie:</p> <p>ryzyko składki i rezerw: 50 847 tys. PLN</p> <p>ryzyko rezygnacji z umów: 2 801 tys. PLN</p> <p>ryzyko katastroficzne: 35 016 tys. PLN</p> <p>całkowite ryzyko ubezpieczeniowe (po dywersyfikacji): 68 627 tys. PLN</p>

	<p>W porównaniu z poprzednim okresem roku ubiegłego nastąpiły niewielkie zmiany komponentów SCR. Pozytywny wpływ na wielkość całkowitego ryzyka ubezpieczeniowego (tj. spadek o 4 992 tys. PLN) miała zmiana umowy reasekuracyjnej Stop-Loss (zwiększenie pojemności z 50pp do 60pp) oraz rewizja podejścia do uwzględniania w kalkulacjach ryzyka składki przyszłych składek. Rewizja ta polegała na przejściu na mniej konserwatywną, ale zgodną z regulacjami Wyłączalności II, interpretację wymogów.</p>
<p><i>Zarządzanie ryzykiem/techniki ograniczania ryzyka</i></p>	<p>W celu właściwego zarządzania ryzykiem ubezpieczenia należności, stanowiącego podstawowe ryzyko TU Euler Hermes, Spółka posiada zdywersyfikowany portfel ubezpieczeń należności, ograniczający wpływ wystąpienia kryzysu ekonomicznego w określonym sektorze lub upadłości pojedynczego dłużnika na sytuację finansową TU Euler Hermes (szczegóły dotyczące limitów biznesowych zapewniających dywersyfikację portfela zostały opisane w części C.7.1 Sprawozdania).</p> <p>Dodatkowymi narzędziami pozwalającymi skutecznie zarządzać kluczowymi ryzykami TU Euler Hermes są, w szczególności, reasekuracja i wycena ubezpieczeń w oparciu o szczegółową ocenę jakości kredytowej kontrahentów (szczegóły dotyczące programu reasekuracji zostały opisane w części C.7.1 Sprawozdania).</p> <p>Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez liczne komitety merytoryczne, które w sposób zorganizowany i regularny analizują ryzyka prowadzonej działalności ubezpieczeniowej oraz dają niezbędny wkład do całościowej analizy ryzyka przeprowadzanej w ramach spotkań Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem.</p>
<p><i>Proces monitorowania skuteczności zarządzania ryzykiem/ technik ograniczania ryzyka</i></p>	<p>Proces oceny skuteczności technik ograniczania ryzyka opiera się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorowaniu danych miesięcznych takich, jak składka przypisana, składka zarobiona, współczynnik szkodowości, wysokość i struktura szkód oraz analizowaniu ich wpływu na wysokość rezerw i SCR; • Monitorowaniu i ocenie kwartalnych, pełnych wyliczeń najlepszego oszacowania rezerw i marginesu ryzyka oraz SCR. <p>W przypadku gdy na podstawie zmian obserwowanych wskaźników i parametrów zostanie stwierdzone ryzyko braku adekwatności rezerw lub SCR podejmowane są przez funkcję zarządzania ryzykiem, we współpracy z funkcją aktuarialną, odpowiednie działania, skutkujące wydaniem określonej rekomendacji dla właściwych komitetów (w szczególności Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem) bądź bezpośrednio dla Zarządu Spółki (obejmujące np. możliwość renegotjacji umowy reasekuracji, redukcję limitów dla kontrahentów o najwyższej szkodowości lub najniższych ratingach kredytowych).</p>

C.2. Ryzyko rynkowe

Tabela 9 Ryzyko rynkowe

Typ Ryzyka	Ryzyko rynkowe
Źródła ekspozycji	Ryzyko stopy procentowej, ryzyko spreadu, ryzyko walutowe, ryzyko koncentracji
Opis	<p>Ryzyko rynkowe jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty na skutek zmian cen rynkowych lub parametrów wpływających na ceny rynkowe, jak również wyceny opcji i gwarancji w ramach oferowanych produktów ubezpieczeniowych oraz zmian aktywów i zobowiązań netto spółek zależnych. Do elementów ryzyka rynkowego adekwatnych dla Spółki zaliczają się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej: ryzyko straty, która może wyniknąć ze zmian rynkowych stóp procentowych; • Ryzyko spreadu: ryzyko straty wynikające z ekspozycji na zmiany w poziomie spreadów kredytowych; • Ryzyko walutowe: ryzyko straty spowodowanej zmianą kursów walut obcych; • Ryzyko cen akcji wynikające z posiadanych środków trwałych, • Ryzyko koncentracji: ryzyko straty wynikającej z niedostatecznej dywersyfikacji portfela (przy czym w 2017 roku ryzyko zostało zredukowane do zera). <p>Największy wpływ na SCR w tej kategorii ma ryzyko stopy procentowej, co wynika w znacznym stopniu z dłuższej zapadalności inwestycji w stosunku do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, co do zasady powinno generować wyższy zwrot z inwestycji kosztem negatywnego wpływu na kapitał. W przypadku ryzyka koncentracji miało ono w 2016 roku kluczowe znaczenie ze względu na dość znaczną koncentrację depozytów w jednym podmiocie. Na koniec 2017 roku ekspozycja została zredukowana do zera dzięki redukcji ekspozycji oraz lepszej dywersyfikacji.</p> <p>Aktualnie całkowite ryzyko rynkowe jest dla Spółki relatywnie niematerialne i utrzymuje się na poziomie kilku procent całkowitego SCR.</p>
Środki zastosowane w celu oceny ryzyka	<p>Wielkość SCR wg stanu na 31.12.2017 r., gdzie</p> <p>ryzyko stopy procentowej: 3 080 tys. PLN</p> <p>ryzyko spreadu: 108 tys. PLN</p> <p>ryzyko walutowe: 224 tys. PLN</p>

	<p>ryzyko koncentracji: 0 tys. PLN</p> <p>ryzyko cen akcji: 615 tys. PLN</p> <p>całkowite ryzyko rynkowe (po dywersyfikacji): 3 233 tys. PLN</p> <p>W porównaniu z poprzednim okresem roku ubiegłego komponent SCR dla ryzyka rynkowego zmniejszył się o 2 952 tys. PLN. Najistotniejszą zmianą w ramach ryzyka rynkowego był zdecydowany spadek ryzyka koncentracji (z 3 615 tys. PLN na 31.12.2016 r. do 0 tys. PLN na 31.12.2017 r.). Na koniec 2016 r. Spółka utrzymywała wysoki poziom lokat w banku operacyjnym oraz naliczała ryzyko koncentracji od euroobligacji. W późniejszym okresie sytuacja uległa decydującej zmianie. W wyniku zastosowania przepisów przejściowych Wyłącalności II usunięto euroobligacje z ekspozycji. Ponadto wprowadzona została polityka większej dywersyfikacji banków depozytariuszy oraz zmniejszono udział depozytów bankowych w strategicznej alokacji aktywów z 20% do 10%.</p> <p>Istotnie zmniejszyło się również ryzyko walutowe (z 1 884 tys. PLN na 31.12.2016 r. do 224 tys. PLN na 31.12.2017 r.), co udało się uzyskać dzięki zakupowi środków pieniężnych w wysokości oczekiwanych zobowiązań walutowych.</p> <p>Z drugiej strony po raz pierwszy zostało uwzględnione ryzyko cen akcji dla pozycji środków trwałych, przy czym należy zauważyć, że ryzyko akcji ma niewielki wpływ na całość ekspozycji z tytułu ryzyka rynkowego.</p>
<p><i>Zarządzanie ryzykiem / techniki ograniczania ryzyka</i></p>	<p>W ramach zarządzania ryzykiem rynkowym, Spółka zaimplementowała restrykcyjną politykę inwestycyjną, która zawiera następujące ograniczenia: inwestowanie w instrumenty dłużne niskiego ryzyka, takie jak obligacje rządowe i depozyty bankowe. inwestowanie w aktywa o krótkim okresie zapadalności oraz dywersyfikacja depozytów. Podejście to ma na celu przede wszystkim wysokie bezpieczeństwo inwestycji, połączone z uzyskiwaniem optymalnej stopy zwrotu i wymaganej płynności.</p> <p>Co do zasady, terminy zapadalności poszczególnych instrumentów finansowych powinny być dostosowane do terminów wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia. Poza celem płynnościowym pozwala to na znaczne ograniczenie ryzyka stopy procentowej. Podobnie w przypadku ryzyka walutowego, utrzymywane są inwestycje w kluczowej walucie obcej (euro), mające na celu redukcję ryzyka walutowego z tytułu zobowiązań walutowych. Natomiast w odniesieniu do ryzyka koncentracji prowadzone są działania mające na celu dywersyfikację banków, w których lokowane są depozyty, przy zachowaniu odpowiedniej ich rentowności.</p> <p>Zarządzanie ryzykiem rynkowym wspierane jest przez zewnętrzny podmiot, świadczący usługę zarządzania inwestycjami na zasadzie outsourcingu. Nad prawidłowym przebiegiem procesów inwestycyjnych czuwają odpowiednie komitety, w szczególności Komitet Inwestycyjny.</p>

<p><i>Proces monitorowania skuteczności zarządzania ryzykiem/technik ograniczania ryzyka</i></p>	<p>Spółka wprowadziła docelowy wskaźnik udziału obligacji rządowych i depozytów bankowych w całości inwestycji (patrz limity finansowe opisane w części C.7.1 Sprawozdania), który jest monitorowany w cyklach miesięcznych i kwartalnych na podstawie danych o strukturze aktywów. Skuteczność wprowadzonych limitów na ryzyko rynkowe oceniana jest w cyklach kwartalnych na podstawie pełnych wyliczeń SCR.</p> <p>W przypadku gdy zostanie stwierdzony wzrost wielkości SCR w zakresie ryzyka rynkowego odpowiednie kroki są podejmowane przez funkcję zarządzania ryzykiem, których efektem może być rekomendacja wykonania określonych działań (takich jak zwiększenie dywersyfikacji banków depozytariuszy bądź zmiana poziomu utrzymywanych aktywów walutowych) wydana dla odpowiednich komitetów (Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem bądź Komitetu Inwestycyjnego) bądź bezpośrednio dla Zarządu.</p>
--	---

C.3. Ryzyko kredytowe (kontrahenta)

Tabela 10 Ryzyko kredytowe

<p><i>Typ Ryzyka</i></p>	<p>Ryzyko kredytowe (kontrahenta)</p>
<p><i>Źródła ekspozycji</i></p>	<p>Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta</p>
<p><i>Opis</i></p>	<p>Ryzyko kredytowe jest związane z wystąpieniem nieoczekiwanej straty w wartości rynkowej portfela na skutek pogorszenia się jakości kredytowej kontrahentów, w tym niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. W ramach ryzyka kredytowego, wyodrębnione zostały w szczególności następujące ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta: ryzyko straty wynikającej z upadłości kontrahenta lub spadku jego jakości kredytowej; • Ryzyko kredytowe emitenta/inwestycyjne: ryzyko straty wynikającej z nieoczekiwanej zmiany w wiarygodności kredytowej bądź zabezpieczeniach dłużnika. • Ryzyko transferu pomiędzy krajami: ryzyko straty wynikającej z transakcji pomiędzy różnymi krajami na skutek realizacji ryzyka transferowego lub konwersji, w tym braku możliwości uregulowania odpowiednich płatności w wyniku moratoriów, zamrożenia określonych środków lub ograniczeń w zakresie przepływu gotówki. <p>Z powyższych ryzyk za istotne dla Spółki uważane jest ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Relatywnie wysoki kapitałowy wymóg wypłacalności generowany przez to ryzyko związany jest przede wszystkim z wykorzystywanym przez Spółkę wysokim poziomem reasekuracji proporcjonalnej</p>

	<p>(75%-97%). Wynikający z tego wysoki udział reasekuratorów w rezerwach, efekt mitygacji ryzyka ubezpieczeniowego oraz należności reasekuracyjne przekładają się na wysoką ekspozycję na ryzyko kredytowe. Ryzyko to jest do pewnego stopnia redukowane poprzez wybór reasekuratorów o wysokich ratingach (głównie AA).</p> <p>Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta stanowi wielkość rzędu 12% całkowitego kapitałowego wymogu wypłacalności w 2017 roku (10% w 2016 roku).</p>
<i>Środki zastosowane w celu oceny ryzyka</i>	<p>Wielkość SCR wg stanu na 31.12.2017 r., gdzie</p> <p>całkowite ryzyko kredytowe: 10 807 tys. PLN</p> <p>W porównaniu z poprzednim okresem roku ubiegłego ten komponent SCR zwiększył się o 1 388 tys. PLN, co wynika przede wszystkim z przejściowego zwiększenia należności reasekuracyjnych, związanego z wypłata szkód brutto w IV kwartale 2017 r.</p>
<i>Zarządzanie ryzykiem/techniki ograniczania ryzyka</i>	<p>W związku z tym, iż kluczową ekspozycję na ryzyko kredytowe w Spółce stanowią pozycje związane z reasekuracją, zarządzanie tym ryzykiem skupia się przede wszystkim na obszarze reasekuracji.</p> <p>System zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji oparty jest na udokumentowanych decyzjach dotyczących reasekuracji i sprowadza się do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przeglądu wpływu każdej istotnej umowy na wypłacalność Spółki; • Monitorowania zagregowanej ekspozycji wobec ustanowionych limitów reasekuracyjnych; • Kontrolowania płynności finansowej przez analizę struktury umów transferu ryzyka oraz płatności powstałych na skutek tych umów; • Oceny okresowej Reasekuratora; • Ograniczania ekspozycji na ryzyko operacyjne; • Odpowiedniego zarządzania ryzykiem walutowym; • Analizy danych historycznych sprawdzających, czy portfel umów odpowiada potrzebom kapitałowym Spółki; • Analizy scenariuszy ryzyk w zakresie reasekuracji, w tym również na wypadek niewypłacalności Reasekuratora.
<i>Proces monitorowania skuteczności zarządzania ryzykiem/techniki ograniczania ryzyka</i>	<p>Spółka monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem w tym obszarze w trybie ciągłym poprzez stałą komunikację z Grupą odnośnie kondycji finansowej reasekuratorów. Ponadto TU Euler Hermes dokonuje kwartalnych przeliczeń wymogu kapitałowego, co pozwala na ocenę zmian ekspozycji na ryzyko. Spółka zadbała również o pozyskanie potwierdzenia posiadania przez kluczowego</p>

	<p>reasekuratora pełnej gwarancji właściciela co do realizacji zobowiązań wynikających z umów reasekuracyjnych w razie wystąpienia problemów finansowych reasekuratora.</p> <p>Ponadto, Spółka wdrożyła kompleksowy system limitów zgodny z obowiązującą strategią biznesową oraz strategią ryzyka i określający podstawowe zasady zarządzania ryzykiem mające na celu zapobiegnięcie istotnym zmianom w profilu ryzyka TU Euler Hermes. W przypadku przekroczenia danego limitu natychmiast podejmowane są odpowiednie działania w celu utrzymania profilu ryzyka Spółki w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.</p>
--	--

C.4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności definiowane jest jako ryzyko nieoczekiwanych strat finansowych spowodowanych niespełnieniem lub spełnieniem na niekorzystnych warunkach krótkoterminowych zobowiązań płatniczych, w związku z brakiem wystarczającej wartości płynnych aktywów do spełnienia potrzeb gotówkowych. Jest to również ryzyko, że w sytuacji utraty płynności Spółki, refinansowanie będzie możliwe jedynie przy wyższych stopach procentowych lub poprzez upłynnienie aktywów w ich niższej wartości.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Spółce oparte jest na następujących trzech filarach:

- miesięczne przeglądy zrealizowanych i planowanych przepływów,
- utrzymywanie struktury zapadalności aktywów zbliżonej do struktury zapadalności zobowiązań,
- zdecydowana większość aktywów klasyfikowana jest jako instrumenty dostępne do sprzedaży, co pozwala na niezwłoczną sprzedaż aktywów w razie pojawienia się nieoczekiwanych płatności.

Co do zasady TU Euler Hermes bieżące potrzeby w zakresie płynności zaspokaja z wpływów z tytułu składki. Jednakże w razie wystąpienia dodatkowych potrzeb możliwe jest szybkie pozyskanie dodatkowych środków bez wygenerowania znacznych dodatkowych kosztów, jako że na portfel inwestycyjny Spółki składają się przede wszystkim płynne instrumenty dostępne do sprzedaży.

W roku 2017 nie wystąpiły przypadki realizacji ryzyka płynności.

Kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek, obliczona zgodnie z art. 260 ust. 2 Rozporządzenia, wg stanu na koniec 2017 roku w ujęciu brutto wyniosła 31 184 tys. zł, natomiast w ujęciu netto 4 133 tys. zł.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka płynności ze względu na adekwatne zarządzanie tym ryzykiem na zasadach opisanych powyżej.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko nieoczekiwanej straty wynikającej z niewłaściwych lub błędnych wewnętrznych procesów i systemów, błędu ludzkiego lub zdarzeń zewnętrznych. W kategorii ryzyka operacyjnego wyróżnia się następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko operacyjne: ryzyko straty wynikającej z błędnego funkcjonowania lub braku możliwości wykonania realizacji procesów i kontroli na skutek problemów technicznych, działań ludzkich oraz zdarzeń zewnętrznych;
- Ryzyko prawne: ryzyko straty spowodowanej niezgodnością z obowiązującymi lub nowymi przepisami prawa, niekorzystnymi zmianami w prawie, jak również ryzyko związane z postępowaniem sądowym, w szczególności spowodowane niekorzystną interpretacją prawa przez sąd;
- Ryzyko nieprawidłowości w raportowaniu zewnętrznym: Ryzyko straty spowodowanej upublicznieniem raportów finansowych, które nie prezentują w rzetelny sposób rzeczywistej sytuacji finansowej Spółki.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w TU Euler Hermes stanowią, iż ryzyko operacyjne jest obecne w praktycznie wszystkich obszarach prowadzonej działalności i co do zasady nie da się go uniknąć. Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym ustanowiona przez Spółkę ma na celu:

- Rozpoznawanie i rozumienie ryzyk operacyjnych odnoszących się do TU Euler Hermes,
- Wyciąganie wniosków z zaistniałych błędów i zdarzeń operacyjnych, które skutkowały bądź mogły skutkować stratą operacyjną,
- Promowanie świadomości ryzyka pomiędzy pracownikami, jak również kultury ryzyka sprzyjającej otwartej dyskusji na temat ryzyk i strat operacyjnych bez stosowania kar,
- Redukcję strat operacyjnych i innych pośrednich skutków (w tym: szkód reputacyjnych i utraconych korzyści), będących skutkiem wystąpienia zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym wspierają następujące procesy:

- TRA (Top Risk Assessment – ocena największych ryzyk),
- RCSA (Risk and Control Self-Assessment) – proces identyfikacji i oceny ryzyk operacyjnych,
- OREC (Operational Risk Event Capture) – proces mający na celu identyfikację strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzanie niezbędnych działań

naprawczych. W porównaniu do poprzedniego roku zwiększona została częstotliwość rejestracji (z kwartalnej na ciągłą) i raportowania (z kwartalnego na miesięczne) takich zdarzeń.

Powyższe procesy obejmują całą istotną działalność biznesową Spółki i przeprowadzane są zarówno w formule „top-down” (wychodząc od Zarządu), jak i „bottom-up” (poprzez zaangażowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych). Procesy te podlegają ciągłemu udoskonalaniu i integracji z systemem kontroli wewnętrznej. Stanowią również istotny wkład w proces własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA).

Z punktu widzenia wymogów kapitałowych, Spółka stosuje wycenę ryzyka operacyjnego w oparciu o Formułę Standardową. Wartość SCR na koniec 2017 roku wyniosła 7 743 tys. zł i uległa niewielkiej zmianie w porównaniu z rokiem 2016 (7 578 tys. zł na 31.12.2016 r.).

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

C.6.1. Ryzyko reputacyjne

Ryzyko reputacyjne definiowane jest jako ryzyko strat spowodowanych utratą reputacji TU Euler Hermes lub całej Grupy Euler Hermes z punktu widzenia jej interesariuszy, w tym: udziałowców, klientów, pracowników, partnerów biznesowych lub społeczeństwa.

W szczególności, każde działanie w TU Euler Hermes, które wpływa negatywnie na reputację Spółki, może jednocześnie bezpośrednio doprowadzić do spadku jej wartości lub pośrednio, poprzez wywołanie realizacji innych ryzyk. Z drugiej strony, każda strata w obszarze objętym inną kategorią ryzyka może spowodować długotrwałą utratę reputacji TU Euler Hermes lub Grupy EH. Tym samym, realizacja ryzyka reputacji może być wywoływana lub wywoływać realizację również innych ryzyk, takich jak ryzyko rynkowe lub kredytowe.

Zarządzanie ryzykiem reputacyjnym w Spółce określają następujące reguły:

- Pośrednie ryzyka reputacyjne, odnoszące się do wystąpienia zdarzeń z tytułu ryzyk niereputacyjnych (np. ryzyk operacyjnych), są identyfikowane, oceniane i zarządzane w procesie TRA. Proces ten wspiera również analiza ryzyk operacyjnych RCSA (Risk and Control Self-Assessment).
- Podczas wprowadzania nowych produktów, usług bądź przyjmowania nowych klientów wymagana jest ocena potencjalnych ryzyk reputacyjnych.
- Wpływ zdarzeń ryzyka reputacyjnego jest ograniczany poprzez skoordynowaną komunikację oraz zarządzanie kryzysowe.

Ponadto Spółka rozszerzyła monitoring prowadzony w ramach procesu OREC (opisany w części C.5 dot. ryzyka operacyjnego) również o zdarzenia mające istotny wpływ reputacyjny.

Choć możliwy wpływ zdarzeń ryzyka reputacyjnego może być znaczny, prawdopodobieństwo, biorąc pod uwagę specyfikę działalności biznesowej TU Euler Hermes, jest względnie niewielkie, a dotychczasowe doświadczenie nie wykazało istotnych zdarzeń ryzyka reputacyjnego.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka reputacji ze względu na adekwatne jakościowe zarządzanie tym ryzykiem opisane powyżej oraz niskie prawdopodobieństwo jego wystąpienia.

C.6.2. *Ryzyko biznesowe*

Ryzyko biznesowe zawiera 2 komponenty:

- Ryzyko spadku stopy odnowień dla istniejących kontraktów.
- Ryzyko niewystarczającego poziomu nowej sprzedaży, co skutkuje brakiem pokrycia stałych kosztów działalności.

Spółka w procesie planowania finansowego określa budżety zarówno w odniesieniu do braku odnowień istniejących kontraktów, jak i oczekiwanej nowej sprzedaży. Wykonanie powyższych budżetów jest monitorowane miesięcznie, a w razie wystąpienia istotnych odchyleń podejmowane są działania naprawcze (w szczególności w odniesieniu do poziomów prowizji, stawek składek itd.).

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka biznesowego ze względu na bieżące zarządzanie tym ryzykiem, zapewnione poprzez weryfikacje realizacji planów opisaną powyżej.

C.6.3. *Ryzyko strategiczne*

Ryzyko strategiczne zdefiniowane jest jako ryzyko nieoczekiwanej negatywnej zmiany w wartości Spółki, spowodowanej niekorzystnym efektem decyzji zarządczych dotyczących strategii biznesowych i ich wdrożenia.

Strategia biznesowa Spółki jest stabilna i nie przewiduje ryzykownych posunięć, które mogłyby wygenerować istotną ekspozycję na ryzyko strategiczne. W szczególności w analizowanym okresie nie wprowadzono nowych linii biznesu ani produktów.

Monitoring realizacji strategii przez Spółkę prowadzony jest w szczególności w ramach kwartalnych spotkań Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu, kiedy to dokonywana jest okresowa ocena zgodności prowadzonych działań biznesowych z założeniami zapisanymi w strategii, jak również analizowane jest ryzyko braku realizacji tychże założeń w przyszłości. W analizowanym okresie nie wystąpiły zdarzenia ryzyka strategicznego. W konsekwencji, ryzyko strategiczne jest brane pod uwagę, ale jest uważane za niematerialne.

Spółka nie utrzymuje dodatkowego kapitału na pokrycie strat wynikłych na skutek realizacji ryzyka strategicznego ze względu na bieżące zarządzanie tym ryzykiem zapewnione poprzez weryfikację realizacji strategii opisaną powyżej.

C.7. Wszelkie inne informacje

C.7.1. Techniki ograniczania ryzyka

Techniki ograniczania poszczególnych ryzyk zostały nakreślone w poprzednich podrozdziałach. Poniżej zamieszczono wybrane dodatkowe informacje na temat stosowanych.

Reasekuracja w ramach Grupy Euler Hermes

Reasekuracja ma przede wszystkim na celu określenie odpowiednich wewnętrznych i zewnętrznych struktur reasekuracyjnych Grupy Euler Hermes w zależności od jej pozycji wypłacalności uwzględniając dostępne oraz wymagane pozycje kapitałowe.

Celem strategii reasekuracyjnej jest przeniesienie ryzyka, na które zakłady ubezpieczeń są narażone na wybrane firmy reasekuracyjne poprzez scentralizowaną jednostkę transeuropejską w zakresie reasekuracji – w tym przypadku EH Re, w celu:

- Ochrony firmy przed niekorzystnymi wahaniami wyników,
- Zmniejszenia wpływu dużych szkód,
- Optymalizacji alokacji kapitału,
- Zapewnienia ciągłego przestrzegania zobowiązań wynikających z umów ubezpieczenia.

Program reasekuracyjny TU Euler Hermes

Program reasekuracji obowiązujący w roku 2017:

- reasekuracja kwotowa (Quota Share) – cesja 75%; zachówek 25% (reasekurator Euler Hermes RE Luxemburg; Euler Hermes S.A.- Belgia);
- reasekuracja nadwyżki szkody (Excess of Loss) na jedno ryzyko i na jedno i to samo zdarzenie, występujące w okresie kolejnych 12 miesięcy (niewypłacalność) lub 24 miesięcy (przewlekła zwłoka) - reasekurator Euler Hermes Re Luxemburg;
- reasekuracja Stop Loss w formule "60% ponad 100%" stanowiąca ochronę w przypadku wystąpienia większej ilości lub wartości szkód - reasekurator Euler Hermes Re Luxemburg.
- reasekuracja kwotowa (Quota Share) o zmiennym udziale reasekuratora (charakter umowy ekscedentowo-kwotowej) - reasekurator Euler Hermes RE Luxemburg; Euler Hermes S.A.- Belgia).

Główna zmiana pomiędzy rokiem 2017 a 2016 w zakresie programu reasekuracji to zmiana umowy reasekuracyjnej Stop-Loss poprzez zwiększenie pojemności z 50pp do 60pp.

Quota share (QS) – Reasekuracja kwotowa

Umowa dotycząca proporcjonalnego podziału kwot pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem. Reasekurator otrzymuje określony procent składki i płaci taki sam procent odszkodowań.

Excess of Loss (XoL) (Nadwyżka szkody)

Umowa XoL jest umową nieproporcjonalną pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem. W tym przypadku reasekurator płaci tylko za roszczenia powyżej ustalonego progu i tylko pod pewnymi warunkami ustalonymi szczegółowo w umowie.

Stop Loss (SL)

Umowa Stop Loss jest umową nieproporcjonalną pomiędzy cedentem (zakładem ubezpieczeń) a reasekuratorem, która chroni cedenta przed dużymi szkodami, ale także przed kumulacją drobnych szkód po określonej cenie i warunkach zawartych w umowie.

Limity finansowe

Komitet Finansowy w celu zapewnienia równowagi pomiędzy zwrotem z inwestycji i powiązaniem kapitałem narażonym na ryzyko w 2017 roku w ramach strategicznej alokacji aktywów (SAA) określił dla Spółki docelowy udział obligacji skarbowych na poziomie 90% portfela (w 2016 80%) oraz docelowy udział depozytów bankowych na poziomie 10% (w 2016 20%), z dopuszczalnym odchyleniem +/-6pp.

Na koniec 2017 roku obligacje stanowiły 96% portfela, natomiast depozyty 4%, zatem zachowana została zgodność z SAA. Alokacja aktywów jest monitorowana miesięcznie w celu zapewnienia, iż pozostaje w widełkach zdefiniowanych w apetycie na ryzyko.

Limity biznesowe

Kluczowym elementem systemu limitowego są tzw. listy znaczących kontrahentów o podwyższonym ryzyku. W ramach zarządzania ekspozycją, Spółka zdefiniowała określone progi dla nasłabiej ocenianych spółek, tzw. grade'ów (im wyższy grade tym niższa ocena i tym samym niższy limit). Kontrahenci przekraczający wskazanie poniżej poziomy podlegają ściślejszemu miesięcznemu monitorowaniu i dołączani są do listy wrażliwych kontrahentów.

Metodologia monitorowania kontrahentów o podwyższonym ryzyku została zmodyfikowana w 2017 roku. W szczególności lista podmiotów podlegających monitorowaniu została scentralizowana na poziomie Grupy. Ponadto zmodyfikowane zostały przedziały limitowe, decydujące o włączeniu danego podmiotu na listę. Włączono do listy podmioty z grade 5, natomiast dla podmiotów o wartości grade poniżej 7 ekspozycje są minimalizowane. W efekcie wprowadzonych zmian w procesie redukcji uległa liczba podmiotów objętych monitoringiem na niższych grade'ach.

Tabela 11 Przedziały dla znaczących kontrahentów

2017	Próg
Grade 5	>15 M€
Grade 6	>5 M€
Grade 7	>2 M€

2016	Próg
Grade 6	>5 M€
Grade 7	>1 M€
Grade 8	>0,5 M€

C.7.2. Zasada „ostrożnego inwestora”

TU Euler Hermes prowadzi działalność lokacyjną zgodnie z Zasadą ostrożnego inwestora, która została wdrożona w Towarzystwie w ramach regulaminu lokacyjnego. Powyższe oznacza, że:

- Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby uwzględniając rodzaj i strukturę prowadzonych ubezpieczeń, osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa i rentowności przy jednoczesnym zachowaniu płynności środków.
- Terminy wymagalności lokat powinny być dostosowane do terminów wymagalności zobowiązań z umów ubezpieczenia.
- Lokaty są zróżnicowane i odpowiednio rozproszone, tak aby umożliwiły właściwe reagowanie przez Towarzystwo na zmiany w otoczeniu gospodarczym, w szczególności na rozwój sytuacji na rynkach finansowych lub wystąpienie zdarzeń katastrof;
- Towarzystwo różnicuje lokaty w taki sposób, aby uniknąć nadmiernego uzależnienia od jednego, określonego składnika inwestycji, z wyjątkiem papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, emitenta lub grupy emitentów powiązanych ze sobą oraz nadmiernej akumulacji ryzyka w całym portfelu, a lokaty w aktywach wyemitowanych przez tego samego emitenta lub grupę emitentów powiązanych dywersyfikuje aby nie narażać portfela na nadmierną koncentrację ryzyka. W związku z powyższym Towarzystwo utrzymuje limity:
- Obligacje Skarbu Państwa– min. 90% całości portfela

- Depozyty bankowe – max 10% portfela, koncentracja w jednym podmiocie nie więcej niż 3% aktywów inwestycyjnych;
- Zgodnie z zaleceniami Rady Nadzorczej Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.(patrz również na wyżej opisane limity finansowe) może inwestować środki pieniężne głównie w:
  - Lokaty terminowe w bankach,
  - Bony skarbowe,
  - Obligacje Skarbu Państwa.

C.7.3. *Koncentracja ryzyk*

Koncentracje ryzyka występują w Spółce w ramach najistotniejszych ryzyk i dzielą się na koncentracje związane z posiadaniem portfelem aktywów (w ramach ryzyka rynkowego) oraz koncentracje związane z posiadaniem portfelem ubezpieczeń (w ramach ryzyka ubezpieczeniowego i kredytowego). W zakresie pozostałych ryzyk (w tym w szczególności ryzyka płynności i operacyjnego) nie jest obserwowana koncentracja ryzyka.

Koncentracja ryzyka związana z posiadaniem portfelem aktywów

Zgodnie z tym, co zostało nakreślone w rozdziale dotyczącym ryzyka rynkowego, Spółka stosuje dywersyfikację zarówno jeśli chodzi o typ instrumentów (odpowiednie udziały obligacji skarbowych oraz depozytów bankowych, zdefiniowane w ramach strategicznej alokacji aktywów), jak i podmioty, w których lokuje środki.

W przypadku dominujących w portfelu obligacji skarbowych denominowanych w złotych, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, SCR dla ryzyka koncentracji wynosi 0 (zero). Niemniej jednak Spółka dokonuje regularnych analiz wpływu na wypłacalność przy założeniu, iż instrumenty te są obciążone ryzykiem. Analiza przeprowadzona na koniec 2017 roku pokazała teoretyczny wzrost SCR z tego tytułu o ok. 7 mln zł (zgodnie z poniższą tabelą), co nie stanowiło zagrożenia dla wypłacalności Spółki.

Tabela 12 Analiza SCR przy założeniu niezerowego ryzyka dla obligacji rządowych (dane w tys. PLN)

Obligacje rządowe 2017	SCR dla ryzyka koncentracji	SCR dla ryzyka spreadu	Całkowity SCR
Ryzyko zerowe	0	108	83 287
Ryzyko niezerowe	20 915	4 181	90 799

Obligacje rządowe 2016	SCR dla ryzyka koncentracji	SCR dla ryzyka spreadu	Całkowity SCR
Ryzyko zerowe	3 223	740	90 074
Ryzyko niezerowe	20 361	4 935	96 757

W odniesieniu do depozytów bankowych, TU Euler Hermes stosuje politykę minimalizacji ryzyka koncentracji poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są środki, przy zachowaniu optymalnego zwrotu z inwestycji. Zgodnie z informacją przedstawioną w części 0 Sprawozdania, ryzyko na koniec 2017 zostało istotnie zredukowane w porównaniu do poprzedniego roku, co poskutkowało sprowadzeniem wymogu kapitałowego do zera.

Tabela 13 Ryzyko koncentracji: po bankach stan na 31.12.2017 i 31.12.2016 (dane w tys. PLN)

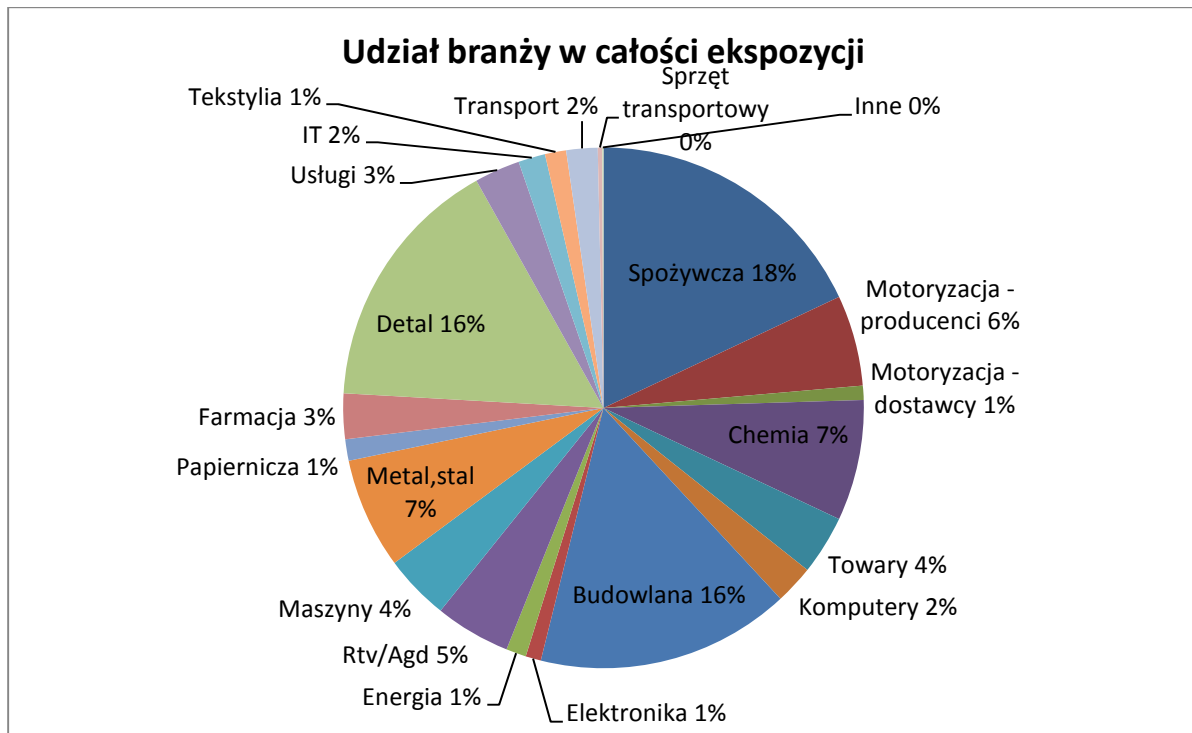
31.12.2017	Rating	Ekspozycja	SCR (przed dywersyfikacją)
BNP Paribas SA	A	5 518	0
HSBC Holdings Plc	A	2 022	0
Bank Pekao SA	BBB	157	0

31.12.2016	Rating	Ekspozycja	SCR (przed dywersyfikacją)
BNP Paribas SA	A	23 034	3 382
Poland, Republic of (Territory)	A	13 012	1 277
HSBC Holdings Plc	A	4 936	0
UniCredit SpA	BBB	3 254	0
Commerzbank AG	BBB	2 313	0

Koncentracja ekspozycji w podziale na poszczególne branże w ramach ryzyka ubezpieczeniowego

Poniższy wykres przedstawia udział poszczególnych branży w całości ekspozycji:

Rysunek 12 Udział branży w całości ekspozycji

Jak można zaobserwować, udział żadnej branży nie przekracza 20%, podobnie jak miało to miejsce w roku 2016. Nadal nie występuje zatem nadmierna koncentracja ryzyka w jednym czy kilku sektorach.

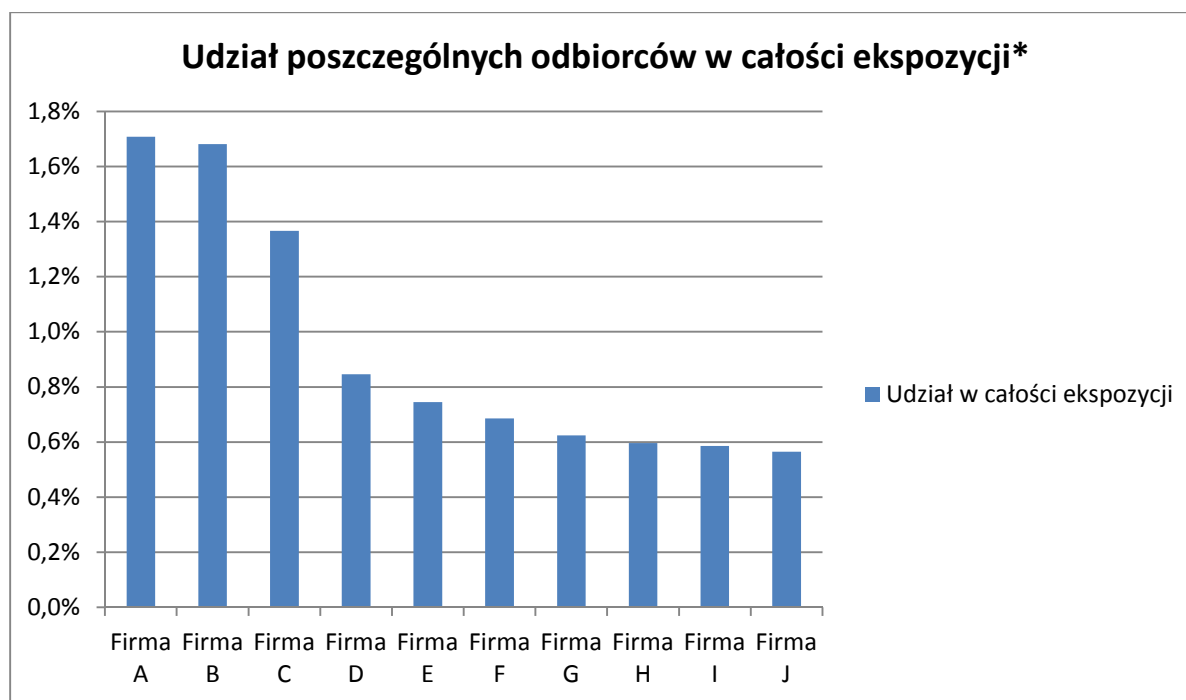
Koncentracja ekspozycji w podziale na poszczególnych odbiorców w ramach ryzyka ubezpieczeniowego

Lista 10 największych ekspozycji

Na poniższym wykresie przedstawiona została udział 10 największych ekspozycji w całości portfela Spółki.

Rysunek 13 Udział poszczególnych odbiorców w całości ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r

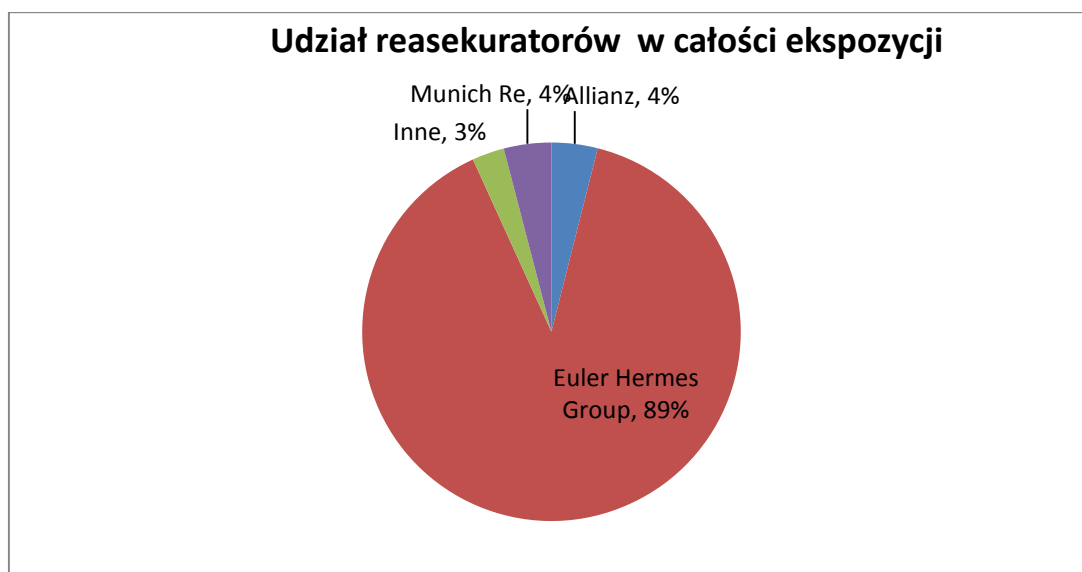
* Spółka zdecydowała o dokonaniu anonimizacji prezentowanych danych, co jest zgodne z podejściem do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa stosowanym w grupie kapitałowej

10 największych ekspozycji stanowi w sumie zaledwie ok. 9% całości portfela. Mimo wzrostu koncentracji w stosunku do 2016 roku o 2pp można uznać, że nadal nie występuje nadmierna koncentracja ryzyka na niewielkiej grupie odbiorców.

Koncentracja ekspozycji w podziale na poszczególnych reasekuratorów w ramach ryzyka kredytowego

Poniższy wykres przedstawia udział poszczególnych reasekuratorów w całości ekspozycji:

Rysunek 14 Udział poszczególnych reasekuratorów w całości ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r.

Jak można zaobserwować, na koniec 2017 roku występuje znaczna koncentracja ekspozycji z tytułu reasekuracji w ramach grupy kapitałowej. Jest to związane ze stosowaną w Spółce i w grupie kapitałowej strategią reasekuracji i sytuacja ta nie odbiega istotnie od tej, która miała miejsce na koniec 2016 roku.

Spółka ma świadomość występowania tej koncentracji, jednakże stosowane techniki monitorowania ryzyka (zwłaszcza w świetle utrzymującego się na bardzo wysokim poziomie AA ratingu kluczowego reasekuratora), opisane w części C.3 Sprawozdania, pozwalają określić ryzyko wynikające z tej koncentracji jako niewielkie.

C.7.4. *Analiza wrażliwości i testy warunków skrajnych*

W celu oceny stabilności pozycji kapitałowej Spółki oraz jej wrażliwości na wystąpienie negatywnych scenariuszy, TU Euler Hermes przeprowadziło, dla istotnych ryzyk i zdarzeń, analizę obejmującą testy stresu oraz analizę scenariuszową. Wyniki przeprowadzonych analiz świadczą o tym, że wypłacalność Spółki nie jest zagrożona w horyzoncie 3 kolejnych lat nawet w razie wystąpienia dotkliwych scenariuszy. Co więcej oczekuje się, iż współczynnik wypłacalności przekroczy wskazany w strategii poziom określony jako Minimalny Docelowy Współczynnik Wypłacalności do końca 2018 roku.

Analiza koncentrowała się na 2 głównych/istotnych komponentach SCR TU Euler Hermes, tj ryzyku ubezpieczeniowym i ryzyku upadłości kontrahenta, gdyż stanowią one większą część SCR (88% SCR wg stanu na 31 grudnia 2017 r.). Analiza przeprowadzona była w oparciu o bieżącą strukturę portfela i uwzględniała stropy o różnej dotkliwości, dotyczące głównie wskaźnika szkodowości, wyczerpywalności rezerwy szkodowej, dużych szkód oraz spadku ratingu reasekuratora. Wysokość szoków została dobrana na podstawie obserwacji historycznych oraz oceny eksperckiej dotyczącej scenariuszy, które mogą się potencjalnie wydarzyć w przyszłości.

Spółród przeprowadzonych testów dwa mogłyby istotnie obniżyć współczynnik wypłacalności Spółki w perspektywie 1-2 lat. Należały do nich: wzrost wartości szkód w wysokości 1/3 SCR ryzyka ubezpieczeniowego netto oraz spadek ratingu kluczowego reasekuratora z AA do BBB. Niemniej jednak, pomimo, iż powyższe zdarzenia znacząco obniżyłyby współczynnik wypłacalności, nie doprowadziłyby do niewystarczalności środków własnych na pokrycie SCR.

Testy stresu

Poniżej znajduje się szczegółowy wykaz przeprowadzonych testów w celu dokonania analizy wrażliwości pozycji kapitałowej Spółki na wystąpienie możliwych szoków dotyczących kluczowych wielkości i parametrów:

- Test stresu 1: wzrost współczynnika szkodowości netto w kolejnych 12 miesiącach o 7 punktów procentowych,
- Test stresu 2: niedoszacowanie rezerw szkodowych w wysokości 10 punktów procentowych,
- Test stresu 3: wystąpienie dodatkowej dużej szkody w wysokości 30 mln zł brutto,
- Test stresu 4: wystąpienie dodatkowej dużej szkody w wysokości 50 mln zł brutto,
- Test stresu 5: trwały wzrost krzywej stóp procentowych o 100 bp (równoległe przesunięcie całej struktury stóp procentowych),
- Test stresu 6: trwały spadek krzywej stóp procentowych o 100 bp (równoległe przesunięcie całej struktury stóp procentowych),
- Test stresu 7: trwały spadek ratingu kredytowego reasekuratora z AA do A,
- Test stresu 8: trwały spadek ratingu kredytowego reasekuratora z AA do BBB,
- Test stresu 9: wystąpienie dodatkowej dużej szkody lub kumulacji wielu szkód w wysokości netto równej 1/3 SCR z tytułu ryzyka ubezpieczeniowego (z wyłączeniem ryzyka katastroficznego).

Wyniki testów stresu oraz ich wpływ na współczynnik wypłacalności zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 14: Wyniki testów stresu na 30.09.2017 (dane w tys. PLN)

	Środki własne	SCR	Współczynnik wypłacalności
Scenariusz bazowy	102 692	80 909	127%
Test stresu 1	99 638	83 188	120%
Test stresu 2	98 745	84 285	117%

Test stresu 3	98 992	80 913	122%
Test stresu 4	98 985	80 977	122%
Test stresu 5	100 786	80 441	125%
Test stresu 6	104 601	81 104	129%
Test stresu 7	102 368	85 342	120%
Test stresu 8	101 526	96 803	105%
Test stresu 9	89 582	80 790	111%

Analiza scenariuszowa

Poza analizą wpływu zmiany pojedynczych parametrów lub wielkości na pozycję kapitałową Spółki wykonywanej w ramach testów stresu, TU Euler Hermes przeprowadził analizę scenariuszową, zakładającą jednoczesną realizację kilku ryzyk.

Spółka określiła następujące dwa scenariusze odzwierciedlające aktualny profil ryzyka TU Euler Hermes i obejmujące istotne/kluczowe ryzyka, na które narażona jest Spółka:

- Scenariusz 1:
  - Wzrost współczynnika szkodowości netto o 10 p.p.,
  - Wystąpienie dodatkowej dużej szkody w wysokości 50 mln zł brutto.
- Scenariusz 2:
  - Wzrost współczynnika szkodowości netto o 5 p.p.,
  - Wystąpienie dodatkowej dużej szkody w wysokości 50 mln zł brutto.

Wyniki przeprowadzonej analizy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 15: Wyniki analiz scenariuszowych na 30.09.2017 (dane w tys. PLN)

	Środki własne	SCR	Współczynnik wypłacalności
Scenariusz bazowy	102 692	80 909	127%
Scenariusz 1	98 733	84 375	117%
Scenariusz 2	98 860	82 669	120%

Wyniki analizy scenariuszowej potwierdzają wystarczalność środków własnych do pokrycia wymogu kapitałowego nawet w sytuacji wystąpienia kilku niekorzystnych zdarzeń w przyszłości.

TU Euler Hermes analizując różne testy stresu i scenariusze, które mogą się wydarzyć w przyszłości, określa także system działań zarządczych, plany ciągłości działania oraz katalog potencjalnych rozwiązań w sytuacji nieadekwatności środków własnych na pokrycie wymogu kapitałowego. Działania zarządcze stanowią element bieżącego zarządzania ryzykiem i definiowane są jako decyzje i czynności podejmowane lub delegowane przez Zarząd w odpowiedzi na wystąpienie dotkliwego zdarzenia, prowadzącego do pogorszenia profilu ryzyka Spółki.

Spółka w sposób ciągły monitoruje swój profil ryzyka i w razie potrzeby wprowadza odpowiednie działania zarządcze. Działania takie mogą być podejmowane w szczególności w sytuacji oczekiwanego wzrostu współczynnika szkodowości w przyszłości lub braku rentowności bieżącego portfela. Do najczęstszych działań zarządczych zaliczają się redukcje limitów kredytowych dla kontrahentów o najwyższej szkodowości lub najniższych ratingach kredytowych.

Przyszłe działania zarządcze nie zostały bezpośrednio uwzględnione w wyżej opisanej analizie testów stresu i scenariuszy ze względów ostrożnościowych. Ponadto nawet w przypadku najbardziej dotkliwego stresu współczynnik pokrycia wymogów kapitałowych nie spada poniżej 100%. Zatem nie ma konieczności rozpatrywania działań zarządczych w celu wykazania wystarczalności środków własnych na pokrycie wymogu kapitałowego.

C.7.5. Inne informacje

Spółka dokonuje regularnej oceny zgodności profilu ryzyka z założeniami Formuły Standardowej. Ocena przeprowadzona w 2017 roku potwierdziła tę zgodność.

TU Euler Hermes nie posiada ekspozycji z tytułu pozycji pozabilansowych oraz przeniesienia ryzyka na spółki celowe.

W dniu 29 marca 2017 r. została przyjęta nowa Polityka reasekuracyjna, której wpływ na działalność został opisany we wcześniejszych sekcjach.

D. Wycena do celów wypłacalności

Bilans Ekonomiczny zgodny z regulacjami Wypłacalność II (*Bilans MVBS*) wyznaczany jest na podstawie lokalnego bilansu zgodnego z Polskimi Standardami Rachunkowości (*Bilans PSR*) poprzez zastosowanie odpowiednich korekt do poszczególnych pozycji bilansu lub przeprowadzenie ich niezależnej wyceny. Szczegóły dotyczące zasad wyceny poszczególnych pozycji bilansu i różnic pomiędzy wyceną na cele wypłacalności oraz na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego opisane są w kolejnych częściach tego rozdziału.

D.1. Aktywa

D.1.1. Zasady ujmowania i wyceny aktywów do celów wypłacalności (MVBS) oraz na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego

Zasady wyceny

Tabela 16 Zasady ujmowania i wyceny aktywów na potrzeby sprawozdań finansowych i Wypłacalności II

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
Wartości niematerialne i prawne	Wartości niematerialne i prawne obejmują głównie oprogramowanie zakupione na potrzeby wykonywanej działalności	Wartości niematerialne i prawne wyceniane są wg wartości nabycia i pomniejszone o dotychczasowe umorzenie.	W bilansie ekonomicznym (MVBS) według wartości godziwej wartości niematerialne i prawne są wyceniane w wartości zero, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej – brak aktywnego rynku.
Aktywowane koszty akwizycji	Koszty akwizycji obejmują poniesione w okresie sprawozdawczym bezpośrednie koszty akwizycji i część pośrednich kosztów akwizycji w udziale przypadającym na przyszłe okresy sprawozdawcze	Wyliczone zgodnie z metodą stosowaną dla rezerwy składek.	Pozycja aktywowanych kosztów akwizycji nie występuje bezpośrednio w bilansie ekonomicznym na potrzeby Wypłacalności II, co powoduje różnicę między bilansem statutowym a bilansem ekonomicznym. Same koszty w MVBS kształtowane są jako część możliwie najdokładniej

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
			szacowanej wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (uwzględnione bezpośrednio w kalkulacji rezerwy składek), w związku, z czym wycena kont aktywów DAC jest aktualizowana do zera.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTA)	Zasady opisane zostały w pkt. D.7	Podatek wyliczony jest dla każdej pozycji, aktywów jako różnica pomiędzy wartością aktywów przyjętą dla celów sprawozdania finansowego PSR, a odpowiadającą jej ich wartością podatkową. DTA i DTL są kompensowane.	Podatek wyliczony jest dla każdej pozycji, jako ustalona wartość różnicy pomiędzy wartością PSR a wartością MVBS; DTA i DTL są prezentowane netto.
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	W pozycji prezentowane są aktywa rzeczowe, które przeznaczone są do trwałego użytkowania oraz przedmioty własności posiadane przez zakład i przeznaczone do własnego użytku.	Rzeczowe aktywa wyceniane są z zastosowaniem ich wartości nabycia po pomniejszeniu o dotychczasowe umorzenia.	Rzeczowe aktywa wyceniane są z zastosowaniem ich wartości nabycia po pomniejszeniu o dotychczasowe umorzenia –metoda alternatywna ze względu na brak istotnego wpływu na wartość bilansową aktywów.
Obligacje państwowe	W pozycji wykazywane są Obligacje Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej	Obligacje państwowe - aktywa finansowe zakwalifikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości	Obligacje państwowe są wyceniane według wartości godziwej na podstawie notowań z aktywnego rynku

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
		godziwej na podstawie notowań z aktywnego rynku.	
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	W pozycji wykazywane są lokaty terminowe w instytucjach kredytowych które nie mogą być wykorzystywane do dokonywania płatności przed upływem określonego terminu i nie mogą zostać wymienione na walutę lub na depozyty zbywalne bez znacznego ograniczenia lub kary.	Depozyty wyceniane są wg skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej.	Depozyty wyceniane są wg skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej - metoda alternatywna, uproszczenie ze względu na brak istotnego wpływu na pozycje aktywów.
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	W pozycji prezentowane są udziały reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych z tytułu reasekuracji biernej .	Udział reasekuratora w rezerwach obliczony jest w oparciu o rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz właściwe stawki ustalone w umowie reasekuracyjnej dla poszczególnych rezerw (pozycja prezentowana z minusem po stronie pasywów bilansu)	Udział reasekuratora w rezerwach wyliczany zgodnie z metodą opisaną w rozdziale D.2.4 wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	W pozycji prezentowane są należności od ubezpieczających, innych ubezpieczycieli i pośredników ubezpieczeniowych oraz inne związane z działalnością ubezpieczeniową, które	Należności z tytułu ubezpieczeń i należności od pośredników są wyceniane według wartości wymaganej zapłaty pomniejszone o odpisy aktualizujące. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności,	Należności z tytułu ubezpieczeń i należności od pośredników są wyceniane według wartości wymaganej zapłaty pomniejszone o odpisy aktualizujące. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności, uważa się, że ta wartość stanowi

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
	nie są ujęte w przepływach pieniężnych z tytułu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.	uważa się, że ta wartość stanowi wartość rynkową.	wartość rynkową. Ponadto należności w PSR zawierają przyszłe należności, które w MVBS zostały pomniejszone o niewymagalne na dzień bilansowy należności przyszłe, uwzględnione w wyliczeniu rezerwy składek.
Należności z tytułu reasekuracji biernej	W pozycji prezentowane są rozliczenia z tytułu udziału reasekuratorów w wypłaconych przez ubezpieczyciela odszkodowaniach i świadczeniach, prowizje reasekuracyjne z reasekuracji biernej, udziały w zyskach reasekuratorów.	Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane w PSR według wartości wymaganej do zapłaty. Ponadto wg PSR należności podlegają nettowaniu ze zobowiązaniami dla danego reasekuratora.	Należności z tytułu reasekuracji są wyceniane w MVBS według wartości wymaganej do zapłaty. Ze względu na krótkoterminowy charakter tych należności, uważa się, że wartość ta stanowi wartość rynkową. Ponadto, zgodnie z Wypłacalnością II, składki prezentowane są na podstawie przepływów pieniężnych. A zatem, składki przypisane, ale jeszcze nienależne (np. przyszłe wpłaty), nie są wykazywane, jako składki przypisane tak jak w PSR, w związku, z czym nie są ujmowane jako należności w MVBS. Są one włączone do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Ponadto należności i zobowiązania z tytułu reasekuracji są prezentowane w szyku rozłącznym.

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	W pozycji wykazywane są banknoty i monety w obiegu powszechnie wykorzystywane do dokonywania płatności oraz depozyty, które mogą być na żądanie wymienione na gotówkę według ich wartości nominalnej i które mogą być bezpośrednio wykorzystywane do dokonywania płatności w formie czeku, przekazu, poprzez polecenie wypłaty przelewu, zapłaty lub inną metodą płatności bezpośredniej bez żadnych opłat ani ograniczeń.	Środki pieniężne oraz równoważność środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej.	Środki pieniężne oraz równoważność środków pieniężnych wyceniane są według wartości nominalnej. ze względu na krótkoterminowy charakter wartość ta stanowi wartość rynkową.
Należności (handlowe, nie z tytułu ubezpieczeń)	W pozycji wykazywane są kwoty należne od pracowników lub różnego rodzaju partnerów biznesowych, które nie są związane z ubezpieczeniami. Obejmują one także kwoty należne od podmiotów publicznych (bieżące aktywa podatkowe nie są wyodrębniane do osobnej grupy).	Należności są wyceniane w PSR według kwot wymaganych do zapłaty. Jak zauważono już w odniesieniu do uprzednio wskazanych kategorii należności, uważa się - ze względu na ich krótkoterminowy charakter - że wartość ta stanowi ich wartość rynkową.	Należności są wyceniane w MVBS według kwot wymaganych do zapłaty. Jak zauważono już w odniesieniu do uprzednio wskazanych kategorii należności, uważa się - ze względu na ich krótkoterminowy charakter - że wartość ta stanowi ich wartość rynkową.
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	W pozycji wykazywane są wszystkie aktywa nieuwzględnione w pozostałych pozycjach	Rozliczenia międzyokresowe kosztów : wykazywane są w PSR według wartości	Rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazywane według wartości nominalnej; ze względu na ich

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
	bilansu, w szczególności czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmujące czynsze dotyczące okresu sprawozdawczego, które nie są należne oraz koszty poniesione w danym roku, które dotyczą roku następnego.	nominalnej;	krótkoterminowy charakter, wartość stanowi wartość rynkową.

D.1.2. Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i Wypłacalności II dla każdej istotnej grupy aktywów

W analizowanym okresie (analogicznie jak w roku ubiegłym) różnice w wycenie dotyczyły przede wszystkim następujących istotnych¹ grup aktywów:

Tabela 17 Wyjaśnienie różnic między wartościami bilansowymi w sprawozdaniu finansowym i Wypłacalności II (dane w tys. PLN)

Aktywa	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wypłacalność II (WII lub MVBS)	Korekta	Opis różnic
Aktywowane koszty akwizycji	30 057	0	30 057	Jak opisano w zasadach wyceny, brak pozycji wyodrębnionej wg WII
Wartości niematerialne i prawne	4 372	0	4 372	Jak opisano w zasadach wyceny, niewykazywane wg WII
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 056	1 673	383	Szczegółowy opis różnic w pkt. D.7.
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z	233 438	181 501	51 937	Szczegółowy opis różnic w pkt D 2.4.

¹ Na potrzeby sprawozdania za istotne uznano pozycje stanowiące powyżej 3% aktywów bilansu MVBS. Ponadto zaprezentowano pozycje wymagane przez Wytyczne EIOPA dot. ujawnień.

ubezpieczeń: Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych				
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	197 541	24 673	172 868	Jak opisano w zasadach wyceny w PSR prezentowane są kwoty wraz z uwzględnieniem przyszłych przepływów ze składek, natomiast w WII -tylko wymagane/przeterminowane na dzień bilansowy.
Należności z tytułu reasekuracji biernej	3 263	73 878	-70 615	Jak opisano w zasadach wyceny wg PSR pozycja ta jest nettowana, natomiast w WII nie ma kompensaty, dodatkowo prezentowane są tylko kwoty wymagane /przeterminowane na dzień bilansowy.

Pełny bilans wg Wyłączalność II jest dostępny jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.02.01.

W przypadku wyceny rzeczowych aktywów, obligacji Skarbu Państwa, depozytów, środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych nie wystąpiły różnice w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i Wyłączalności II.

D.1.3. *Wyliczenie aktywów – istotne zmiany w ciągu roku*

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany w zakresie sposobu wyceny i metod ujmowania aktywów.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1. *Wycena rezerw techniczno-ubezpieczeniowych*

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Spółka ma za zadanie ustalić wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odzwierciedlającą zobowiązania ubezpieczeniowe oraz reasekuracyjne wobec ubezpieczających oraz beneficjentów przy wykorzystaniu wszelkich informacji dostarczonych przez rynki finansowe oraz ogólnie dostępne dane w zakresie przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia.

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane są przy uwzględnieniu założenia o granicy kontraktu ubezpieczeniowego. Ustalane jest czy opcja odnowienia kontraktu, rozszerzenia zakresu ochrony lub zawarcie odnowionej umowy należą do istniejącego kontraktu. Granicę umowy

ustanawia również punkt, do którego składki mogą być rozpoznawane dla istniejącej umowy. Granicę umowy stosuje się, gdy Spółka ma jednostronne prawo do rozwiązania umowy, do odrzucenia składek należnych zgodnie z umową ubezpieczeniową albo zmiany składek lub świadczeń należnych tak, aby składki w pełni odzwierciedlały ryzyko.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych równa się sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, które są wyceniane osobno.

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie zobowiązań jest wartością rynkową (przed opodatkowaniem) zobowiązań Spółki wobec ubezpieczających i beneficjentów z zawartych umów ubezpieczenia. Najlepsze oszacowanie odpowiada oczekiwanej wartości obecnej przyszłych przepływów pieniężnych ważonych prawdopodobieństwem ich realizacji, obliczonej przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka. Obliczenia najlepszego oszacowania opiera się na aktualnych i wiarygodnych informacjach oraz realistycznych założeniach i odbywa się za pomocą metod statystycznych i aktuarialnych.

Prognozy przepływów pieniężnych stosowane w obliczeniu najlepszego oszacowania uwzględniają następujące wpływy oraz wpływy pieniężne wymagane do rozliczenia zobowiązań z tytułu zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji w okresie trwania tych zobowiązań:

- Wpłaty świadczeń na rzecz ubezpieczających i beneficjentów,
- Przyszłe koszty,
- Przyszłe składki,
- Płatności dla i od reasekuratorów,
- Przyznane premie/rabaty,
- Przyszłe regresy i odzyski.

Najlepsze oszacowanie oblicza się oddzielnie dla rezerwy składek i rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Wyliczenie najlepszego oszacowania dla rezerwy szkodowej wykonywane jest dla homogenicznych grup ryzyka i obejmuje:

- rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia,
- rezerwy na koszty likwidacji szkód,
- rezerwy na regresy i odzyski,
- przyszłe koszty działalności lokacyjnej.

Metody stosowane do wyznaczenia niezdykontowanej wartości rezerw szkodowych są tożsame z metodami stosowanymi przy wyliczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych, opisanymi w rozdziale D.2.3. W szczególności dla szkód niezgłoszonych są one oparte o aktuarialne metody trójkątowe - metoda Chain-Ladder oraz metoda Bornhuetter-Fergusona. Wybrane współczynniki przejścia oparte są o najnowszą 3-5 letnią historię z wyłączeniem obserwacji odstających oraz przy uwzględnieniu zidentyfikowanych trendów w procesie likwidacji szkód. Szacowane współczynniki szkodowości używane w metodzie Bornhuetter-Fergusona oparte są o najbardziej aktualne, rozwinięte już lata szkodowe. Dodatkowo pod uwagę brane są również estymaty współczynnika szkodowości uzyskane w oparciu o model ryzyka kredytowego oraz wszelkie zmiany w portfelu Spółki mogące mieć wpływ na odmiennosc szkodowości w stosunku do obserwacji historycznych.

Metody stosowane do wyznaczania niezdykontowanej wartości rezerwy składki polegają na oszacowaniu wysokości każdego przepływu pieniężnego osobno w oparciu o odpowiedni współczynnik. Współczynniki szkodowości wyznaczone są prospektywnie głównie w oparciu o plany finansowe. Przy ustalaniu współczynników wykorzystywana jest również historia dla najbardziej aktualnych, rozwiniętych już lat szkodowy. Dodatkowo pod uwagę brane są estymaty współczynnika szkodowości uzyskane w oparciu o model ryzyka kredytowego oraz wszelkie zmiany w portfelu Spółki mogące mieć wpływ na odmiennosc współczynników w stosunku do obserwacji historycznych. Natomiast założenia dotyczące prowizji reasekuracyjnej oraz kosztów reasekuracji oparte są o najbardziej aktualne wskaźniki wynikające bezpośrednio z umów reasekuracyjnych.

W procesie prognozowania przepływów pieniężnych, dla poszczególnych składowych wyszczególnionych powyżej, stosowane są odpowiednie typy schematów przepływów pieniężnych. Poszczególne schematy przepływów pieniężnych szacowane są w oparciu o analizę danych historycznych z wykorzystaniem metod aktuarialnych. Dedykowanie określonych w ten sposób przepływów odbywa się z wykorzystaniem współczynników dykontujących wyznaczonych w oparciu o krzywe wolne od ryzyka.

Horyzont projekcji przepływów pieniężnych dobierany jest w taki sposób, aby umożliwić uwzględnienie wszystkich przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia lub umów reasekuracji. W szczególności, nie są uwzględniane zakontraktowane / uzgodnione umownie prolongaty do granic kontraktu.

Margines ryzyka

Margines ryzyka zapewnia, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równoważna kwocie jaką inny zakład ubezpieczeń musiałby posiadać w celu przejęcia zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania kwoty dopuszczalnych środków własnych równej kapitałowemu wymogowi wypłacalności niezbędnemu do obsługi zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych przez cały okres ich

trwania. Margines ryzyka jest ujmowany w bilansie ekonomicznym, jako wartość netto po reasekuracji.

W celu oszacowania przyszłych kapitałowych wymogów wypłacalności Spółka stosuje uproszczenie zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Uproszczenie zakłada obliczenie przybliżonej wartości poszczególnych kategorii lub podkategorii ryzyka w ramach części lub wszystkich modułów i podmodułów, które będą stosowane do obliczania przyszłych kapitałowych wymogów wypłacalności.

Tabele poniżej pokazują rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe w ujęciu brutto oraz netto na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r.

Tabela 18 Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe netto (dane w tys. PLN)

<i>Linia biznesu: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń</i>	<i>Najlepsze oszacowanie</i>	<i>Margines ryzyka</i>	<i>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe netto</i>
31.12.2017	76 585	6 974	83 559
31.12.2016	73 474	7 755	81 229

Tabela 19 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto (dane w tys. PLN)

<i>Linia biznesu: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń</i>	<i>Najlepsze oszacowanie</i>	<i>Margines ryzyka</i>	<i>Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto</i>
31.12.2017	258 085	6 974	265 059
31.12.2016	252 607	7 755	260 362

Więcej szczegółów – patrz załącznik do sprawozdania Formularz Ilościowy nr S.17.01.

Wzrost wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wynikał głównie ze wzrostu rezerwy składek. Wzrost rezerwy składek spowodowany był podwyższonymi założeniami w zakresie szkodowości zgodnie z obserwowanymi trendami oraz poziomem budżetu.

Korekta dopasowująca

Spółka nie stosuje korekty dopasowującej przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Korekta z tytułu zmienności

Spółka nie stosuje korekty z tytułu zmienności przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Prześciowa struktura terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka

Spółka nie stosuje przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

Przejściowa odliczenie

Spółka nie stosuje przejściowego odliczenia przy wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

D.2.2. Poziom niepewności związanej z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Portfel ubezpieczeniowy Spółki obejmuje ubezpieczenia finansowe, w tym głównie ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Ryzyko ubezpieczeniowe związane jest z ryzykiem upadłości oraz niewypłacalnością kontrahentów klientów Spółki. Ryzyko związane z ubezpieczeniem kredytu jest zmienne, cykliczne oraz zależy od wielu czynników zewnętrznych takich jak gospodarka. Powoduje to dużą zmienność wskaźnika szkodowości w poszczególnych latach. Ubezpieczenia finansowe są również narażone na duże zmiany w otoczeniu legislacyjnym, co również zwiększa poziom niepewności związany z przyszłymi wypłatami. Poza ubezpieczeniem kredytów, portfel Spółki obejmuje gwarancje ubezpieczeniowe, które również charakteryzują się dużą zmiennością oraz są bezpośrednio powiązane z koniunkturą gospodarczą. Gwarancje ubezpieczeniowe cechują się dodatkową indywidualnością oraz stosunkowo wysokim ryzykiem wystąpienia bardzo dużej szkody. Charakterystyka ubezpieczeń finansowych determinuje dodatkowo prawną możliwość występowania o regres.

W ramach czynności wykonywanych przez Funkcję Aktuarialną analizowany jest poziom niepewności związany z wyceną rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Poza punktową estymacją wartości oczekiwanej przyszłych zobowiązań Spółka mierzy zmienność rezerw poprzez badanie potencjalnych odchyłeń od wartości oczekiwanej.

Analiza poziomu niepewności obejmuje m.in.:

- Analizę wrażliwości na kluczowe założenia takie jak współczynnik szkodowości,
- Analizę wrażliwości na zmianę struktury stopy procentowej używanej do dyskontowania (w tym analiza użycia korekty z tytułu zmienności),
- Statystyczne oszacowanie zmienności rezerw metodą Mack Bootstrap oraz stochastyczną metodą Bornhuetter – Fergusona.

D.2.3. Różnice pomiędzy metodyką wyceny rezerw do celów wypłacalności a metodyką wyceny rezerw na potrzeby sporządzenia sprawozdania finansowego

Poniższa tabela zawiera istotne różnice pomiędzy podstawami, metodami i głównymi założeniami stosowanymi do wyceny do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdań finansowych dla linii biznesowej ubezpieczeń kredytów i poręczeń.

Tabela 20 Różnice w metodyce wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności

	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
Rezerwy szkodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Dla ubezpieczeń kredytu kupieckiego (niezgłoszone szkody, oszacowane regresy oraz bezpośrednio przyszłe koszty likwidacji szkód) - metody aktuarialne oparte na trójkątach w szczególności metoda Chain-Ladder oraz metoda Bornhuetter-Fergusona z uwzględnieniem założeń odnośnie współczynników rozwoju oraz przewidywanych współczynników szkodowości bez marginesu bezpieczeństwa • Dla ubezpieczeń kredytu kupieckiego – dodatkowo indywidualny szacunek szkód niezgłoszonych zgodnie z najlepszą wiedzą Biura Likwidacji Szkód / Biura Oceny Ryzyka • Dla ubezpieczeń poręczeń – indywidualny szacunek zgodnie z najlepszą wiedzą Biura Obsługi Gwarancji • Dla szkód zgłoszonych – indywidualny szacunek likwidatora zgodny z zapisami umowy • Pośrednie koszty likwidacji szkód – aktuarialna metoda alokacji kosztów • Brak dyskonta 	<ul style="list-style-type: none"> • Metody stosowane do wyznaczenia niezdyskontowanej wartości rezerw szkodowych są tożsame z metodami stosowanymi przy wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych z następującymi odstępstwami: <ul style="list-style-type: none"> A. przy szacowaniu przyszłych regresów i odzysków nie uwzględnia się ograniczenia, iż w przypadku prowadzenia działalności dłużej niż trzy lata w danej grupie ubezpieczeń, udział uzyskanych i oszacowanych regresów i odzysków w całkowitym koszcie odszkodowań i świadczeń danego roku zaistnienia szkody nie może przekroczyć średniej arytmetycznej udziału uzyskanych regresów i odzysków w koszcie odszkodowań i świadczeń z trzech kolejnych lat zaistnienia szkody poprzedzających rok, dla którego dokonuje się ustaleń B. wartość planowanych pośrednich kosztów likwidacji szkód będąca podstawą wyliczenia rezerwy na pośrednie koszty likwidacji różni się od wartości uwzględnionej przy wyliczeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby sprawozdań finansowych ze względu na stosowanie odmiennej alokacji kosztów; na potrzeby sprawozdań finansowych alokowane są tylko wynagrodzenia pracowników związanych z likwidacją szkód, podróże służbowe oraz obsługa prawna w obszarze likwidacji; alokacja na potrzeby wyceny do celów wypłacalności alokuje wszystkie koszty związane z likwidacją szkód C. możliwe jest występowanie

		<p>nieznacznych różnic w nominalnych wartościach rezerw na szkody zaistniałe z uwagi na różnice czasowe w danych wsadowych branżach jako podstawa do wyliczeń aktuarialnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie przyszłych kosztów działalności lokacyjnej • Uwzględnienie korekty z tytułu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta na bazie oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowanej duracji oraz wartości najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta • Uwzględnienie wpływu dyskonta w najlepszym oszacowaniu rezerw, wartość dyskonta: 4 725 tys. PLN w ujęciu brutto
Rezerwa składki	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda <i>pro rata temporis</i> • Brak uwzględnienia przepływów pieniężnych • Brak dyskonta 	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie w najlepszym oszacowaniu rezerw przepływów pieniężnych takich jak wypłaty świadczeń, koszty likwidacji szkód, wydatki i przychody administracyjne, koszty akwizycji, koszty działalności lokacyjnej, uzyskane regresy, koszty windykacji regresów, premie i rabaty dla ubezpieczających, płatności składek oraz wszelkie rozliczenia z reasekuratorem w tym również prowizja reasekuracyjna • Uwzględnienie założenia dotyczącego rezygnacji z polis • Wysokość każdego przepływu pieniężnego ustalana jest w oparciu o odpowiedni współczynnik np. wskaźniki szkodowości, wskaźniki kosztowe itd. • Uwzględnienie korekty z tytułu niewykonania zobowiązań przez kontrahenta na bazie oceny prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowanej duracji oraz wartości najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta • Uwzględnienie wpływu dyskonta

		w najlepszym oszacowaniu rezerw, wartość dyskonta: 1 055 tys. PLN w ujęciu brutto
Margines ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> Brak uwzględnienia 	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnienie – metodologia patrz sekcja powyżej

Tabela poniżej prezentuje wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz 31 grudnia 2016 r.

[Tabela 21 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto \(dane w tys. PLN\)](#)

Rezerwy ubezpieczeniowe brutto	techniczno-	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych	Wycena do celów wypłacalności
31.12.2017		477 211	265 059
31.12.2016		475 264	260 362

Zaprezentowana powyżej wycena na potrzeby sprawozdań finansowych uwzględnia oszacowane regresy i odzyski brutto.

Wśród istotnych różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wypłacalności Spółka wskazuje:

- W ujęciu brutto różnica wynika głównie z uwzględnienia przyszłych płatności składek w wycenie dla celów wypłacalności,
- W ujęciu netto, poza uwzględnieniem przyszłych płatności składek, różnica dodatkowo wynika z braku uwzględnienia w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych programów reasekuracji, które nie zostały zawarte do daty bilansowej zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości,
- Brak dyskonta w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych (5 779 tys. PLN),
- Brak marginesu ryzyka w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych (6 974 tys. PLN).

Poza różnicami wymienionymi powyżej, wynikającymi z odmiennych podstaw tworzenia rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych oraz dla celów wypłacalności, Spółka nie identyfikuje istotnych różnic w samej metodyce oraz przyjętych założeniach do wyliczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

D.2.4. *Udział reasekuratorów w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych (Kwoty należne z umów reasekuracji związane z rezerwami techniczno – ubezpieczeniowymi Wyłączalność II)*

Na potrzeby wyceny należności z tytułu reasekuracji Spółka w pierwszym kroku wycenia najlepsze oszacowanie w ujęciu brutto, a następnie najlepsze oszacowanie po uwzględnieniu kwot należnych z umów reasekuracji bez uwzględnienia korekty z tytułu oczekiwanych strat wynikających z niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Ostatecznie, poprzez różnicę, Spółka uzyskuje należności z tytułu reasekuracji. W zakresie najlepszego oszacowania dla rezerw szkodowych przed uwzględnieniem dyskonta Spółka uzyskuje rezerwy netto poprzez zastosowanie odpowiednich współczynników cesji do rezerw w ujęciu brutto. W celu wyznaczenia najlepszego oszacowania rezerwy składki netto Spółka dokonuje pełnego wyliczenia przy użyciu danych wsadowych w ujęciu netto oraz uwzględnia wszelkie płatności z tytułu reasekuracji. Margines ryzyka nie jest przedmiotem cesji.

Dodatkowo, udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby wypłacalności jest pomniejszany o oczekiwane straty wynikające z niewykonania zobowiązania przez kontrahentów reasekuracyjnych. Dostosowanie to bierze pod uwagę ocenę prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, zmodyfikowaną durację oraz wartość najlepszego oszacowania rezerw dla danego kontrahenta. Uproszczona metoda użyta do wyliczenia korekty z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta została przedstawiona w art. 61 Rozporządzenia Delegowanego.

[Tabela 22. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora \(dane w tys.PLN\)](#)

Linia biznesu: Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Kwoty należne z rezerwami techniczno –ubezpieczeniowymi Wyłączalność II
31.12.2017	181 501
31.12.2016	179 133

D.2.5. *Wyliczenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych – istotne zmiany w ciągu roku*

W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym nie nastąpiły istotne zmiany w zakresie metodyki oraz założeń użytych do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności.

D.3. Inne zobowiązania

D.3.1. Zasady ujmowania i wyceny zobowiązań

Tabela 23 Zasady ujmowania i wyceny innych zobowiązań TU Euler Hermes

Wyszczególnienie	Podstawa ujmowania	Wycena na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR)	Wycena do celów wypłacalności (MVBS)
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	W pozycji prezentowane są rezerwy inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odnoszące się do zobowiązań o niepewnym czasie i wartości. Są to, na przykład, rezerwy na świadczenia pracownicze.	Wartość tych rezerw jest równa oczekiwanej wartości bieżącej przyszłych przepływów środków pieniężnych niezbędnych do rozliczenia rezerwy w czasie trwania tej odpowiedzialności, korzystając z podstawowej struktury czasowej stóp procentowych wolnej od ryzyka, (czyli średnią ważoną prawdopodobieństwem obecnej wartości wypływów dla możliwych wyników).	W rzeczywistości wartość tych rezerw jest równa oczekiwanej wartości bieżącej przyszłych przepływów środków pieniężnych niezbędnych do rozliczenia rezerwy w czasie trwania tej odpowiedzialności, korzystając z podstawowej struktury czasowej stóp procentowych wolnej od ryzyka, (czyli średnią ważoną prawdopodobieństwem obecnej wartości wypływów dla możliwych wyników).
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Zasady opisane zostały w pkt. D.7	Jak wspomniano w dziale dotyczącym aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, dla podatku odroczonego (aktywów i pasywów) muszą być uznane różnice przejściowe pomiędzy wartością bilansową aktywów i pasywów a odpowiadającymi im podstawami opodatkowania. DTA i DTL są kompensowane.	Punktem wyjścia do wyliczenia MVBS jest PSR DTL. Podatek jest obliczany na podstawie różnicy wyceny pomiędzy wartością PSR i wartością MVBS; DTA i DTL są kompensowane.
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	W pozycji prezentowane są kwoty należne ubezpieczającym, zakładom ubezpieczeń oraz innym podmiotom związanym z działalnością ubezpieczeniową (np. pośrednikom). Są to wierzytelności z tytułu polis ubezpieczeniowych (np. składki płacone przed ich terminem, oczekiwane ryzyka, kaucje otrzymane);	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i pośrednictwa są wyceniane zgodnie z wartością wymaganej zapłaty.	Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń są wyceniane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej jest równe PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych produktów). Ponadto, zobowiązania wobec pośredników inaczej niż w PSR są rozpoznawane tylko dla przeterminowanych/

			wymaganych do zapłaty otrzymanych faktur, natomiast część przyszła uwzględniana jest w wyliczeniu rezerwy składek.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	W pozycji prezentowane są w szczególności wymagane składki z tytułu reasekuracji biernej.	Zobowiązania z tytułu reasekuracji są wyceniane zgodnie z wartością wymaganej zapłaty. Są to np. obowiązujące stawki cesyjne uzgodnione w umowach reasekuracji. Jak wspomniano w należnościach reasekuracyjnych pozycje te są kompensowane wg reasekuratorów.	. Zobowiązania z tytułu reasekuracji są wykazywane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej jest równe PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych rozliczeń). Różnica PSR i MVBS dotyczy braku ujęcia w MVBS zobowiązań z tytułu przyszłych przepływów ze składek, które uwzględnione zostały w kalkulacji udziału reasekuratora w rezerwie składek. Ponadto prezentacja jest bez kompensowania.
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	W pozycji prezentowane są zobowiązania podatkowe i społeczne (podatki od bieżących dochodów, zobowiązania z tytułu podatku VAT, zobowiązania z tytułu innych podatków); zobowiązania wobec dostawców.	Zobowiązania handlowe są wykazywane zgodnie z ich nominalną wartością.	Zobowiązanie handlowe są wyceniane zgodnie z ich wartością rynkową (co najczęściej jest równe wartości PSR ze względu na krótkoterminowy charakter tych zobowiązań).
Zobowiązania podporządkowane	W pozycji tej prezentowana jest otrzymana pożyczka podporządkowana	Zobowiązani wg wartości nominalnej wycenionej na dzień sprawozdawczy wraz z należnymi na ten dzień odsetkami zgodnie z zapisami umowy pożyczki.	Zobowiązani wg wartości nominalnej wycenionej na dzień sprawozdawczy wraz z należnymi na ten dzień odsetkami zgodnie z zapisami umowy pożyczki – metoda alternatywna ze względu na brak aktywnego rynku.
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	W pozycji wykazywane są wszystkie zobowiązania nieuwzględnione w pozostałych pozycjach bilansu, w szczególności obejmuje ona: <ul style="list-style-type: none"> • bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i odroczone przychody, • odroczone prowizje 	Zazwyczaj wyceniane wg wartości nominalnej.	Z reguły wyceniane wg ich wartości nominalnej -metoda alternatywna ze względu na brak istotności.

	reasekuracyjne.		
--	-----------------	--	--

D.3.2. *Ilościowe i jakościowe wyjaśnienia różnic w wycenie na potrzeby sprawozdań finansowych i Wyłączalności II dla każdej istotnej grupy zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe*

W analizowanym okresie (analogicznie jak w roku ubiegłym) różnice w wycenie dotyczyły przede wszystkim następujących istotnych² grup zobowiązań:

Tabela 24 Ilościowe i jakościowe wyjaśnienie różnic między wartościami bilansowymi w sprawozdaniu finansowym i Wyłączalności II (dane w tys. PLN)

Zobowiązania	Wartość bilansowa wg Sprawozdania finansowego (PSR)	Wartość bilansowa wg Wyłączalność II (WII lub MVBS)	Korekta	Opis różnic
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	44 358	18 668	25 690	Jak już opisano w zasadach wyceny, w PSR wykazywane są kwoty wraz z uwzględnieniem przyszłych przepływów z tytułu rozliczeń z pośrednikami, a w WII tylko wymagane do zapłaty na dzień bilansowy.
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	10 574	75 501	-64 926	Jak opisano w zasadach wyceny wg PSR pozycja nettowana, a w WII bez przyszłych przepływów, tylko kwoty przeterminowane/ wymagane do zapłaty na dzień bilansowy, bez kompensaty.

Pełny bilans wg Wyłączalność II jest dostępny jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.02.01.

D.3.3. *Wyliczenie innych zobowiązań – istotne zmiany w ciągu roku*

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany w zakresie sposobu wyceny i zasad ujmowania innych zobowiązań.

² Na potrzeby sprawozdania za istotne uznano pozycje stanowiące powyżej 3% aktywów bilansu MVBS.

D.4. Alternatywne metody wyceny

Jeżeli niemożliwe jest zastosowanie do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych lub podobnych aktywów lub zobowiązań, TU Euler Hermes stosuje alternatywne metody wyceny. W takich przypadkach w jak najmniejszym stopniu są wykorzystywane parametry specyficzne dla TU Euler Hermes, a w jak największym stopniu wykorzystuje się potrzebne do wyceny informacje rynkowe, w tym:

- ceny notowane dla identycznych lub podobnych aktywów i zobowiązań na rynkach nieaktywnych;
- obserwowalne dane używane do wyceny, inne niż ceny notowane, dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązań, w tym stopy procentowe i krzywe rentowności obserwowalne dla powszechnie notowanych okresów, implikowane zmienności i spready kredytowe;
- potwierdzone rynkowo dane używane do wyceny, które nie są bezpośrednio obserwowalne, ale opierają się na obserwowalnych danych rynkowych lub są poparte takimi danymi.
- Wszystkie te dane rynkowe używane do wyceny koryguje się o następujące czynniki:
- charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań;
- stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem aktywów lub zobowiązań; oraz
- obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

Spółka stosuje alternatywne metody wyceny dla większości pozycji aktywów oraz zobowiązań (wyjątkiem są Obligacje Skarbu Państwa oraz Rezerwy Techniczno-Ubezpieczeniowe) bilansu MVBS.

Uzasadnieniem dla stosowania metod alternatywnych dla wyżej wymienionych pozycji jest poziom materialności tych aktywów i zobowiązań bądź brak aktywnego rynku dla danego typu aktywów i zobowiązań.

Przy korzystaniu z alternatywnych metod wyceny stosowane są metody wyceny zgodne z art. 10 Rozporządzenia Delegowanego szczegółowo opisane w tabeli w punkcie D.1.1 oraz D.3.1., które są spójne z co najmniej jednym z następujących podejść:

- **podejście rynkowe** – podejście, które wykorzystuje ceny i inne odpowiednie informacje generowane przez transakcje rynkowe dotyczące identycznych lub porównywalnych (tj. podobnych) aktywów, zobowiązań, bądź grupy aktywów i zobowiązań;
- **podejście dochodowe** – podejście oparte na wartości bieżącej wiarygodnie oszacowanych zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wycena wartości godziwej opiera się

na wartości wynikającej z oczekiwań rynku dotyczących przyszłych przepływów pieniężnych oraz zakładanej wartości pieniądza w czasie. Techniki wyceny spójne z podejściem dochodowym obejmują techniki wartości bieżącej, modele wyceny opcji oraz metody wielookresowych nadwyżek dochodów;

- **podejście kosztowe lub podejście obecnego kosztu odtworzenia** – podejście odzwierciedlające kwotę wymaganą obecnie, aby zastąpić zdolność użytkową danego składnika aktywów (określana jako bieżący koszt zastąpienia). Z perspektywy sprzedawcy jest to cena, która byłaby otrzymana w zamian za aktywa i która opiera się na koszcie, jaki musiałby ponieść kupiec aby wejść w posiadanie aktywów lub wytworzyć ich zamiennik o porównywalnej jakości, skorygowany o efekt starzenia się aktywów.

D.5. Adekwatność wyceny

TU Euler Hermes przeprowadza coroczną weryfikację adekwatności wyceny aktywów i zobowiązań. Analiza przeprowadzana jest przez Biuro Finansowo-Księgowe. Weryfikacja obejmuje w szczególności wykorzystywane dane wsadowe, metody oraz główne założenia stosowane przy wycenie poszczególnych pozycji bilansu ekonomicznego dla celów Wypłacalność II.

Celem tej weryfikacji jest określenie, czy nie zaszły istotne zmiany na rynku mogące mieć istotny wpływ na poprawność wyceny aktywów i zobowiązań. Ponadto, w przypadku stosowania alternatywnych metod wyceny, na podstawie danych wynikających ze zgromadzonych doświadczeń weryfikowana jest poprawność historycznych wycen aktywów i zobowiązań, w szczególności czy rzeczywista wartość danego aktywa lub zobowiązania była zgodna z jego wcześniejszą wyceną (jeżeli są dostępne dane na temat rzeczywistej wartości, np. na skutek sprzedaży).

W procesie oceny adekwatności wyceny brany jest pod uwagę najmniej 2% udział wartości aktywów (zobowiązań) w bilansie ekonomicznym na daną datę bilansową.

D.6. Niepewność wyceny

Wraz z weryfikacją adekwatności wyceny, TU Euler Hermes ocenia zakres niepewności związany z bieżącą wyceną aktywów i zobowiązań.

Alternatywne metody wyceny aktywów i zobowiązań co do zasady charakteryzują się większym stopniem niepewności i subiektywności niż metoda wyceny oparta na cenach rynkowych notowanych na aktywnych rynkach. W związku z tym, metody te stosowane są w Spółce tylko wtedy, gdy niemożliwe jest zastosowanie do wyceny cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach.

Niemniej jednak, TU Euler Hermes ocenia, że w przypadku stosowanych metod alternatywnych niepewność wyceny jest relatywnie niska. Wynika to z faktu, iż metody te stosowane są głównie do wyceny krótkoterminowych aktywów i zobowiązań, dla których występuje niewielka zmienność wyceny. Krótkoterminowy charakter aktywów i zobowiązań przekłada się na niematerialny wpływ

dyskonta, a współpraca z reasekuratorami oraz bankami o wysokim ratingu kredytowym minimalizuje ryzyko kredytowe (na co wpływ ma również krótkoterminowy charakter aktywów).

W przypadku pozostałych aktywów i zobowiązań, dla których stosowane są alternatywne metody wyceny, ich wartość jest relatywnie niska i tym samym potencjalny błąd popełniany w wycenie metodą alternatywną będzie poniżej progu materialności.

D.7. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (DTA i DTL)

Dane wsadowe

Roczne sprawozdanie według PSR oraz bilans ekonomiczny dla celów Wyłączalność II.

Metoda wyceny

Aktywa z tytułu odroczonego podatku (DTA) tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, o którą pomniejszony zostanie podatek do zapłaty w przyszłości, w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, tzn. różnic, które spowodują zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku (DTL) tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Dane wejściowe oraz sposób wyliczenia DTA i DTL na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) przed kompensacją zaprezentowane zostały w tabeli poniżej.

Tabela 25 DTA i DTL na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) przed kompensacją (dane w tys. PLN)

Pozycje bilansowe	Różnice przejściowe		Rezerwa z tytułu odroczonego podatku (dodatnie różnice przejściowe przy zastosowaniu 19% stawki podatkowej)	Aktywa z tytułu odroczonego podatku (ujemne różnice przejściowe przy zastosowaniu 19% stawki podatkowej)
	dodatnie	ujemne		
Odsetki zarachowane od lokat	1 880,4	-	357,3	-
Wycena lokat na kapitał z aktualizacji wyceny – dodatnie	1 356,2	-	257,7	-
Wycena lokat na kapitał z aktualizacji wyceny – ujemne	-	1 741,7	-	330,9
Odsetki narosłe przy zakupie	-	1 231,2	-	233,9
Rezerwa na świadczenia pracownicze (w tym rezerwy na urlopy, rezerwy na odprawy emerytalne, rezerwy na wynagrodzenia 2017 wypłacone 2018, koszty restrukturyzacji, koszty pozostałe)	-	10 717,4	-	2 036,3
Rozliczenia międzyokresowe bierne	-	361,9	-	68,8

Wycena aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych, wycena pożyczki, odsetki od pożyczki należne niezapłacone	-	7,7	-	1,5
RAZEM	3 236,6	14 059,9	615,0	2 671,4

DTA jest ustalane tylko wówczas, gdy prawdopodobnie dostępny będzie przyszły dochód podlegający opodatkowaniu, w związku z którym będzie można wykorzystać aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, z uwzględnieniem wszelkich wymogów prawnych lub regulacyjnych dotyczących terminów przeniesienia na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych lub niewykorzystanych ulg podatkowych.

Na dzień 31.12.2107 r. TU Euler Hermes nie posiadało niewykorzystanych strat podatkowych (brak rozpoznania strat podatkowych w poprzednich latach pomniejszających podstawę opodatkowania w kolejnych latach).

Wartość odroczonego podatku wg Wyłączalność II wyliczana jest jako wartość odroczonego podatku wynikającego z wyjściowej księgi PSR powiększona o efekt podatkowy z tytułu różnicy pomiędzy nadwyżką aktywów ponad zobowiązania ustalonej w ramach księgi MVBS (uzyskanej w wyniku zastosowania wszystkich korekt).

Tabela 26 DTA i DTL na potrzeby sprawozdań wg Wyłączalność II (dane w tys. PLN)

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa wg PSR	Wartość bilansowa wg WII	Różnica
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy od osób prawnych (DTL)	615	615	0
Podatek od nadwyżki wyceny aktywów nad zobowiązaniami (DTL)	-	382	-382
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od osób prawnych (DTA)	2 671	2 671	0
Wartość po kompensacie (DTA - DTL)	2 056	1 674	-382

Źródłem różnic wyceny aktywów nad zobowiązaniami są przede wszystkim różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, aktywowanych kosztów akwizycji, wartości niematerialnych i prawnych, należności od ubezpieczających, zobowiązań wobec pośredników, należności i zobowiązania z tytułu reasekuracji.

D.8. Rynki aktywne

Zgodnie z przyjętymi 29 grudnia 2017 r. zasadami wyceny wg Wypłatność II, na potrzeby wyceny aktywów oraz zobowiązań dla celów Wypłatności II, TU Euler Hermes uznaje dany instrument finansowy za notowany na aktywnym rynku, jeżeli nie ma ograniczeń w dostępie inwestorów do tego rynku oraz w ciągu ostatniego tygodnia poprzedzającego wycenę:

- zawarto co najmniej dwie transakcje na dany instrument na rynku, z którego stosowana jest wycena,
- wolumen tych transakcji był co najmniej pięciokrotnie wyższy od wolumenu danego instrumentu w portfelu TU Euler Hermes.

Jeżeli powyższe kryterium nie jest spełnione, to uznaje się instrument finansowy za nienotowany na aktywnym rynku i do wyceny stosuje się alternatywne metody wyceny.

Mając na uwadze fakt, iż TU Euler Hermes stosuje wycenę rynkową jedynie dla Obligacji Skarbu Państwa, dla których rynek jest aktywny i płynny dotychczas nie była przeprowadzana ocena aktywności rynku na ww. zasadach.

D.9. Wszelkie inne informacje

W roku 2017 Uchwałą Zarządu:

- przyjęto zmiany oraz tekst jednolity „Polityki rachunkowości i raportowania”,
- przyjęto „Lokalny proces uzgodnienia korekt dotyczących rozrachunków w Bilansie Ekonomicznym z wyliczeniem najlepszego oszacowania rezerwy składki”,
- nastąpiła zmiana „Regulaminu tworzenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych” (dodanie opisu metodologii rezerwy IBNR re-open – rezerwy na szkody zgłoszone, a następnie odmówione, które mogą zostać ponownie otwarte oraz aktualizacja istniejących zapisów, w tym głównie w zakresie rezerwy składki dla celów wypłacalności),
- przyjęto „Zasady wyceny aktywów innych niż rezerwy”.

Wszystkie ww. zmiany miały na celu doprecyzowanie zapisów i poprawienie procesu wyceny aktywów oraz zobowiązań funkcjonującego w Spółce. Należy zaznaczyć, że nie nastąpiły istotne zmiany w samych zasadach ujmowania czy też metodach wyceny aktywów oraz zobowiązań.

E. Zarządzanie kapitałem

E.1. Środki własne

E.1.1. Wykaz środków własnych

TU Euler Hermes nie posiada uzupełniających środków własnych ani pozycji zaliczanych do podstawowych środków własnych na podstawie przepisów przejściowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. podstawowe środki własne Spółki wykorzystywane na pokrycie wymogów kapitałowych składały się z:

- Kapitału zakładowego opłaconego w całości (wartość 1 akcji równa się 120 zł),
- Nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio),
- Rezerwy uzgodnieniowej,
- Pożyczki podporządkowanej, oraz
- Wartość aktywów netto z tytułu podatku odroczonego.

W 2017 roku nie miały miejsca emisje nowych pozycji środków własnych.

Tabela 27 Środki własne wg kategorii (dane w tys. PLN)

	31.12.2017				31.12.2016		
	Ogółem	Kategoria 1 nieograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3	Ogółem	Kategoria 1 nieograniczona	Kategoria 1 ograniczona
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	17 400	17 400			17 400	17 400	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	7 320	7 320			7 320	7 320	
Rezerwa uzgodnieniowa	60 118	60 118			70 246	70 246	
Zobowiązania podporządkowane	13 112		13 112		13 663		13 663

Wartość aktywów netto z tytułu podatku odroczonego	1 673			1 673			
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	99 623	84 838	13 112	1 673	108 629	94 966	13 663

Pełna prezentacja środków własnych wg Wyłącalność II jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.23.01.

W okresie sprawozdawczym nastąpił spadek wartości środków własnych ogółem, na który największy wpływ miała zmiana wartości rezerwy uzgodnieniowej (spadek o 10 128 tys. zł). Związane to było przede wszystkim z wyższymi wskaźnikami szkodowymi i wyższymi kosztami prowadzenia działalności wykorzystywanymi w kalkulacji rezerwy składki na koniec 2017 roku oraz pomniejszeniem jej o podatek od aktywów w wysokości 1 400 tys. zł.

Rezerwa uzgodnieniowa odpowiada nadwyżce aktywów nad pasywami z bilansu ekonomicznego (MVBS) wg Wyłącalności II po pomniejszeniach o np. przewidywane dywidendy/podatki od aktywów, a jednocześnie stanowi ona wartość kapitału zapasowego i rezerwowego utworzonego z zysków lat ubiegłych, wyniku finansowego bieżącego roku oraz różnicę pomiędzy wyceną poszczególnych pozycji aktywów i pasywów pomiędzy sprawozdaniem finansowym, a sprawozdaniem sporządzonym na potrzeby Wyłącalności II. Jest to najbardziej zmienny składnik środków własnych ze względu na ścisłe powiązanie z rentownością portfela i polityką dywidendową.

Tabela poniżej prezentuje wyliczenie rezerwy uzgodnieniowej.

Tabela 28 Rezerwa uzgodnieniowa (dane w tys. PLN)

	31.12.2017	31.12.2016
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	87 911	94 966
(-) Akcje własne	-	-
(-) Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	1 400-	-
(-) Pozostałe podstawowe środki własne	26 393	24 720
Rezerwa uzgodnieniowa	60 118	70 246

W 2017 r., podobnie jak w 2016 r., nie jest planowana wypłata dywidendy. Wartość 1 400 tys. zł stanowi obciążenie z tytułu prognozowanego podatku od aktywów,

W 2017 r. w pozycji „Pozostałe podstawowe środki własne” ujęte zostały: kapitał zakładowy, nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio) oraz wartość aktywów netto z tytułu podatku odroczonego, natomiast w 2016 r. ujęte zostały kapitał zakładowy oraz nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (agio).

Wartość wykazana w pozycji zobowiązania podporządkowane jest wartością pożyczki podporządkowanej otrzymanej w dniu 21 grudnia 2015 r. od udziałowca Spółki, tj. Euler Hermes S.A. z siedzibą w Brukseli. W roku 2016 i 2017 nie miały miejsca wcześniejsze częściowe spłaty pożyczki. Należy jednak zaznaczyć, że w dniu 10 listopada 2017 r. został podpisany aneks do umowy pożyczki, na podstawie którego nastąpiło przewalutowanie kwoty pożyczki z EUR na PLN oraz zmianie uległo oprocentowanie pożyczki. Powyższe spowodowało poniesienie dodatkowych kosztów finansowych przez Spółkę, co przełożyło się na wysokość środków własnych.

E.1.2. *Klasyfikacja środków własnych*

Wszystkie pozycje środków własnych, oprócz pożyczki podporządkowanej i aktywów netto z tytułu podatku odroczonego, zostały zaklasyfikowane do podstawowych środków własnych kategorii 1- nieograniczonej (tj. najwyższej jakości - cechujących się pełną dostępnością odnośnie do pokrywania strat oraz niższym stopniem uprzywilejowania niż roszczenia wszystkich ubezpieczających i beneficjentów oraz wierzycieli niepodporządkowanych). Pożyczka podporządkowana została zaklasyfikowana do kategorii 2, oznaczającej niższy stopień jakości niż kategoria 1, ale w dalszym ciągu na tyle wysokim aby środki te mogły służyć pokryciu obu wymogów kapitałowych tj. MCR i SCR. Środki własne kategorii 3 (aktywa netto z tytułu podatku odroczonego) są najniższej jakości i nie mogą być wykorzystywane na pokrycie MCR.

W porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 r. nastąpiła reklasyfikacja pożyczki z kategorii 1 – ograniczonej do kategorii 2, co było związane ze zmianą części warunków umowy pożyczki decydujących o jej klasyfikacji w aneksie do umowy podpisanym w dniu 10 listopada 2017 r. Zgodnie z zawartą umową, cechy decydujące o klasyfikacji pożyczki podporządkowanej do kategorii 2 to:

- posiadanie niższego stopnia uprzywilejowania niż roszczenia wszystkich ubezpieczających i beneficjentów oraz wierzycieli niepodporządkowanych;
- brak cech, które mogą spowodować niewypłacalność bądź przyspieszyć proces popadania zakładu w niewypłacalność;
- bezterminowość spłaty, a pierwsza dopuszczona umową sposobność do spłaty nie wystąpi przed upływem 5 lat od daty emisji;
- posiadanie opcjonalności spłaty, gdzie spłata zależy od uprzedniego uzyskania zgody organu nadzoru;
- brak bodźców do spłaty lub wykupu;

- możliwość zawieszenia spłaty lub płatności odsetek w przypadku, gdyby zachodziła niezgodność z SCR lub MCR bądź spłata lub płatność odsetek prowadziły do takiej niezgodności.

Należy zauważyć, że powyższa zmiana nie miała dużego wpływu na pokrycie wymogów kapitałowych i ma niewielki wpływ na ogólną ocenę jakości środków własnych TU Euler Hermes.

E.1.3. Różnice pomiędzy kapitałem własnym ze sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną do celów wypłacalności

Tabela 29 Różnice pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami (dane w tys. PLN)

	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał własny ze sprawozdania finansowego	89 135	86 704
Różnice w wycenie pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wypłacalność II:	-1 224	8 263
• Aktywów	-188 439	-195 133
• Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	212 151	214 901
• Innych zobowiązań	-24 936	-11 506
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w bilansie do celów wypłacalności	87 911	94 966

Różnica pomiędzy kapitałem własnym zaprezentowanym w sprawozdaniu statutowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności wynika z różnic w wycenie poszczególnych pozycji bilansu. Na dzień 31 grudnia 2017 r. różnice w wycenie miały ujemny wpływ na wartość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, co głównie wynikało z mniejszych różnic w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przy jednocześnie większych różnicach w wycenie innych zobowiązań.

Zaprezentowane ujemne różnice w wycenie aktywów pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wypłacalność II oznaczają, że aktywa wyceniane na potrzeby Wypłacalność II są w niższej wysokości niż aktywa wyceniane na potrzeby sprawozdania statutowego. Istotny wpływ ma tutaj fakt, iż w sprawozdaniu wg Wypłacalność II (bilansie wycenianym rynkowo) po stronie aktywów aktywowane koszty akwizycji oraz wartości niematerialne i prawne są równe zero, natomiast należności z tytułu reasekuracji biernej oraz z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych są tylko uwzględnione w zakresie należności przeterminowanych/wymaganych na dzień bilansowy (należności nieprzeterminowane są uwzględniane w wyliczeniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych). Szczegółowy opis różnic w wycenie aktywów znajduje się w części D.1 Sprawozdania.

Zaprezentowane dodatnie różnice w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wyłącalność II oznaczają, że rezerwy wyliczane na potrzeby Wyłącalność II są w niższej wysokości niż rezerwy wyliczane na potrzeby sprawozdania statutowego. Kwestie, które mają wpływ na różnice w wycenie rezerw zostały szczegółowo opisane w części D 2 Sprawozdania.

Zaprezentowane ujemne różnice w wycenie innych zobowiązań pomiędzy bilansem statutowym a bilansem Wyłącalność II oznaczają, że zobowiązania wyceniane na potrzeby Wyłącalność II są w wyższej wysokości niż zobowiązania wyceniane na potrzeby sprawozdania statutowego. Istotny wpływ miała wycena zobowiązań z tytułu reasekuracji biernej. Szczegółowy opis różnic w wycenie innych zobowiązań znajduje się w części D.3 Sprawozdania.

E.1.4. Strategia zarządzania kapitałem

Podstawowym celem zarządzania kapitałem jest zapewnienie pokrycia wymogów regulacyjnych w efektywny sposób. Właściciel Spółki zapewnia bieżące wsparcie finansowe i operacyjne w celu wypełnienia wszelkich zobowiązań regulacyjnych i finansowych.

Na użytek zarządzania kapitałem definiowane są: Minimalny Współczynnik Kapitałowy oraz Docelowy Współczynnik Kapitałowy, z uwzględnieniem odpowiednich ograniczeń odnoszących się do poziomu kapitału. Do powyższych ograniczeń zaliczają się: kapitałowy wymóg wyłącalności, współczynniki pokrycia rezerw, jak również inne wymagania biznesowe, np. związane z ratingiem. Minimalny Współczynnik Kapitałowy odnosi się do obowiązujących na lokalnym rynku wymogów prawnych co do poziomu kapitału wymaganego do prowadzenia biznesu. W celu zabezpieczenia przed zwykłymi ruchami zachodzącymi w otoczeniu biznesowym, na rynku kapitałowym oraz innymi wybranymi zdarzeniami (np. zmianami stóp procentowych bądź ruchami na rynku akcji), ustalany jest, w porozumieniu z Właścicielem, dodatkowy bufor bezpieczeństwa. Docelowy Współczynnik Kapitałowy stanowi sumę Minimalnego Współczynnika Kapitałowego oraz wyżej wspomnianego bufora.

Wszelki kapitał utrzymywany ponad Docelowy Współczynnik Kapitałowy jest uznawany za kapitał nadwyżkowy. Kapitał nadwyżkowy będzie wycofywany do Właściciela. W szczególności może to oznaczać zwiększenie celów dywidendowych w kolejnych latach, z zachowaniem lokalnych wymogów prawno-regulacyjnych.

W razie spadku poziomu kapitału poniżej Minimalnego Współczynnika Kapitałowego Spółka w porozumieniu z Właścicielem niezwłocznie ustali działania niezbędne do przywrócenia poziomu kapitału powyżej Minimalny Współczynnik Kapitałowy. Środki te mogą obejmować: zatrzymanie planowanych zysków w Spółce, dokapitalizowanie, dostosowanie programu reasekuracyjnego lub redukcję ryzyka ubezpieczeniowego bądź inwestycyjnego.

Aktualny poziom współczynnika wypłacalności przekracza poziom minimalny, przyjęty w polityce zarządzania kapitałem. Przy czym Spółka zakłada, że zgodnie z projekcjami kapitałowymi przedstawionymi w ORSA poziom ten będzie rósł w kolejnych latach, najpierw podążając w kierunku poziomu docelowego wskaźnika wypłacalności i przekraczając go na koniec 2018 roku, a następnie będzie kontynuował wzrost. Na potrzeby planowania działalności Spółka wykorzystuje 3-letni horyzont czasowy.

Spółka zapewnia zachowanie ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi oraz wymogami dotyczącymi rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przede wszystkim poprzez wykonywanie kwartalnych, pełnych wyliczeń najlepszego oszacowania rezerw i marginesu ryzyka oraz wymogu kapitałowego.

W celu zapewnienia adekwatności rezerw oraz SCR pomiędzy poszczególnymi datami wyliczenia, TU Euler Hermes monitoruje odpowiednie miary i nośniki ryzyka, które pozwalają oszacować wartość rezerw oraz wymogu kapitałowego bez konieczności przeprowadzania pełnego wyliczenia. Jeżeli na podstawie zmian obserwowanych wskaźników i parametrów zostanie stwierdzone ryzyko braku adekwatności rezerw lub SCR, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem może podjąć decyzję o dodatkowym przeliczeniu (pełnym lub częściowym) rezerw lub wymogu kapitałowego. Wskaźniki wykorzystywane do oceny wysokości rezerw oraz SCR są monitorowane i analizowane raz w miesiącu i obejmują w szczególności następujące miary: składka przypisana, składka zarobiona, współczynnik szkodowości, wysokość i struktura szkód oraz struktura aktywów.

Ponadto, Spółka wdrożyła kompleksowy system limitów zgodny z obowiązującą strategią biznesową oraz strategią ryzyka i określający podstawowe zasady zarządzania ryzykiem mające na celu zapobiegnięcie istotnym zmianom w profilu ryzyka TU Euler Hermes. W przypadku przekroczenia danego limitu natychmiast podejmowane są odpowiednie działania w celu utrzymania profilu ryzyka Spółki w ramach przyjętego apetytu na ryzyko.

E.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1. Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności wyliczony został zgodnie z Formułą Standardową. Spółka stosuje w module kalkulacji ryzyka upadłości kontrahenta uproszczenie obliczenia wielkości efektu ograniczania ryzyka dla umów reasekuracji (zgodnie z art. 107 Rozporządzenia Delegowanego).

Tabela 30 Wartości SCR dla poszczególnych modułów (dane w tys. PLN)

	31.12.2017	31.12.2016
<i>Ryzyko rynkowe</i>	3 233	6 185
<i>Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta</i>	10 807	9 420
<i>Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie</i>	68 627	73 619

Dywersyfikacja	-7 122	-8 620
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	75 545	80 604
Ryzyko operacyjne	7 743	7 578
Kapitałowy wymóg wypłacalności	83 287	87 425
Środki własne dopuszczone na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, w tym:	99 623	108 629
kategoria 1- nieograniczona	84 838	94 966
kategoria 1 – ograniczona	-	13 663
kategoria 2	13 112	-
Kategoria 3	1 673	-

Pełna prezentacja kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.25.01.

Na Towarzystwo nie został nałożony narzut kapitałowy.

Towarzystwo **nie stosuje i nie składało** wniosku do organu nadzoru dotyczącego wydania pozwolenia na stosowanie parametrów specyficznych.

W okresie sprawozdawczym nastąpił spadek SCR, na który wpłynęła przede wszystkim redukcja ryzyka katastroficznego, związana z modyfikacją reasekuracyjnej umowy nadwyżki szkodowości oraz spadek ryzyka składki, będący efektem rewizji podejścia do uwzględniania w kalkulacjach przyszłych składek.

E.2.2. Minimalny wymóg kapitałowy

Tabela 31 Minimalny wymóg kapitałowy (dane w tys. PLN)

	31.12.2017	31.12.2016
Liniowy minimalny wymóg kapitałowy	20 092	21 498
Górny próg minimalny wymóg kapitałowy	37 479	39 341
Dolny próg minimalny wymóg kapitałowy	20 822	21 856
Łączny minimalny wymóg kapitałowy	20 822	21 856
Nieprzekraczalny dolny próg minimalnego wymogu kapitałowego	15 724	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	20 822	21 856
Środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego, w tym:	89 003	108 629

<i>kategoria 1- nieograniczona</i>	84 838	94 966
<i>kategoria 1 – ograniczona</i>	-	13 663
<i>kategoria 2</i>	4 164	-

Pełna prezentacja minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) jest dostępna jako załącznik do sprawozdania – patrz Formularz ilościowy nr S.28.01.

Liniowy minimalny wymóg kapitałowy nie przekroczył dolnego progu, wobec czego kwota MCR wyniosła (zgodnie z parametrami określonymi w regulacjach) 25% SCR.

W okresie sprawozdawczym nastąpiła niewielka zmiana minimalnego wymogu kapitałowego wynikająca ze zmniejszenia wymogu SCR.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Towarzystwo nie stosuje podmodułu ryzyka akcji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Towarzystwo utrzymywało w 2017 roku ciągłą zgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym oraz z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

E.6. Wszelkie inne informacje

W 2017 r. nastąpiła zmiana polityki Zarządzania Kapitałem, mająca na celu przede wszystkim doprecyzowanie zapisów dotyczących:

- okoliczności wypłaty dywidendy,
- planów awaryjnych stosowanych w celu ochrony wypłacalności Spółki,
- organizacji procesu zarządzania kapitałem, w szczególności podziału kompetencji/ obowiązków pomiędzy poszczególnymi funkcjami/ organami zarządczymi.

F. Spis tabel i rysunków

F.1. Tabele

Tabela 1 Środki na pokrycie wymogów (dane w tys. PLN)	11
Tabela 2 Podział na grupy ubezpieczeń vs. linie biznesowe w TU Euler Hermes.....	15
Tabela 3 Wynik z działalności ubezpieczeniowej wg 9 linii biznesowej wg Wyłączalność II (dane w tys. PLN) ..	16
Tabela 4 Przychody i koszty z działalności lokacyjnej (dane w tys. PLN).....	17
Tabela 5 Kapitał z aktualizacji wyceny obligacji skarbowych (dane w tys. PLN).....	18
Tabela 6 Pozostałe przychody i koszty operacyjne (dane w tys. PLN).....	18
Tabela 7 Kategorie ryzyk wyróżnionych w TU Euler Hermes.....	38
Tabela 8 Ryzyko aktuarialne	57
Tabela 9 Ryzyko rynkowe	59
Tabela 10 Ryzyko kredytowe	61
Tabela 11 Przedziały dla znaczących kontrahentów	69
Tabela 12 Analiza SCR przy założeniu niezerowego ryzyka dla obligacji rządowych (dane w tys. PLN)	70
Tabela 13 Ryzyko koncentracji: po bankach stan na 31.12.2017 i 31.12.2016 (dane w tys. PLN).....	71
Tabela 14: Wyniki testów stresu na 30.09.2017 (dane w tys. PLN)	75
Tabela 15: Wyniki analiz scenariuszowych na 30.09.2017 (dane w tys. PLN).....	76
Tabela 16 Zasady ujmowania i wyceny aktywów na potrzeby sprawozdań finansowych i Wyłączalności II	78
Tabela 17 Wyjaśnienie różnic między wartościami bilanowymi w sprawozdaniu finansowym i Wyłączalności II (dane w tys. PLN).....	83
Tabela 18 Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe netto (dane w tys. PLN).....	87
Tabela 19 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto (dane w tys. PLN).....	87
Tabela 20 Różnice w metodyce wyceny rezerw na potrzeby sprawozdań finansowych i do celów wyłączalności	89
Tabela 21 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto (dane w tys. PLN).....	91
Tabela 22 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale reasekuratora (dane w tys. PLN).....	92
Tabela 23 Zasady ujmowania i wyceny innych zobowiązań TU Euler Hermes.....	93
Tabela 24 ilościowe i jakościowe wyjaśnienie różnic między wartościami bilanowymi w sprawozdaniu finansowym i Wyłączalności II (dane w tys. PLN)	95
Tabela 25 DTA i DTL na potrzeby sprawozdań finansowych (PSR) przed kompensacją (dane w tys. PLN)	98
Tabela 26 DTA i DTL na potrzeby sprawozdań wg Wyłączalność II (dane w tys. PLN)	99
Tabela 27 Środki własne wg kategorii (dane w tys. PLN).....	101
Tabela 28 Rezerwa uzgodnieniowa (dane w tys. PLN).....	102
Tabela 29 Różnice pomiędzy kapitałem własnym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami (dane w tys. PLN)	104
Tabela 30 Wartości SCR dla poszczególnych modułów (dane w tys. PLN)	106
Tabela 31 Minimalny wymóg kapitałowy (dane w tys. PLN)	107

F.2. Rysunki

Rysunek 1 Dane adresowe Spółki	13
Rysunek 2 Uproszczona struktura Grupy Euler Hermes	14
Rysunek 3 Rozlokowanie oddziałów TU Euler Hermes na terenie Polski.....	15
Rysunek 4 Skład Komitetu Audytu.....	22
Rysunek 5 Struktura Zarządu TU Euler Hermes.....	23
Rysunek 6 Struktura organizacyjna TU Euler Hermes	24
Rysunek 7 Funkcje kluczowe w TU Euler Hermes	25
Rysunek 8 Struktura komitetów funkcjonujących w TU Euler Hermes.....	27
Rysunek 9 Model trzech linii obrony wdrożony w TU Euler Hermes.....	45

<i>Rysunek 10 Struktura SCR wg stanu na 31.12.2017 i 31.12.2016 przed dywersyfikacją pomiędzy modułami i korektą dopasowującą</i>	54
<i>Rysunek 11 Profil ryzyka TU Euler Hermes</i>	55
<i>Rysunek 12 Udział branży w całości ekspozycji</i>	72
<i>Rysunek 13 Udział poszczególnych odbiorców w całości ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r</i>	73
<i>Rysunek 14 Udział poszczególnych reasekuratorów w całości ekspozycji wg stanu na 31.12.2017 r</i>	74

G. Załączniki do raportu

Integralną częścią raportu są arkusze Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. załączone w Załącznikach od numeru 1 do 9 zgodnie z poniższym zestawieniem:

- 1) S.02.01.02 – Bilans
- 2) S.05.01.02 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
- 3) S.05.02.01 – Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
- 4) S.12.01.02 – Rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
- 5) S.17.01.02 Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie
- 6) S.19.01.21 – Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie. Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto(nieskumulowane) – Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna) oraz Niedyskontowane najlepsze okazowaniaoszacowania dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (wartość bezwzględna)
- 7) S. 23.01.01 – Środki własne
- 8) S.25.01.01 – Kapitałowy wymóg wypłacalności dla podmiotów stosujących formułę standardową
- 9) S.28.01.01 – Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Załącznik nr 1. Bilans cz.1.

S.02.01.02

Wartość bilansowa wg
Wypłacalność II

C0010

Aktywa

Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	1 673
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 208
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	187 619
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	0
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Obligacje	R0130	179 922
Obligacje państwowe	R0140	179 922
Obligacje korporacyjne	R0150	0
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	0
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	7 697
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa posiadane z tytułu ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	0
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	0
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z ubezpieczeń:	R0270	181 501
Innych niż ubezpieczenia na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	181 501
Innych niż ubezpieczenia na życie z wyłączeniem zdrowotnych	R0290	181 501
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Na życie i zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	0
Zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Na życie z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	0
Ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	24 673
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	73 878
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	2 028
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	3 916
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	40
Aktywa ogółem	R0500	476 536

Załącznik nr 1. Bilans cz.2.

Zobowiązania		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	265 059
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	265 059
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	258 085
Margines ryzyka	R0550	6 974
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	0
Margines ryzyka	R0590	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	0
Margines ryzyka	R0680	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczeń związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	4 361
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	0
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	0
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	18 668
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	75 501
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	1 564
Zobowiązania podporządkowane	R0850	13 112
Zobowiązania podporządkowane niewłączone do BOF	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane włączone do BOF	R0870	13 112
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	10 360
Zobowiązania ogółem	R0900	388 625
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	87 911

Załącznik nr 2. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

S.05.01.02

Linie biznesowe dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna)												Linie biznesowe dla przyjętej reasekuracji nieproporcjonalnej				Ogółem	
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Zdrowie	Ofiary wypadku	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Nieruchomości		
C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200	
Składki przypisane																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	271 358
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130											0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	208 318
Netto	R0200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	63 040
Składki zarobione																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	263 797
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230											0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	203 428
Netto	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	60 369
Odszkodowania i świadczenia																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	177 015
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330											0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	136 811
Netto	R0400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40 204
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																	
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-17 667
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430											0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 463
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-13 204
Koszty poniesione	R0550	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33 757
Pozostałe koszty	R1200																19 234
Koszty ogółem	R1300																52 992

Załącznik nr 3. Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

S.05.02.01

Kraj siedziby	Najważniejszych pięć krajów (wg kwoty składek przypisanych brutto) – Zobowiązania związane z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie						Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	
R0010							
	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140

Składki przypisane

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	271 358	0	0	0	0	0	271 358
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	208 318	0	0	0	0	0	208 318
Netto	R0200	63 040	0	0	0	0	0	63 040

Składki zarobione

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	263 797	0	0	0	0	0	263 797
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	203 428	0	0	0	0	0	203 428
Netto	R0300	60 369	0	0	0	0	0	60 369

Odszkodowania i świadczenia

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	177 015	0	0	0	0	0	177 015
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	136 811	0	0	0	0	0	136 811
Netto	R0400	40 204	0	0	0	0	0	40 204

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	-17 667	0	0	0	0	0	-17 667
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	-4 463	0	0	0	0	0	-4 463
Netto	R0500	-13 204	0	0	0	0	0	-13 204

Koszty poniesione

R0550	33 757	0	0	0	0	0	0	33 757
Pozostałe koszty	R1200							19 234
Koszty ogółem	R1300							52 992

Załącznik nr 4. Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

S.12.01.02

		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym				Pozostałe ubezpieczenia na życie		Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Przyjeta reasekuracja	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	Ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (przyjeta reasekuracja)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)					
		Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Umowy bez opcji i gwarancji		Umowy z opcjami i gwarancjami	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z opcjami i gwarancjami				C0100	C0150	C0160				C0170	C0180	C0190	C0200	C0210
			C0020	C0030																	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczonymi łącznie – Ogółem	R0020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka																					
Najlepsze oszacowanie																					
Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej	R0090	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Margines ryzyka	R0100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																					
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Najlepsze oszacowanie	R0120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Margines ryzyka	R0130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0					

Załącznik nr 5. Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe dla ubezpieczeń innych niż na życie

S.17.01.02

	Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa i przyjęta reasekuracja proporcjonalna													Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna					Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie						
	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kradzież i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów odroczonej prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń ogólnych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych									
													C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070		C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczone łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczone jako suma najlepszych oszacowań i marginesu ryzyka																									
Najlepsze oszacowanie																									
Rezerwy składek																									
Brutto	R0060	0	0	0	0	0	0	0	0	13 328	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13 328	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 696	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 696	
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	0	0	0	0	0	0	0	0	20 024	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20 024	
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia																									
Brutto	R0160	0	0	0	0	0	0	0	0	244 758	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	244 758	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	188 197	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	188 197	
Najlepsze oszacowanie dla netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	0	0	0	0	0	0	0	56 560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56 560	
Najlepsze oszacowanie brutto ogółem	R0260	0	0	0	0	0	0	0	0	290 955	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	290 955	
Najlepsze oszacowanie netto	R0270	0	0	0	0	0	0	0	0	76 565	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76 565	
Margines ryzyka	R0280	0	0	0	0	0	0	0	0	6 974	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6 974	
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Amount of the transitional on Technical Provisions																									
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem / Technical provisions - total																									
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ogółem	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	268 058	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	268 058	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	181 501	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	181 501	
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	83 556	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	83 556	

Załącznik nr. 7. Środki własne cz.1.

Środki własne

S.23.01.01

Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35		Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona	Kategoria 1 - ograniczona	Kategoria 2	Kategoria 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	17 400	17 400		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej z wiązana z kapitałem zakładowym	R0030	7 320	7 320		0	
Kapitał zakładowy, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0	0		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej z wiązana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	60 118	60 118			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	13 112			13 112	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	1 673				1 673
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0	0	0	0

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	99 623	84 838	0	13 112	1 673
Uzupełniające środki własne						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodne z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	99 623	84 838	0	13 112	1 673
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	97 950	84 838	0	13 112	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	99 623	84 838	0	13 112	1 673
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	89 003	84 838	0	4 164	
SCR	R0580	83 287				
MCR	R0600	20 822				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	1.1961				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	4.2745				

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej

Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.

strona 120 z 129

Załącznik nr 7. Środki własne cz.2.

Środki własne**S.23.01.01**

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	87 911
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	1 400
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	26 393
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	60 118

Oczekiwane zyski

Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	4 133
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	4 133

Załącznik nr 7. Środki własne cz.3.

Środki własne

S.23.01.01

Rezerwa uzgodnieniowa

Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona
C0010	C0020

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	60 118	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0	
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0	
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	0	
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0	
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	60 118	
Oczekiwane zyski			
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	0	0

Załącznik nr 8. Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową

S.25.01.21

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110	C0080	C0090
Ryzyko rynkowe	R0010	3 233		
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	10 807		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030			
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040			
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	68 627		
Dyweryfikacja	R0060	-7 122		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070			
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	75 545		
Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności		C0110		
Ryzyko operacyjne	R0130	7 743		
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140			
Zdolności odroczonej podatku dochodowego do pokrywania strat	R0150			
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160			
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	83 287		
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210			
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	83 287		
Inne informacje na temat SCR				
Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji	R0400			
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410			
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420			
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430			
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440			
Minimalny skonsolidowany kapitałowy wymóg wypłacalności grupy	R0470			
Informacje na temat innych podmiotów				
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe)	R0500			
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – instytucji kredytowych, firm inwestycyjnych i instytucji finansowych, zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz spółek zarządzających UCITS	R0510			
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – instytucje pracowniczych programów emerytalnych	R0520			
Wymóg kapitałowy dla innych instytucji sektora finansowego (wymogi kapitałowe inne niż ubezpieczeniowe) – wymóg kapitałowy dla nieregulowanych jednostek prowadzących działalność finansową	R0530			
Wymóg kapitałowy dla wymogów dotyczących niekontrolowanych udziałów	R0540			
Wymóg kapitałowy dla pozostałych zakładów	R0550			
Overall SCR				
SCR dla zakładów włączonych poprzez metodę odliczeń i agregacji	R0560			
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0570	83 287		

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.1

S.28.01.01

		Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations
		C0010
MCRNL Wynik	R0010	20 092

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.2

28.01.01

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	0	0
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	0	0
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	0	0
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	76 590	57 838
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.3

S.28.01.01

		Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie
		C0040
MCRL Wynik	R0200	0

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.4

S.28.01.01.04

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))
		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0

Załącznik nr 9. Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie cz.5

S.28.01.01.05

		Ogólne obliczenie MCR	
		C0070	
Liniowy MCR	R0300		20 092
SCR	R0310		83 287
Górny próg MCR	R0320		37 479
Dolny próg MCR	R0330		20 822
Łączny MCR	R0340		20 822
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350		15 724
		C0070	
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400		20 822

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.:

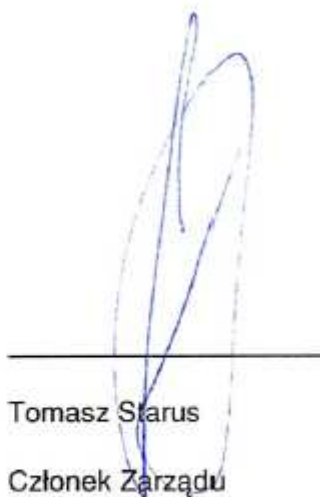
Paul Flanagan
Prezes Zarządu

Waldemar Wojtkowiak
Członek Zarządu

Maciej Harczuk
Członek Zarządu

Tomasz Starus
Członek Zarządu